

2017

ÅRSRAPPORT

SAMMEN SKAPER VI VERDIER

SpareBank 1
NORDVEST

INNHold

03	FRA ADMINISTRERENDE DIREKTØR
04	HOVEDTALL
06	BANKEN OG VIRKSOMHETEN
08	ENERGI- OG KLIMAREGNSKAP
09	SAMFUNNSANSVAR
12	ÅRSBERETNING
20	RESULTATREGNSKAP
21	BALANSE
22	ENDRING I EGENKAPITAL
24	KONTANTSTRØMOPPSTILLING
26	NOTER
84	UAVHENGIG REVISORS BERETNING
89	TILLITSVALGTE

Den lokale forskjellen

SpareBank 1 Nordvest leverte også i 2017 et godt resultat og det beste i bankens lange historie. Gjennom året gjorde SpareBank 1 Nordvest en rekke grep for å posisjonere banken for endringer, muligheter og utfordringer som vi ser vil komme i årene fremover.

Banken har et godt utgangspunkt for ytterligere vekst, utvikling og verdiskaping – ikke bare for banken selv, men for hele regionen. Denne muligheten ble ytterligere forsterket gjennom den vellykkede emisjonen som ble gjennomført høsten 2017 med påfølgende notering på Oslo Børs 2. oktober. For banken var dette «det store spranget» som de siste 3-4 årene var godt planlagt og forankret både i organisasjonen, styret og hos eierne.

Utgangspunktet for banken fremover er en drift preget av god og solid inntjening fra en sunn og differensiert utlånsportefølje, sterke salgsresultater innen forsikring og god avkastning på bankens investeringer – ikke minst gjennom deltagelsen i SpareBank 1 Alliansen. Banker opplever et høyt aktivitetsnivå med god etterspørsel fra både nye og eksisterende kunder, stabil kostnadsutvikling, lave tap og en robust finansiell situasjon.

Inngangen til 2017 var fortsatt spent i regionen etter den kraftige oljenedturen. Heldigvis ble situasjonen gradvis bedre gjennom året, og spesielt i 2. halvår fikk markedet god drahjelp fra et stadig lysere makrobilde.

Etter noen år med svakere vekst i norsk økonomi merkes det nå at aktivitetsnivået også i kyst-Norge har tatt seg opp, eksporten av fisk nådde nye høyder i 2017 og oljeprisen har stabilisert seg på et noe høyere nivå. Dette positive bildet gjenspeiles i forventnings-barometeret SpareBank 1 bankene i regionen i samarbeid presenterte i 4. kvartal. Barometeret viser

at bedriftslederne i Møre og Romsdal tror både på økt omsetning, økt sysselsetting og bedre lønnsomhet.

For SpareBank 1 Nordvest har dette resultert i positive synergier i form av et betydelig høyere aktivitetsnivå med påfølgende vekst og fortsatt lave tap.

Mitt klare mål er at vi skal fortsette å bidra til lønnsomme forretningsmuligheter og møte kundenes behov for gode finansieringsløsninger både inne bedrifts- og personmarkedet også fremover. Dette skal gi gode kundeopplevelser.

Selv om banken har god soliditet og er godt innenfor de skjerpede kravene til ren kjernekapital, må banken fortsatt prestere på et høyt resultatnivå for å kunne være solid nok til å bidra til vekst og utvikling i sitt markedsområde. Bankens egenkapitalavkastning er god og resultatet for 2017 legger et godt grunnlag for utviklingen av banken.

I en tid med rask endringstakt er kundeopplevelser og kundetilfredshet helt sentralt. Derfor vil det være avgjørende å være langt fremme med å implementere digitale løsninger som skal bidra til å forenkle våre kunders hverdag. Deltagelsen i SpareBank 1 Alliansen er med på å sikre bankens profil som «lokal digitalbank» med en tydelig personlig signatur og sterkt engasjement for samfunnet vi skal operere i. Arbeidet med å skape den gode kundereisen og bygge sterkere relasjoner blir viktigere enn noen gang. Gjennom 2017 har vi fått bekreftet at det er samspillet og den gode balansen mellom bruk av gode digitale løsninger og ansikt-til-ansikt møter med kundene som skal legge grunnlaget for fortsatt god lønnsomhet i banken. Det er

jeg svært fornøyd med, og det viser at banken allerede har lykket med å styrke kundeopplevelsen i situasjoner der kunden tar direkte kontakt med banken. Samtidig vil gode og enkle kundeopplevelser bli enda viktigere for å skille seg ut i årene fremover.

Banken skal fremover rigges for å bli det naturlige førstevalget både som «familiebanken» og «småbedrifts-banken». Dette er tydelige definerte strategiske «kamper» i banken og i alliansen.

Fortsatt sterk fokus på å skape økt kunde verdi og sterkere kundeorientering tvers gjennom hele organisasjonen vil derfor være viktig for SpareBank 1 Nordvest i 2018. For å få til dette er mitt mål at SpareBank 1 Nordvest skal være kjent for å ha en prestasjonsorientert og endringsorientert organisasjonskultur i alle ledd.

Den lokale forskjellen skal merkes ved at banken skal levere på «Strategi 2020» som sier at «Vi er til for folk flest og bedrifter», «Vi er til stede hver dag og tar et aktivt samfunnsengasjement» og «Vi er en attraktiv arbeidsplass med kultur for kontinuerlig læring og forbedring».

SpareBank 1 Nordvest skal fortsatt gjennom lokal tilknytning, korte beslutningsveier og bruker-vennlige teknologiske løsninger bidra å gjøre livet i regionen enda litt bedre i 2018.

Odd Einar Folland
administrerende direktør

Hovedtall konsern

Resultatsammendrag (tall i 1000 kr)	2017	%	2016	%	2015	%	2014	%	2013	%
Netto renteinntekter	230 416	1,71	215 382	1,71	178 455	1,47	187 582	1,64	168 515	1,58
Netto provisjons- og andre inntekter	171 661	1,28	140 579	1,12	136 504	1,12	136 674	1,19	124 071	1,16
Netto avkastning på finansielle investeringer	67 074	0,50	67 779	0,54	25 606	0,21	56 097	0,49	43 561	0,41
Sum inntekter	469 152	3,49	423 739	3,36	340 565	2,80	380 352	3,32	336 147	3,14
Sum driftskostnader før tap på utlån og garantier	245 373	1,82	215 052	1,71	215 267	1,77	204 693	1,79	206 931	1,94
Driftsresultat før nedskrivning på utlån og garantier	223 779	1,66	208 687	1,66	125 298	1,03	175 659	1,53	129 216	1,21
Nedskrivning på utlån og garantier	15 697	0,12	13 193	0,10	14 316	0,12	15 002	0,13	20 174	0,19
Driftsresultat før skatt	208 081	1,55	195 494	1,55	110 982	0,91	160 657	1,40	109 042	1,02
Skattekostnad	29 059	0,22	37 604	0,30	25 737	0,21	28 854	0,25	17 707	0,17
Resultat etter skatt	179 022	1,33	157 890	1,25	85 245	0,70	131 804	1,15	91 335	0,85
Nøkkeltall										
Lønnsomhet	2017		2016		2015		2014		2013	
Egenkapitalavkastning morbank	11,0 %		10,8 %		5,9 %		10,8 %		8,5 %	
Kostnadsprosent	52,3 %		50,8 %		63,2 %		53,8 %		61,6 %	
Kostnadsprosent morbank	47,3 %		48,6 %		64,1 %		54,1 %		62,9 %	
Gjennomsnittlig rentemargin	1,71 %		1,71 %		1,47 %		1,64 %		1,58 %	
Balansetall										
Brutto utlån til kunder	11 113 505		10 363 653		9 534 520		8 936 476		8 436 301	
Brutto utlån til kunder inkl SpareBank 1 Boligkreditt og Næringskreditt	15 515 625		14 505 456		13 380 798		12 437 311		12 031 248	
Innskudd fra kunder	8 003 491		7 450 259		6 906 744		6 452 079		5 837 761	
Innskuddsdekning	72,0 %		71,9 %		72,4 %		72,2 %		69,2 %	
Innskuddsvekst siste 12 mnd	7,4 %		7,9 %		7,1 %		10,5 %		2,5 %	
Utlånsvekst inkl SpareBank 1 Bolig- og Næringskreditt siste 12 mnd	7,0 %		8,3 %		7,5 %		3,1 %		6,9 %	
Forvaltningskapital 31.12.	13 602 808		12 961 436		12 253 357		11 654 189		10 840 836	
Forretningskapital 31.12.	18 004 929		17 103 239		16 099 636		15 155 024		14 435 783	
Nedskrivninger på utlån og mislighold										
Nedskrivninger i % av brutto utlån	0,14 %		0,13 %		0,15 %		0,17 %		0,24 %	
Nedskrivninger i % av Bto Utlån inkl SB1 BK og NK	0,10 %		0,09 %		0,11 %		0,12 %		0,17 %	
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,33 %		0,16 %		1,14 %		1,50 %		1,46 %	
Andre tapsutsatte	0,70 %		0,31 %		0,50 %		0,54 %		0,36 %	
Soliditet (morbank)										
Ren kjernekapitaldekning	16,4 %		14,92 %		14,75 %		13,75 %		13,41 %	
Kjernekapitaldekning	18,7 %		16,47 %		14,56 %		14,69 %		15,37 %	
Kapitaldekning	21,3 %		18,77 %		16,38 %		15,78 %		16,21 %	
Uvektet kjernekapital (Leverage Ratio)	11,37 %		9,81 %		9,66 %		8,85 %			
Kjernekapital	1 549 280		1 305 515		1 252 620		1 073 127		1 057 088	
Likviditet (morbank)										
Likviditetsdekning (LCR)	136 %		169 %		146 %		198 %		87 %	
Kontor og bemanning										
Antall årsverk (morbank)	103		110		118		119		118	
Antall årsverk	142		140		140		142		130	
Antall bankkontorer	10		10		10		10		11	

KONSERNRESULTAT FØR SKATT:

208,1

mill kr (195,5)

NETTO RENTEINNTÆKTER:

230,4

mill kr (215,4)

EGENKAPITALAVKASTNING
MORBANK ETTER SKATT:**11,0**

prosent (10,8)

NETTO PROVISJONS- OG
ANDRE DRIFTSINNTÆKTER:**171,6**

mill kr (215,4)

UTLÅNSVEKST, BRUTTO SISTE
12 MND INKL. SB1 BOLIGKREDITT
OG SB1 NÆRINGSKREDITT:**7,0**

prosent (8,3)

NEDSKRIVINGER I % AV BRUTTO
UTLÅN INKL. SB1 BOLIGKREDITT
OG SB1 NÆRINGSKREDITT:**0,10**

prosent (0,09)

INNSKUDDSVKST SISTE 12 MND:

7,4

prosent (7,9)

REN KJERNEKAPITALDEKNING:

16,4

prosent (14,9)

(fjorårets tall i parentes)

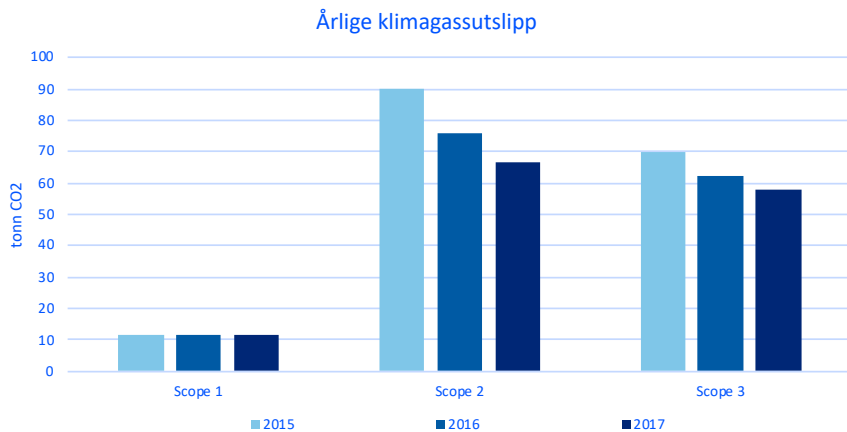
ENERGI- OG KLIMAREGNSKAP

Vi skal være bevisst på hvilken påvirkning vi har på naturen, klimaet og miljøet rundt oss. Derfor har SpareBank 1 Nordvest utarbeidet et energi- og klimaregnskap etter den internasjonale standarden «A Corporate Accounting and Reporting Standard», som er utviklet av «The Greenhouse Gas Protocol Initiative» - GHG protokollen. Dette er den mest anvendte metoden verden over for å måle utslipp av klimagasser.

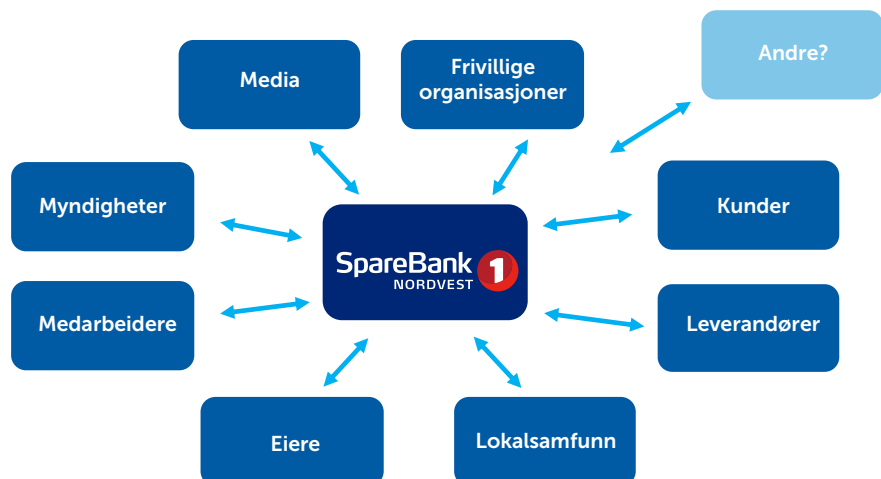
Regnskapet hensyntar forbruk som fører til klimagassutslipp, som for eksempel reiser, avfallshåndtering og energiforbruk. Med denne kartleggingen identifiserer banken kilder som påvirker det ytre miljø, og kan iverksette konkrete tiltak for å minimere dem.

SpareBank 1 Nordvest sine klimaregnskaper viser at bankens totale CO₂-utslipp er redusert i perioden 2015 til 2017.

Navn	2017	Endring i 2017	2016	2015
Totale utslipp (S1 + S2 + S3) (tCO ₂ e)	136,2	-9,30 %	150,1	171,7
Totalt energiforbruk Scope 1 + 2 (MWh)	1330,9	-5,00 %	1400,9	1453,8
Sum kWh/m ²	200,5	-5,30 %	211,8	220,2
Utslipp tCO ₂ e per årsverk	1,3	-3,10 %	1,3	1,4
Utslipp kg CO ₂ e per mill NOK	388,7	-16,50 %	465,4	591,8

BANKEN OG VIRKSOMHETEN

SpareBank 1 Nordvests historie

SpareBank 1 Nordvest er en direkte videreføring av Sparebanken Nordvest, som igjen er en direkte fortsettelse av Nordmøre Sparebank.

Nordmøre Sparebank ble dannet ved sammenslutning 30.09.1973 av Kristiansunds Sparebank som begynte sin virksomhet 05.04.1835, Kristiansunds Spareskillingsbank som begynte sin virksomhet 01.07.1861, Øre Sparebank opprettet 30.12.1910 og Smølen Sparebank opprettet 07.03.1903. Følgende sparebanker er tidligere tilsluttet Kristiansunds Sparebank: Tustna Sparebank, som ble opprettet 24.11.1912, fra 01.04.1964, Frei Sparebank, som ble opprettet 15.03.1913, fra 01.06.1964, Bremsnes Sparebank, som ble opprettet 28.12.1908, fra 01.12.1971 og Kvernes Sparebank, som ble opprettet 24.12.1894, fra 01.12.1971. Følgende sparebanker er senere tilsluttet Nordmøre Sparebank: Straumsnes Sparebank, opprettet 25.05.1920, fusjonsavtale av 06.05.1983, Valsøfjord Sparebank, opprettet 18.06.1895, fusjonsavtale av 08.09.1983 og Halså Sparebank, opprettet 06.03.1909, fusjonsavtale av 11.07.1991.

Markedsområde

SpareBank 1 Nordvest har sitt primære markedsområde i Møre og Romsdal. Banken har sin største markedsandel på Nordmøre. Banken har et godt utbygd kontornett med totalt 10 kontorer i kommunene Smøla, Aure, Halså, Kristiansund, Averøy, Tingvoll, Eide, Gjemnes, Molde og Ålesund. SpareBank 1 Nordvest er totalleverandør av produkter og tjenester innen finansiering, leasing, sparing og plassering, forsikring, betalingsformidling og regnskapstjenester.

Datterselskaper

Banken har tre heleide datterselskaper:

Knudtzonlunden AS, selskapets formål er drift og utleie av bankens eiendom Knudtzonlunden på Frei som består av møte- og konferanselokaler.

Midsund Hytteutvikling AS. Selskapet eier et hytteområde i Midsund, og har som formål å videreutvikle og selge hyttetomter over tid. Selskapet hadde begrenset aktivitet i 2017.

Nordmøre Eiendom AS solgte i 2017 en kombinert forretnings- og boligeiendom i Kristiansund, og har for tiden ikke aktivitet.

Banken er majoritetsseier i:

Tollbodenbygningen AS (98 %) eier en eiendom i gamlebyen på Innlandet i Kristiansund. Selskapet arbeider med å utvikle denne.

Bedriftspartner AS (70 %) leverer regnskapstjenester og økonomisk rådgivning. Selskapet er en del av samarbeidet SpareBank 1 Regnskapshuset, som består av øvrige banker i

SpareBank 1 alliansen som eier tilsvarende virksomheter. Etter at Bedriftspartner overtok Kroknes Økonomi AS i 2014, fortsatte veksten i 2015 ved overtakelse av 100 % av aksjene i regnskapskontorene Hoel Regnskap AS og Regnskapstjenester AS. I 2016 ble Aktiv Regnskap Aure AS overtatt, og i 2017 ble Atlanticon Eide AS også innlemmet i satsingen.

Bankstruktur

Det er stor konkurranse mellom bankene i fylket. Det er tre SpareBank 1-banker, seks Eika-banker (2 har vedtatt fusjon) samt Sparebanken Møre i fylket. Alle de landsdekkende forretningsbankene er representert, fortrinnsvis i de største byene.

I Norge er det i dag 100 sparebanker og 29 sparebankstiftelser; de sistnevnte er betydelige eiere i sparebanker som har utstedt egenkapitalbevis eller aksjer. Totalt har 38 banker utstedt egenkapitalbevis. Av disse er 19 notert på Oslo Børs fordelt på hovedlisten og Mercur. Gjennom EU/EØS samt nasjonal lovgivning skjerpes de regulatoriske kravene til finansinstitusjonene. Dette medfører økte krav til kompetanse – og økte kostnader – spesielt for små banker. For å oppnå stordriftsfordeler, forventes det at konsentrasjonsprosessen i næringen fortsetter. Denne type sammenslåing skjer i dag gjennom etablering av sparebankstiftelser som sikrer at den opparbeidede egenkapitalen i den enkelte bank forblir under lokal kontroll, også etter en fusjon.

SpareBank 1 Gruppen og Banksamarbeidet

SpareBank 1 Nordvest har vært medlem i SpareBank 1-alliansen siden 1999. Alliansen ble grunnlagt i 1996 og er et bank- og produktsamarbeid der SpareBank 1-bankene i Norge samarbeider gjennom det felleseide holdingselskapet SpareBank 1 Gruppen AS. Et overordnet mål for SpareBank 1-alliansen er å sikre den enkelte banks selvstendighet og regionale forankring gjennom sterk konkurranseevne, lønnsomhet og soliditet. Samtidig representerer SpareBank 1-alliansen et konkurransemessig fullverdig bankalternativ på nasjonalt nivå.

SpareBank 1-alliansen er samlet sett den nest største tilbyderen av finansielle produkter og tjenester i det norske markedet. Alliansen har etablert en nasjonal markedsprofil og utviklet en felles strategi for merkevarebygging og kommunikasjon. Den markedsstrategiske plattformen danner også basis for felles produkt- og konseptutvikling. Markedsinnsatsen er i hovedsak rettet mot personmarkedet, små og mellomstore bedrifter samt forbund tilknyttet LO. Både bankene og produktområdene hevder seg godt i konkurransebildet, og resultatutviklingen er god.

Bankene i SpareBank 1-alliansen består av 14 selvstendige sparebanker (juridiske enheter). Totalt jobber rundt 7 000 ansatte i SpareBank 1, og ca. 1 200 av dem er ansatt i Alliansesamarbeidet.

Om SpareBank 1 Gruppen

SpareBank 1 Gruppen AS er morselskapet til 8 datterselskaper som alle utvikler og leverer produkter til alliansebankene som igjen tilbyr disse til kunder i sine lokalkunder. Selskapet utvikler og leverer også produkter til LOs forbund og forbundsmedlemmer gjennom fordelsprogrammet LOfavør.

SpareBank 1 Gruppen AS er 100 prosent eid av SpareBank 1-banker og Landsorganisasjonen LO med følgende eierbrøker: SpareBank 1 SR-Bank (19,5 %), SpareBank 1 Nord-Norge (19,5 %), SpareBank 1 SMN (19,5 %), Samarbeidende Sparebanker AS (19,5 %), SpareBank 1 Østlandet (12,4 %), og Landsorganisasjonen og fagforbund tilknyttet LO (9,6 %).

SpareBank 1 Nordvest har indirekte eierskap i SpareBank 1 Gruppen AS gjennom eierskap i Samarbeidende Sparebanker AS (SamSpar), som i tillegg består av disse bankene: SpareBank 1 BV, SpareBank 1 Gudbrandsdal, SpareBank 1 Hallingdal Valdres, SpareBank 1 Lom og Skjåk, SpareBank 1 Modum, SpareBank 1 Ringerike Hadeland, SpareBank 1 Søre Sunnmøre, SpareBank 1 Telemark og SpareBank 1 Østfold Akershus.

SpareBank 1 Gruppen AS eier 100 % av aksjene i følgende datterselskaper per 1. januar 2018:

- SpareBank 1 Forsikring AS (livsforsikring)
- SpareBank 1 Skadeforsikring AS
- ODIN Forvaltning AS
- Conecto AS (inkasso)
- SpareBank 1 Factoring AS
- SpareBank 1 Portefølje AS
- SpareBank 1 Spleis AS
- SpareBank 1 Medlemskort AS (eier 51 % - forvaltning av LOfavør)

Om Banksamarbeidet DA

SpareBank 1 Banksamarbeidet DA har det administrative ansvaret for samarbeidsprosesser og leveranser av tjenester til SpareBank 1-alliansen.

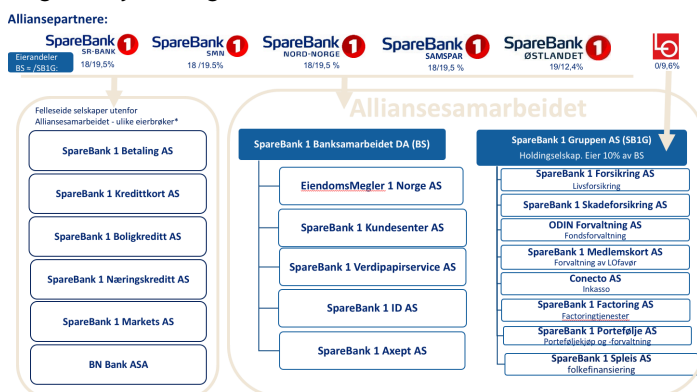
Selskapet leverer forretningsplattformer og felles forvaltnings- og utviklingstjenester til alliansebankene. Selskapet bidrar til felles aktiviteter som gir bankene stordrifts- og kompetansefordeler.

Selskapet eier og forvalter også alliansens immaterielle rettigheter under felles merkevarenavn: SpareBank 1.

SpareBank 1 Banksamarbeidet DA er 100 prosent eid av SpareBank 1-banker og SpareBank 1 Gruppen AS med følgende eierbrøker: SpareBank 1 SR-Bank ASA (17,74%), SpareBank 1 SMN (17,74%), SpareBank 1 Nord-Norge (17,74%), Samarbeidende Sparebanker Utvikling AS (17,74%), SpareBank 1 Østlandet (19,04%), SpareBank 1 Gruppen AS (10%)

Selskapene i SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Banksamarbeidet utgjør det som kalles Alliansesamarbeidet, med visjon: Attraktive for kundene og bankene!

Organisasjons- og eiermodell, en samlet oversikt

Øvrige virksomheter som er tilknyttet alliansen og eid av flere av SpareBank 1-bankene:

SpareBank 1 Betaling (Vipps)

Høsten 2017 ble SpareBank1-alliansen sin mobilbetalingstjeneste mCASH slått sammen med Vipps, som har mål om å være Nordens ledende finansteknologi miljø. For SpareBank 1 vil eierandel og tett samarbeid med Vipps være viktig for å holde på kunderelasjoner, og i løpet av 2018 vil det lanseres flere tjenester som vil forenkle bankkundernes hverdag.

SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS

Selskapene har konsesjoner som kredittforetak og utsteder obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i henholdsvis boliglåns- og næringseiendomsporteføljer kjøpt av eierbankene. Selskapene eies av banker i SpareBank 1-alliansen og bidrar til å sikre eierbankene stabil og langsiktig finansiering til konkurransedyktige priser.

Andre selskaper

SpareBank 1 Kredittkort AS, SpareBank 1 Markets AS, BN Bank ASA inngår også i fellesskapet.

Øvrige virksomheter der SpareBank 1 Nordvest er eier sammen med andre SpareBank 1 banker:

EiendomsMegler1

SpareBank 1 Nordvest er medeier i EiendomsMegler 1 Midt-Norge AS som har virksomhet i Trøndelag-fylkene og Møre og Romsdal.

SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS

SpareBank 1 Nordvest er medeier i dette selskapet som tilbyr finansiering av bil og andre varige forbruksvarer gjennom lån og leasing-avtaler.

SAMFUNNSANSVAR

Samfunnsengasjement

De som heier på andre spiller en viktig og allsidig rolle i et samfunn. Akkurat som det finnes tusen ting å heie på, finnes det minst like mange måter vi kan heie på. Vi kan heie på lokal verdiskaping, en viktig sak eller klubben i vårt hjerte. Vi i SpareBank 1 Nordvest har heing som en del av vårt DNA. Vi er til for å være en sterk, kompetent og satsingsvillig støtte-spiller for de som jobber mot et mål. Enten målet er et eget hjem for familien eller en OL-medalje rundt halsen. Vi vil at folk skal lykkes i hverdagen. At de skal få livet til å gå rundt. At de skal bygge gode hjem, ha trygge jobber og muligheter til et rikt liv der de bor. Da kreves det en bank som har et tydelig mål om å føre verdier tilbake til samfunnet vi er en del av. Da kreves det en bank som er på lag, og som heier. En bank som bidrar til at det finnes muligheter for alle.

Å være sponsor handler for oss ikke bare om merkevere, men om sjela vår. Å være med på å bygge robuste lag, sette store mål – og heie laget fram. Det handler om verdier og kultur som gjør at vi skiller oss ut. At vi er med der det settes spor.

Idrett og kultur er viktige områder i SpareBank 1 Nordvest sitt samfunnsengasjement. Som en aktiv bank i regionen ønsker vi å støtte idrett og kultur på alle nivå, stort som smått. Vi føler at vi lykkes når vi kan stå for et engasjement og verdier som gir mening i lokalsamfunnet.

Banken har også i 2017 vært en viktig bidragsyter til lokalsamfunnet gjennom sin gave- og sponsorvirksomhet – i alt 10,8 millioner kroner er benyttet til å støtte lag og organisasjon. er i deres samfunnsnyttige arbeid.

Noen av våre viktige samarbeidspartnere: Operaen i Kristiansund, Kristiansund Ballklubb, Tahitifestivalen, Nordic Light, Kristiansund Kirke Kunst og Kultur festival, Kristiansund Håndballklubb, Kristiansund Svømmeklubb, Arena Nordvest, NMK Molde avd Malmedalen Motorsenter, Rivalbanen, Studentforeningen NTNU Ålesund, Rollon, Ellingsøy IL, Nørvebana, Aalesund Fotballklubb, Batnfjorden IL, Aure IL, Aure Arena, Gurispelet, Smøla Janitsjar, Fossekonserteren, Averøykameratene, Kårvåg/ Havørn, Valsøyfjord IL, Eide og omegn FK, Skonnerten Ideal, Nordvesthall1 og en lang rekke andre lag og organisasjoner innen idrett og kultur – spredt ut over hele fylket.

Dessuten bidrar vi også til styrking av kommunikasjon og kompetanse i fylket. Eksempler: Knudtzon Bølgen Innovasjon AS, høgskolene i Molde og Ålesund samt Høgskolesenteret i Kristiansund med flere.

Banken kjøpte i 2010 konsul Nicolay H. Knudtzon III sitt tidligere landsted Birkelunden på Frei, og etter en omfattende restaurering ble anlegget to år senere tatt i bruk under navnet Knudtzonlunden. Anlegget har nasjonal verneverdi som

monument over klippfiskadelens storhetstid. Stedet driftes av bankens datterselskap Knudtzonlunden AS og tilbys til møter og kulturaktiviteter. Vi støtter også tiltak som stimulerer og styrker ny næringsvirksomhet eller videreutvikler eksisterende virksomhet.

Verdiskaperprisen

SpareBank 1 Nordvest og Tidens Krav står sammen for å få økt fokus på nyskaping på Nordmøre. Verdiskaperprisen skal gå til bedrifter, organisasjoner, privatpersoner og lignende som basert på fremtidsrettede og nyskapende ideer kan vise til konkrete planer for prosjekter og/eller aktiviteter med positive ringvirkninger for Nordmøre.

Organisasjon og arbeidsmiljø

For å nå våre mål og lykkes med vår visjon «Sammen skaper vi verdier» er vi avhengige av engasjerte og endringsvillige medarbeidere. Med stadig raskere teknologisk utvikling og endring i kundeadferd, kreves det kontinuerlig ny kompetanse og utvikling av eksisterende medarbeidere for å oppnå konsernets målsettinger.

Vi etterstreber å være en åpen organisasjon med fokus på medvirkning og involvering av medarbeidere. Vi har fokus på å ivareta den gode sosiale relasjonene på arbeidsplassen, og derigjennom opprettholde det gode arbeidsmiljøet. Vår høye tilstedeværelse på 97,4 % er også en indikasjon på at medarbeidere er engasjert og trives på arbeid.

Bankens organisasjonsundersøkelse har en høy snittscore. Svarprosenten er også god og ligger på 97 %. Undersøkelsen viser en bra score på parameter som engasjement, endringsvillighet, kompetanseutvikling og samspill.

Banken har i 2017 gjennomført en strategiprosess hvor sterk involvering av alle ansatte har vært vektlagt, for å slik bygge en felles forståelse for bankens strategiske retning i årene framover.

Per 31.12.2017 var det 106 faste årsverk i banken. Dette er en nedgang på 5,5 årsverk i forhold til 31.12.2016.

Samarbeidet med tillitsvalgte er godt, med jevnlig samtaler både i det daglige og i partssammensatte utvalg.

Utvikling av ledere og medarbeidere

Det høye endringstempoet i finansbransjen setter krav til vår organisasjon og våre medarbeideres endringsvillighet og læringskultur. Vår evne til å utvikle og endre vår kompetanse i takt med kundens krav og forventninger er avgjørende. I SpareBank 1 Nordvest etterstreber vi å være en attraktiv arbeidsplass med kultur for kontinuerlig læring og forbedring.

En viktig forutsetning for å bygge sterk relasjon til våre kunder og skape de beste kundeopplevelser, er å gi en god rådgivning. Våre verdier dyktig, nær og aktiv skal set-

te en standard for hvordan vi møter våre kunder. Alle våre rådgivere er autoriserte finansielle rådgivere. Nyansatte rådgivere har påstartet autorisasjon, og vil bli autorisert i løpet av sitt første år

Det jobbes systematisk med å heve vår kompetanse inklusiv gjennomføre ulike sertifiseringer. Våre rådgivere gjennomfører hvert år en faglig oppdatering som sikrer at de har oppdatert kunnskap. Denne har alle gjennomført i 2017. Ved innføringen av læringsplattformen Utsikt i 2017 har medarbeidere fått enkel tilgang på interne og eksterne læringsaktiviteter.

Læringsaktivitetene for bankens ledere la i 2017 spesielt vekt på kommuniserende ledelse og coaching. Alle bankens ledere har deltatt på ledelsesutviklingsprogram hvor de gjennom faste samlinger har fått faglig påfyll samt trening i coaching.

Alle ansatte har i 2017 gjennomgått bankens etiske retningslinjer og et holdningsprogram for informasjonssikkerhet.

Rekruttering og mobilitet

SpareBank 1 Nordvest er en attraktiv arbeidsgiver og opplever stor interesse når det søkes etter nye medarbeidere.

I 2017 ble det rekruttert 3 nye dyktige medarbeidere som sammen med resten av organisasjonen blir viktige bidragsytere i arbeidet med å tilpasse og utvikle banken i takt med de endringene vi står overfor.

Syv medarbeidere sluttet i banken i løpet av 2017. I tillegg gikk tre medarbeidere av med pensjon i løpet av 2017. Bankens holdning er at en balansert utskiftning av medarbeidere gir mulighet for nødvendig tilførsel av ny kompetanse og erfaring.

Det legges til rette for jobbskifte på tvers av forretningsområdene. Den overordnede målsettingen for de interne rekrutteringsprosessene er å få rett person på rett sted og å kunne tilby interessante utviklingsmuligheter for våre ansatte. Syv medarbeidere gikk til nye stillinger internt i 2017.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Det jobbes systematisk med Helse-, Miljø og Sikkerhetsarbeid i SpareBank 1 Nordvest. Reduksjon i sykefraværet, tilrettelegging for arbeidstakere med nedsatt arbeidsevne og en økning i den gjennomsnittlige pensjoneringsalderen er SpareBank 1 Nordvest sine mål som IA-bedrift. Det fysiske og ergonomiske arbeidsmiljøet ble kartlagt i 2017. For å motvirke konsekvensene av stillesittende arbeid har våre medarbeidere heve / senk arbeidsbord og mulighet for ergonomisk oppfølging gjennom bankens helseforsikring.

Friskhetsgraden er stabilt høy på 97,4 % i 2017. Dette er en forbedring av friskhetsgraden som i 2016 var på 96,9 %. Der det oppstår langtidssykefravær, jobbes det aktivt med oppfølging og tilrettelegging.

Banken skal være en attraktiv og inkluderende arbeidsplass for medarbeidere i alle aldersgrupper og livsfaser. Det gjennomføres årlige seniorsamtaler for medarbeidere i aldersgruppa 60+.

Godtgjørelse

SpareBank 1 Nordvest har en godtgjørelsesordning som samsvarer med vårt overordnede mål om å være en solid, lønnsom og selvstendig bank. Godtgjørelsesordningen er felles for alle ansatte i hele foretaket, og sammensetningen av faste og variable elementer er balansert. Den faste delen av vår ordning omfatter fastlønn, pensjonsordninger og forsikringsordninger.

I tillegg har vi en målstyrt overskuddsdeling som en variabel del av vår godtgjørelsesordning. Overskuddsdelingen vedtas årlig og vil ikke utgjøre mer enn halvannen månedslønn pr. år, som er forskriftens innslagsnivå. Utformingen av den målstyrte overskuddsdelingen utformes på en slik måte at ikke enkeltpersoner eller organisasjonen tar uakseptabel risiko for å maksimere den variable godtgjørelsen. Overskuddsdelingen kan utbetales i kontanter og egenkapitalbevis.

Banken tilbyr medarbeidere en innskuddsbasert pensjonsordning. Bankens ordning med gavepensjon ble i 2011 vedtatt avviklet, og det ble vedtatt en lukket overgangsordning for medarbeidere født til og med 1957.

Likestilling og diskriminering

SpareBank 1 Nordvest er opptatt av å gi kvinner og menn samme muligheter for faglig utvikling, lønn og karriere. Vi har fleksible ordninger som tilrettelegger for å kombinere karriere og familieliv.

Fordelingen mellom kvinner og menn er 48 % kvinner og 52 % menn. Konsernledelsen består av syv personer, herav to kvinner. Fire kvinner og to menn hadde redusert arbeidstid.

Kvalitet, mangfold og likebehandling i utvelgelsesprosesser skal sikres gjennom konsernets retningslinjer for rekruttering. Diskriminering tolereres ikke i rekrutteringsprosessene i banken.

Sikkerhet/ Bekjempelse av kriminalitet

Arbeidet mot korrupsjon, hvitvasking og terrorfinansiering følges opp gjennom interne retningslinjer og etterlevelse av Hvitvaskingslovgivningen med tilhørende forskrifter.

Det har de siste årene vært høyt fokus på opplæring i og oppfølging av interne rutiner og regelverk. Banken samarbeider med Samarbeidende Sparebanker på AHV-området.

SpareBank 1 Nordvest følger felles retningslinjer for svindelforebyggende tiltak utarbeidet i SpareBank 1-alliansen. Det arbeides kontinuerlig i Alliansen med sikkerhet for at våre tjenester på nett og mobil skal være trygge, og for at kundene skal kunne bruke disse på en sikker måte.

Årsberetning

ÅRSBERETNING

Virksomhetsområde og marked

Konsernet SpareBank 1 Nordvest består av morbanken og de tre heleide datterselskapene Midsund Hytteutvikling AS, Knudtzonlundene AS og Nordmøre Eiendom AS. Disse hadde begrenset virksomhet i 2017. I tillegg eier banken 98 % av Tollbodenbygningen AS og 70 % av Bedriftspartner AS.

Tallene i beretningen er knyttet til konsernet dersom ikke annet er opplyst.

Økonomiske hovedtrekk

- Forretningskapitalen er 18.005 millioner kroner
- Forvaltningskapitalen er 13.603 millioner kroner
- Utlånsvekst inkl. avlastning til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt AS 7,0 %
- Innskuddsvekst 7,4 %
- Konsernresultat før skatt er 208,1 millioner kroner
- Egenkapitalavkastning morbank 11,0 %
- Ren kjernekapital 16,4 %

Bankens virksomhet

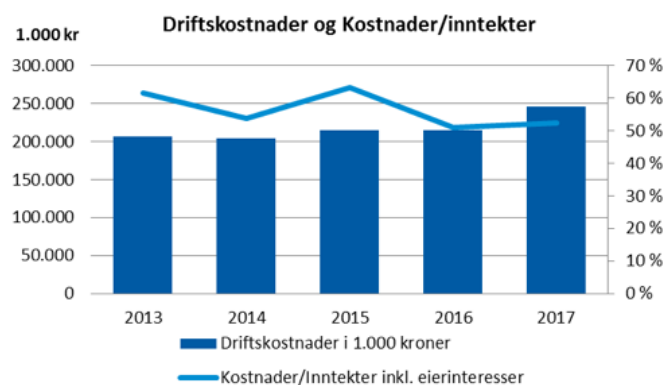
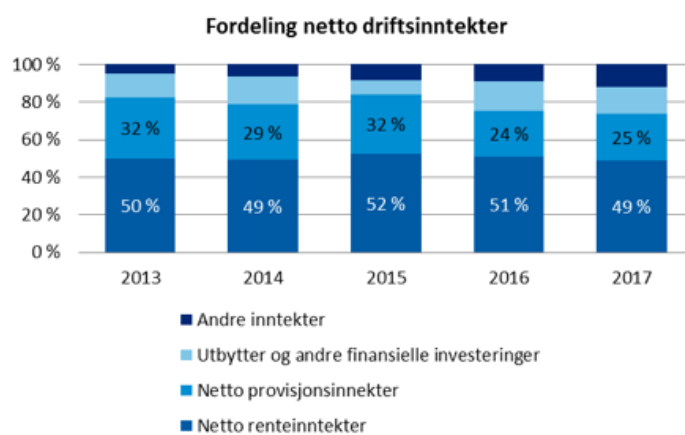
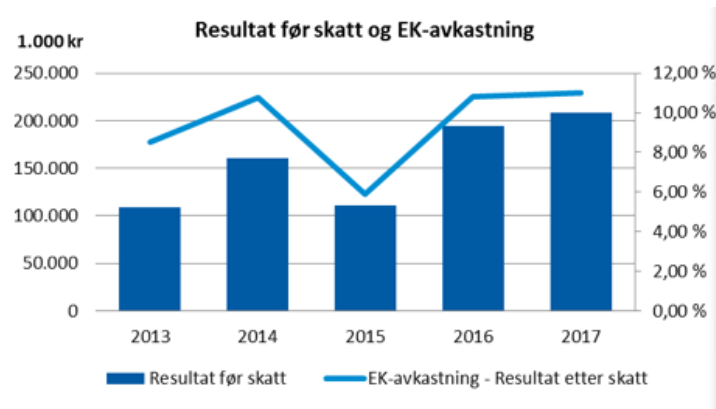
SpareBank 1 Nordvest har sitt markedsmessige tyngdepunkt på ytre Nordmøre, men gjennom målrettet arbeid har banken blitt en betydelig aktør innen bank og forsikring i hele fylket. Vi samarbeider med øvrige SpareBank 1-banker bl.a. gjennom EiendomsMegler 1 Midt-Norge AS og SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS. I tillegg bør fremheves samarbeidet med LO og dets medlemmer, som er av stor betydning for banken.

Bankens visjon er "Sammen skaper vi verdier". Forretningsideen speiler også noen av våre ambisjoner: "SpareBank 1 Nordvest skal gjennom profesjonell rådgivning levere finansielle produkter og tjenester i alle kanaler tilpasset kundens behov". Banken tilbyr et godt utbygd distribusjonsnett. Vårt kundesenter har åpent fra 07:00-24.00, hver dag, året rundt. Våre spesialister er tilgjengelig når viktige avgjørelser skal tas, enten det gjelder finansiering, betalingsformidling, plassering eller forsikring. Kontanthåndteringen er automatisert.

Kundene velger i økende grad selvbetjente løsninger og besøket i de tradisjonelle bankkontorene går ned samtidig som henvendelsene til bankens øvrige betjeningskanaler øker. SpareBank 1 Nordvest har i 2017 hatt tilfredsstillende utvikling med god markedsvekst og et sterkt resultat. Den 2. oktober 2017 ble bankens egenkapitalbevis tatt opp til notering på Oslo Børs med ticker SNOR. Med dette var en ny milepæl for banken nådd.

Resultatutvikling, inntekter og kostnader

Resultatet av ordinær drift (før skatt) viser et overskudd for konsernet på 208,1 millioner kroner, mot 195,5 millioner kroner året før.

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter (rentenettoen) utgjorde 230,4 millioner kroner, en økning på 15,0 millioner kroner fra 2016. Rentenettoen i 2017 ble 1,71 %, likt som i 2016.

Netto provisjons- og andre driftsinntekter utgjorde 171,7 millioner kroner i 2017, mot 140,6 millioner kroner året før.

Netto resultat fra finansielle eiendeler er bokført med 67,1 millioner kroner, mot 67,8 millioner kroner i 2016.

Driftskostnadene i 2017 er 245,4 millioner kroner, som er 30,3 millioner kroner høyere enn i 2016. En vesentlig del av dette har en naturlig sammenheng med at det i konsernet er konsolidert inn flere regnskapskontor enn i 2016. I tillegg er det en større engangseffekt knyttet til salg av eiendom fra datterselskap. For morbanken er det en betydelig relativ forskjell fra 2016 vedrørende pensjonskostnader. Det er også engangseffekt knyttet til kostnader for børsnotering av bankens egenkapitalbevis. Den underliggende kostnads-utviklingen er tilfredsstillende, og for morbanken er kostnadsprosenten redusert fra 48,6 % i 2016 til 47,3 % i 2017.

Det er bokført nedskrivninger på utlån og garantier med netto 15,7 millioner kroner mot 13,2 millioner kroner i 2016. Pr. 31.12.2017 utgjør bankens nedskrivninger på utlån:

Nedskrivninger på individuelle utlån	19,4 millioner kroner
<u>Nedskrivninger på grupper av utlån</u>	<u>38,9 millioner kroner</u>
Totalt	58,3 millioner kroner

Styret anser nedskrivningene for å være tilstrekkelige sett i forhold til tapsrisikoen.

Det er i 2017 ikke aktivert kostnader vedrørende forskning og utvikling. Slike aktiviteter utføres i hovedsak i SpareBank 1 Bank-samarbeidet.

Morbank og konsernregnskapstall

Forskjellen mellom resultat- og balansetall for morbank og konsern skyldes hovedsakelig bankens deltagelse som aksjonær i selskaper i SpareBank 1-alliansen (Samarbeidende Sparebanker AS m.fl.).

Disse eierpostene er vurdert å inngå i felleskontrollert virksomhet og blir i konsernregnskapet regnskapsført etter egenkapitalmetoden. Dette innebærer at regnskapsført verdi på aksjepostene bestemmes av utvikling i egenkapital i de underliggende selskap og at banken hvert år regnskapsfører sin prosentvise andel av resultat etter skatt som inntekter av eierinteresser.

Eierinteressen i Samarbeidende Sparebanker AS gjenspeiler de økonomiske resultatene i SpareBank 1 Gruppen AS og øvrige allianseselskaper, og her har banken regnskapsført et positivt resultat element på 31,8 millioner kroner i 2017 mot 27,6 millioner kroner i 2016.

Datterselskapet Bedriftspartner AS med døtre er fullt konsolidert for hele regnskapsåret. Omsetningen herifra er på 43,6 millioner kroner mot 34,2 millioner kroner i 2016. Resultatbidraget fra regnskapsførervirksomheten etter skatt er 4,9 millioner kroner mot 3,7 millioner kroner i 2016.

Disponering av årets overskudd

Konsernet har et overskudd før skatt på 208,1 millioner kroner. For morbanken er overskuddet 207,3 millioner kroner. Etter samlet skattekostnad på 26,8 millioner kroner fremkommer et overskudd for morbanken på 180,6 millioner kroner i 2017. Morbankens overskudd er anvendt som følger:

Overført til gavefond	7,0 millioner kroner
Overført utjevningfond	22,3 millioner kroner
<u>Overført til sparebankens fond</u>	<u>151,3 millioner kroner</u>
Totalt	180,6 millioner kroner

Balanseutvikling

Konsernets forvaltningskapital var ved årsskiftet 13.603 millioner kroner. Årets økning er på 641 millioner kroner eller 4,9 %. Forretningskapitalen (forvaltningskapitalen med tillegg av lån formidlet til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS) er 18.005 millioner kroner.

Utlån til kunder på egen balanse økte gjennom året med 736 millioner kroner til totalt 11.046 millioner kroner. I tillegg har banken en låneportefølje på 3.946 millioner kroner som forvaltes av SpareBank 1 Boligkreditt AS og 456 millioner kroner som forvaltes av SpareBank 1 Næringskreditt AS. Banken har arbeidet målrettet for å imøtekomme kredittetterspørselen i markedsområdet, og kredittgivningen har i hovedsak skjedd etter samme retningslinjer som i 2016.

Innskudd fra kunder økte med 553 millioner kroner eller 7,4 % til totalt 8.003 millioner kroner. Banken har tilført regionen betydelige midler via løpende markedsfinansiering. Ved årsskiftet beløp dette seg til 3.254 millioner kroner i senior obligasjonsfinansiering samt 311 millioner kroner i ansvarlige lån og fondsobligasjoner. I tillegg har banken 185 millioner kroner i fondsobligasjoner klassifisert som egenkapital.

Konsernets beholdning av verdipapirer utgjorde ved årsskiftet 1.672 millioner kroner, mot 1.776 millioner kroner i 2016. Av dette var aksjeporteføljen 622 millioner kroner, hvorav 445 millioner kroner føres til virkelig verdi. Hele obligasjonsporteføljen på 1.050 millioner kroner føres til virkelig verdi.

Marked

Banken oppnådde en samlet vekst innenfor person- og bedriftsmarkedet på 7,0 % i 2017, inkludert overførte lån til bolig og næringskredittselskapene. Den generelle markedsveksten i Norge i 2017 var på 5,5%. Innskuddsveksten i banken ble 7,4 % i 2017.

Personmarked

Til tross for sterk konkurranse om utlånskundene i vårt markedsområde lyktes vi også i 2017 godt med rekruttering av nye kunder. Kundeavgang til andre banker er fortsatt liten sammenlignet med tilveksten.

Samtidig oppnådde vi en tilfredsstillende produktrente gjennom året for utlånsporteføljen som helhet.

I sum oppnådde personmarkedsområdet gode resultater i 2017, og har forsterket sin markedsposisjon i Møre og Romsdal. Andel inntekter fra provisjoner økte som en følge av god salgsøkning.

Låneporteføljen i Personmarked er generelt godt klassifisert, og dette ble ytterligere forsterket gjennom 2017.

Bedriftsmarked

Optimismen i oljeservice har gradvis kommet tilbake gjennom 2017 og da spesielt de siste 6 månedene av året. Oljeprisen hadde et bunnivå for året mot slutten av juni på rundt 45 dollar fatet, og økte gradvis mot nærmere 70 dollar fatet på slutten av året. Omstillingen i næringen har vært omfattende, men nødvendig. Signaler fra bankens kundemasse er at etterspørselen etter oppdrag er på vei tilbake, men at det ikke forventes et toppnivå som før oljeprisfallet høsten 2014.

Øvrige næringer er også berørt av de indirekte effektene, men mekanisk industri har fått et positivt oppsving gjennom stor investeringsvilje innen havbruk. Sjømateksporten, dvs. både villfanget fisk og laks, har hatt nok et godt år i 2017. Lakseprisen hadde historiske høye nivå tidlig på året med toppnotering rundt 75 kr/kilo, men falt noe tilbake i 2. halvår til et nivå mellom 50 og 60 kr/kilo.

Kronen har svekket seg mot Euro gjennom 2017 fra et nivå på rundt 9 kroner til et nivå som var nærmere 10 kr på slutten av året. Dette har gitt et betydelig bidrag til inntjeningen i flere bransjer i et eksportfylke som Møre og Romsdal.

Banken har god diversifisering i bedriftsmarkedsporteføljen. Banken er en viktig støttespiller i utviklingen av lokalt næringsliv, og virksomheten er rettet mot små og mellomstore bedrifter. Kompetente rådgivere innen fagfeltene finans, cash management, plassering, pensjon og forsikring – kombinert med bransje- og lokalkunnskap – er vår styrke. Våre beslutningstakere sitter lokalt og dette gir en effektiv saksbehandlings-prosess.

SpareBank 1 Betaling (Vipps)

Høsten 2017 ble SpareBank1-alliansen sin mobilbetalings-tjeneste mCASH slått sammen med Vipps. Flere norske bankgrupperinger gikk inn på eiersiden i selskapet, og samtlige norske banker har Vipps som sin mobilbetalingstjeneste. Bank ID og BankAxept skal fusjonere med Vipps for å ta opp kampen om de framtidige betalingsløsningene. Vipps har mål om å være Nordens ledende finansteknologi miljø og for SpareBank 1 vil eierandel og tett samarbeid med Vipps være viktig for å holde på kunderelasjoner etter innføringen av PSD2. Vipps vil i løpet av 2018 lansere flere tjenester som vil forenkle bankkundernes hverdag og med kontointegrasjon også sørge for å holde kostnadene nede.

Datterselskaper, bankstruktur og strategisk samarbeid

Informasjon om datterselskaper, bankstruktur og strategisk samarbeid er beskrevet i eget temakapittel i årsrapporten, «Banken og virksomheten».

Regnskapsprinsipper

Konsernet SpareBank 1 Nordvest avlegger sitt regnskap etter regelverket i internasjonale regnskapsstandarder, IFRS, tilsvarende også for morbanken. Dette innebærer at finansielle instrumenter hovedsakelig regnskapsføres til virkelig verdi med verdiendring over resultatet og at bankens utlån og innskudd regnskapsføres til amortisert kost ved bruk av effektiv rente. For øvrig regnskapsføres de enkelte regnskapsposter i henhold til de enkelte regnskapsstandarder. For nærmere informasjon vises til regnskapets noter om regnskapsprinsipper.

Soliditet – kapitaldekning

Kapitaldekningsregelverket bygger på 3 pilarer:

- Pilar 1: Minstekrav til ansvarlig kapital.
- Pilar 2: Krav til vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging.
- Pilar 3: Offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravforskriften.

SpareBank 1 Nordvest beregner kreditt- og markedsrisikoen etter standardmetoden, og den operasjonelle risikoen etter basismetoden.

Kravene til soliditet fremgår av tabellen under:

Fra og med:	01.07.2015	31.12.2016	31.12.17
Ren kjernekapital	4,5 %	4,5 %	4,5 %
Bevaringsbuffer	2,5 %	2,5 %	2,5 %
Systemrisikobuffer	3,0 %	3,0 %	3,0 %
Motsyklisk buffer*	1,0 %	1,5 %	2,0 %
Delsum ren kjernekapital (CET 1)	11,0 %	11,5 %	12,0 %
Pilar II tillegg dekkes ren kjernekapital		2,4 %	2,4 %
Krav til ren kjernekapital inkl. pilar II tillegg		13,9 %	14,4 %
Fondsobligasjoner klassifisert som egenkapital	1,5 %	1,5 %	1,5 %
Delsum kjernekapital (Tier 1) inkl. pilar II	12,5 %	15,4 %	15,9 %
Tilleggskapital	2,0 %	2,0 %	2,0 %
Kapitaldekning (Tier 2) inkl. pilar II	14,5 %	17,4 %	17,9 %

*Kan økes med 12 måneders varsel av Finansdepartementet til inntil 2,5 % i perioder med sterk kredittvekst. Dersom Finansdepartementet reduserer krav til motsyklisk buffer skal dette gjennomføres med umiddelbar virkning. Motsyklisk buffer økte fra 1,0 % til 1,5 % med virkning fra 01.07.2016.

Pilar II tillegg

I tråd med Finanstilsynets rundskriv 12/16 skal banker

til enhver tid ha ren kjernekapital som dekker Pilar II-tillegget. Kravet ble gjort gjeldende fra 01.01.2016 og er individuelt for den enkelte bank. Pilar II-tillegget er estimert for det enkelte år ut i fra beregningsgrunnlaget og den enkelte banks kapitalbehov. SpareBank 1 Nordvest har et pilar II tillegg på 2,4 % fastsatt i enkeltvedtak av Finanstilsynet. Banken oppfyller regulative krav til ren kjernekapitaldekning inklusiv Pilar II tillegg pr 31.12.2017.

Mål for banken	2016	2017
Ren kjernekapital (CET1)	14,5 %	15,0 %
Kjernekapital (Tier 1)	15,5 %	16,5 %
Kapitaldekning (Tier 2)	17,5 %	18,5 %

Overgangsbestemmelsene i beregningsforskriftens § 20 er hensyntatt ved beregning av ren kjernekapital. I 2017 beregnes fradrag knyttet til eierandeler i finansforetak med 80 % i ren kjernekapitaldekning. Øvrige fradrag knyttet til disse eierandelene fordeles med halvparten av fradraget i kjernekapitalen og halvparten i tilleggskapitalen. Fra 2018 er CRD IV regelverket fullt ut implementert og fradragene føres i sin helhet mot ren kjernekapital.

Soliditet	2016		2017	
	Mor	Konsern	Mor	Konsern
Netto Ansvarlig Kapital	1 486 mill.	1 512 mill.	1 769 mill.	1 780 mill.
Ren kjernekapital i %	14,92 %	15,15 %	16,43 %	16,40 %
Kjernekapital i %	16,48 %	16,64 %	18,66 %	18,59 %
Kapitaldekning i %	18,77 %	18,84 %	21,31 %	21,18 %

Banken soliditet vurderes som tilfredsstillende.

Risikostyring

Kjernevirksomheten til SpareBank 1 Nordvest er å oppnå verdiskapning gjennom å ta planlagt og akseptabel risiko. Styret har gjennom sin strategiplan vedtatt rammebetingelser for risikoen knyttet til bankens drift. Risiko- og kapitalstyring i SpareBank 1 Nordvest støtter opp under bankens strategiske utvikling og måloppnåelse for å bidra til å sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

Banken skal drives med en moderat risikoprofil innenfor bankens forretningsområder. Med dette menes at en enkelthendelse ikke skal kunne true bankens finansielle stabilitet.

Kredittrisiko

Kredittrisikoen styres gjennom bankens kredittstrategi, kredittpolitiske retningslinjer og bevilgningsreglement. Kredittstrategien fastsettes minimum årlig av styret. Bankens kredittstrategi fokuserer på risikosensitive måltall og rammer.

Disse er satt sammen slik at de på en mest mulig hensiktsmessig og effektiv måte styrer bankens risikoprofil på kredittområdet. Dette gjøres gjennom begrensninger knyttet til eksponering og risikoprofil på porteføljenivå, bransjer og enkeltkunder. Kredittstrategien for personmarkedsavdelingen fastsetter en lav risikoprofil i porteføljen. For bedriftsmarkedsporteføljen fastsetter kredittstrategien en moderat risikoprofil.

Mislighold over 30 dager utgjorde ved årsskiftet 85 millioner kroner, en nedgang på ca. 2 millioner kroner sammenlignet med 2016. I 2017 utgjør tap på utlån 15,7 millioner kroner, en økning på 2,5 millioner kroner fra 2016.

I 2018 implementeres nytt regelverk gjennom IFRS 9 som ikke medfører

økning i nedskrivninger, for ytterligere informasjon se note 4.

Bedriftsmarkedsporteføljen vurderes og ha tilfredsstillende og stabil kvalitet, individuelle nedskrivninger utgjør 21 millioner kroner, sammenlignet med 31.12.2016 en økning på 6 millioner kroner. Gruppevis avskrivninger er på omtrent samme nivå som i 2016. Misligholdet i porteføljen er lavt. Bedriftsmarkedsporteføljen vurderes å ha en moderat risikoprofil. Kvaliteten i personmarkedsporteføljen er god og preges av godt sikrede engasjement i fast eiendom og lav risikoprofil. Dette tilsier et begrenset tapspotensiale så lenge disse verdiene ikke forringes vesentlig.

Banken har i inneværende periode hatt en god kvalitetsutvikling i både person- og bedriftsmarkedsporteføljen. Bakgrunnen for dette er fokus på risikohåndtering. Arbeidsledigheten i fylket er redusert siden 31.12.2016 og registrerte faktisk ledige er ved utgangen av året på landsgjennomsnittet. Regionen har tilfredsstillende aktivitet særlig gjennom næringer som fiskeri og havbruk, men det meldes om optimisme og økt aktivitet også innenfor oljeservicenæringen etter at oljeprisen har økt gjennom 2017.

Det er fortsatt usikkerhet knyttet til utviklingen i boligmarkedet og hvordan evt. svekkelser i makroøkonomiske nøkkeltall vil kunne påvirke kredittrisikoen fremover.

Markedsrisiko

Markedsrisikoen styres gjennom strategi for markedsrisiko som gjennomgås minimum årlig av bankens styre. Styret setter i strategien rammer for bankens investeringer i aksjer, obligasjoner, samt rente- og valutaposisjoner.

Deler av bankens markedsrisiko er knyttet til investeringer i obligasjoner med i alt ca. 1 mrd. Investeringene inngår i bankens likviditetsportefølje. I kvantifiseringen av risikoen knyttet til verdifall i denne porteføljen skiller banken mellom markedsrisikoen og misligholdsrisikoen knyttet til motparten. Misligholdsrisikoen kvantifiseres som kredittrisiko.

Risikoaktivitetene knyttet til handel i valuta, renter og verdipapirer skjer innenfor de til enhver tid vedtatte rammer og fullmakter for slik eksponering. SpareBank 1 Nordvest har svært lavt volum og minimal risiko i fremmed valuta. Virksomhetens inntekter skapes i størst mulig grad i form av kundemarginer. Dette for å bidra til et stabilt inntjeningsbilde. Konsernets risikoeksponering innenfor markedsrisikoområdet vurderes som lav.

Operasjonell risiko

Prosessen for styring av operasjonell risiko i SpareBank 1 Nordvest skal i størst mulig grad sikre at ingen enkelthendelser forårsaket av operasjonelle risiko skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad. Strategi for operasjonell risiko gjennomgås minimum årlig. Banken har system for registrering og oppfølging av forbedringstiltak knyttet til uønskede hendelser. Banken har høyt fokus på kvalitet og kontinuerlig forbedring. Dette skal bidra til at banken er en konkurransedyktig organisasjon med evne til løpende forbedringer av innovasjons- og prestasjonsevnen. Bankens beregning av risikostjustert kapital for operasjonell risiko tar utgangspunkt i basismetoden. Det er ikke registrert hendelser som har medført vesentlige økonomiske tap for banken. Den operasjonelle risiko vurderes å være lav til moderat.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen styres gjennom strategi for likviditetsrisiko med tilhørende beredskapsplaner. I tillegg er det etablert en egen innskuddsstrategi. Strategiene revideres og behandles minimum årlig av bankens styre. Bankens risikoprofil på dette skal være lav. Bankens utlån finansieres hovedsakelig av kundeinnskudd og langsiktig verdipapirgjeld.

Banken har egne modeller for å overvåke likviditeten, prognostisere utviklingen og kapitalbehov 12 måneder frem i tid. Bankens innskuddsdekning utgjør 72 % av brutto utlån. Inkluderes avlastning til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt AS, utgjør den 52 %. Av innskuddsporteføljen er 72,1 % dekket av innskuddsgarantiordningen til Bankenes sikringsfond. Finansiering gjennom seniorobligasjonsmarkedet var på 3.250 millioner kroner, i tillegg finansierer banken seg gjennom SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. Ved årsskiftet var boliglån for 3.940 millioner kroner overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS, og lån som utgjør 456 millioner kroner overført til SpareBank 1 Næringskreditt AS.

Banken har fokus på å ha god refinansieringsevne, og målstyrer likviditet og funding opp imot minimumskrav til likviditetsindikator 1. På denne måten finansieres mer illikvide eiendeler langsiktig. LCR har vært på et stabilt nivå over 100 % gjennom året. Banken har mål om at klargjorte lån til SpareBank 1 Boligkreditt til enhver tid skal dekke et gitt minimumsnivå i forhold til et boligprisfall.

Banken har gjennom 2017 hatt god tilgang på likviditet, og likviditetsrisiko vurderes å være lav.

Eierrisiko

Eierrisiko er risikoen for at SpareBank 1 Nordvest blir påført negative resultater fra strategiske eierposter og/ eller må tilføre egenkapital til disse selskapene. Banken har eierandeler i følgende strategiske selskaper i SpareBank 1-familien som det beregnes eierrisiko for: SpareBank 1 Gruppen AS (gjennom eierskap i Samarbeidende Sparebanker AS), Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS (BN Bank ASA), SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Næringskreditt AS, Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA, EiendomsMegler 1 Midt-Norge AS, SpareBank 1 Finans, Midt-Norge AS, SpareBank 1 Markets AS, SpareBank 1 Kredittkort AS, SpareBank 1 Betaling AS. I tillegg beregnes det eierrisiko for regnskapshuset Bedriftspartner AS. Eierrisikoen vurderes å være moderat.

PSD2

PSD2 er EU's direktiv som regulerer betalingstjenester i EU's indre marked. Siden Norge er medlem av EØS omfatter dette Norge. Landene i EU hadde frist til 13. januar 2018 med å ta inn PSD2 i sine nasjonale lover. Betalingstjenester som tilbys er bl.a å foreta betalingstransaksjoner og få oversikt over egen økonomi. Målet med PSD2 er å legge til rette for økt konkurranse i markedet for betalingstjenester, fremme innovasjon og styrke sikkerheten for nettbetalinger og tilgang til konto samt bedre integrasjon mellom aktører og harmonisere regelverket i EU. Dette skal stimulere til økt handel på tvers av landegrensene i EU.

PSD2 regulerer ikke bare bankene og deres betalingstjenester, men også andre tilbydere av betalingstjenester og de tjenester disse kan levere på grunnlag av informasjon om kundene i bankens kontosystemer.

Det er rimelig å forvente at dette vil stimulere utviklingen av nye forretningsmodeller og hvordan bankene tilbyr sine tjenester. På denne måten vil PSD2 kunne oppfattes både som en katalysator for «disruption» og for strategisk fornyelse. SpareBank1 Nordvest vil gjennom deltakelse av SpareBank 1 Alliansen kontinuerlig tilpasse seg de muligheter som byr seg og ta stilling til trusler på allianse arenaen.

Eierstyring og selskapsledelse

Eierstyring og selskapsledelse i SpareBank 1 Nordvest omfatter de mål og overordnede prinsipper som konsernet styres og kontrolleres etter for å sikre egenkapitalbeveiseiernes, kundenes og andre gruppers interesser. Konsernets virksomhetsstyring skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir realisert.

Konsernet har følgende hovedprinsipper for eierstyring og selskapsledelse:

- En struktur som sikrer målrettet og uavhengig styring og kontroll
- Systemer som sikrer måling og ansvarliggjøring
- En effektiv risikostyring
- Fullstendig informasjon og effektiv kommunikasjon for å underbygge tillitsforholdet mellom generalforsamlingen, styret og ledelsen
- Likebehandling av egenkapitalbeveiseierne og sikre balansert forhold til øvrige interessegrupper
- Overholdelse av lover, regler og etiske standarder

Konsernets eierstyring og selskapsledelse bygger på «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse.»

Banken har, i samsvar med regnskapslovens § 3-3b, utarbeidet en egen rapport som behandler prinsipper og praksis knyttet til eierstyring og selskapsledelse. Rapporten er publisert på bankens hjemmeside www.snv.no.

Revisjon

Konsernets eksterne revisor er PwC. KPMG AS er intern revisor i banken. Internrevisjonen rapporterer til bankens styre.

Samfunnsansvar

Informasjon om konsernets arbeid for å ivareta sitt samfunnsansvar er beskrevet i eget temakapittel i årsrapporten, «Samfunnsansvar». Her finnes også opplysninger om arbeidsmiljø, likestilling og tiltak i forhold til ytre miljø.

Ledelsen

Bankens konsernledelse består av administrerende direktør Odd Einar Folland, juridisk direktør Olav Rugset, banksjef for bedriftsmarkedet Rune Solli, finansdirektør Steinar Sogn, HR-leder Kathrine Gjestad, banksjef for personmarkedet Leif Joar Almvik og regionbanksjef Sunnmøre Turid Humlen.

Fortsatt drift

Styret bekrefter at forutsetningen for fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet er avgitt under denne forutsetning.

Det er styrets oppfatning at årsregnskap og noter gir et rettviseende bilde av utviklingen og resultatet av bankens virksomhet.

Etter regnskapsårets utløp er det ikke inntrådt forhold som er av betydning for vurderingen av regnskapet.

Utsiktene fremover

Det globale økonomiske oppsvinget fortsetter, og er nå mer balansert og synkronisert enn tidligere. Dette sammen med at veksten i EU og fremvoksende økonomier tiltar, bidrar til å redusere arbeidsledigheten og øke etterspørselen etter varer og tjenester. En naturlig konsekvens av dette, er at sentralbankene øker renten, noe som allerede høsten 2017 ble påstartet i USA.

Også i Norge har den økonomiske veksten tatt seg opp. Stigende oljepris, svak krone og mer positive husholdninger har vært viktige drivere til at en nå ser en mer positiv utvikling enn i starten av 2017. Det forventes at Norges Bank endrer styringsrenten mot slutten av 2018.

De økonomiske utsiktene for Møre og Romsdal synes gode ved inngangen til året. Produksjonen er høy i de fleste bransjer, nedgangen i oljerelaterte næringer er i ferd med å snu og det er høy aktivitet i offentlig sektor. Høyere oljepris, lav rente, en svak kronekurs og god eksportmarkedsvekst er viktige årsaker til dette. Boligprisene har imidlertid fortsatt å falle, og det er usikkerhet knyttet til prisutviklingen framover.

Oppgangen i produksjon og etterspørsel innenfor ikke-oljerelaterte næringer og betydelige omstillinger i arbeidsmarkedet, har gitt seg utslag i en nedgang i ledigheten. Det er særlig bedrifter med en mer moderat andel av omsetningen knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet som driver den positive utviklingen i fylket. Dette kan tyde på at bedriftene, som har tilpasset seg og fått flere bein å stå på, nå ser resultatene av omstillingen.

Den gjennomsnittlige ledigheten i fylket er på sitt laveste siden våren 2015. Ved utgangen av desember lå den registrerte ledigheten rapportert fra NAV i Møre og Romsdal på 2,4 prosent. Dette er samme ledighetsprosent som for landet som helhet.

SpareBank 1 Nordvest leverer i 2017 sitt beste resultat noensinne. Dette sammen med den vellykkede egenkapitalemisjonen i 3. kvartal gir et godt grunnlag for fortsatt vekst og utvikling, og en styrket markedsposisjon i regionen. I tillegg til fortsatt god vekst forventer banken at implementering av ny teknologi og kompetanse, effektiv drift og god kostnadskontroll vil bidra til at banken når sine vedtatte mål for lønnsomhet. Bankens utlånsportefølje er godt diversifisert, både innen person- og bedriftsmarkedet. Tapene er lave og i tråd med forventningene basert i utviklingen i markedsområdet.

Bankens distribusjonsstrategi bekrefter en forsterket satsing på digitalisering i kombinasjon med et kompetent rådgiverapparat lokalisert i 10 kommuner i markedsområdet. Arbeidet med effektiviseringen av ulike arbeids- og kundeprosesser gjennom bruk av LEAN-verktøy har gitt gode resultater. Dette arbeidet forsterkes i 2018, og vil gi ytterligere positive utslag på bankens kostnadsstruktur.

SpareBank 1 Nordvest vil fortsatt etterleve bankens strategi om å være en «kundedrevet og lokal digitalbank». Banken vil derfor være sterkt tilstede både innenfor den tradisjonelle kontorkanalen, og ta en enda sterkere posisjon i de digitale kanalene gjennom en bred kanalstrategi for distribusjon av produkter og tjenester.

Organisasjons- og kulturarbeid vil være en prioritert oppgave i utviklingen av bankens virksomhet. Lederutviklingsprogrammet som banken har hatt det siste året vil utvikles videre. Forbedring av kundereisen vil være en bærebjelke i denne sammenheng og være sterkt knyttet til utviklingen og samarbeidet i SpareBank 1 Alliansen. Deltakelse i SpareBank 1-alliansen bidrar til å sikre bankens uavhengige stilling og banken vil bidra aktivt til at SpareBank 1 fortsatt skal være en sterk merkevare i Møre og Romsdal.

SpareBank 1 Nordvest ønsker å være en aktiv utviklingsaktør i regionen både rettet mot næringslivet og samfunnet for øvrig. Bankens gode omdømme er fortsatt et viktig suksesskriterium, og vil gjennom bredden av aktiviteter banken deltar i opprettholde og styrke det tillitsforholdet banken i dag har hos kunder, eiere, myndigheter og omverdenen for øvrig.

Med bakgrunn i de rådende rammebetingelser, er styret fornøyd med de resultater som er oppnådd, og takker bankens kunder for god oppslutning om banken i året som er gått.

Styret vil også takke bankens ansatte og tillitsvalgte for god innsats til beste for banken i 2017.

Kristiansund N., 13.2.2018
I styret for SpareBank 1 Nordvest

Lars Georg Backer (styreleder)
Runar Wiik (nestleder)
Gunnar A. Ervik (styremedlem)
Gerd Marit Langøy (styremedlem)
Veggrd Nekstad (styremedlem)
Catrine Bruvoll (styremedlem)
Leif Johan Hestvik (styremedlem)
Heidi Blakstad Dahl (styremedlem)
Bjørn Rød (styremedlem)
Randi Karin Gaarden Lisberg (styremedlem)
Odd Einar Folland (Administrerende Direktør)

Erklæring fra styret og adm. direktør i SpareBank 1 Nordvest

Styret og daglig leder har i dag behandlet og godkjent årsberetning og årsregnskap for SpareBank 1 Nordvest, konsern og morbank, pr 31. desember 2017.

Konsernregnskapet og regnskapet for morbanken er avlagt i samsvar med de EU-godkjente IFRS regler og tilhørende fortolkningsuttalelser, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven og som skal anvendes pr 31.12.2017. Årsberetningen for konsern og mor er i samsvar med regnskapslovens krav og god norsk regnskapskikk.

Etter vår beste overbevisning:

- er årsregnskapet 2017 for morbanken og konsernet utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder
- gir opplysningene i regnskapet et rettviseende bilde av konsernets eiendeler, gjeld og finansielle stilling og resultat som helhet pr 31. desember 2017
- gir årsberetningen for konsernet og morbanken en rettviseende oversikt over
  - utviklingen, resultat og stillingen til konsernet og morbanken
  - de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer konsernet og morbanken står overfor

Kristiansund N., 13.2.2018
I styret for SpareBank 1 Nordvest

Lars Georg Backer (styreleder)
Runar Wiik (nestleder)
Gunnar A. Ervik (styremedlem)
Gerd Marit Langøy (styremedlem)
Veggrd Nekstad (styremedlem)
Catrine Bruvoll (styremedlem)
Leif Johan Hestvik (styremedlem)
Heidi Blakstad Dahl (styremedlem)
Bjørn Rød (styremedlem)
Randi Karin Gaarden Lisberg (styremedlem)
Odd Einar Folland (Administrerende Direktør)

Årsregnskap

Resultatregnskap

Morbank					Konsern	
31.12.2016	31.12.2017	(i hele tusen kroner)	Noter	31.12.2017	31.12.pasello 2016	
376 101	391 862	Renteinntekter		391 336	375 661	
160 323	160 965	Rentekostnader		160 920	160 279	
215 779	230 897	Netto renteinntekter	19	230 416	215 382	
107 755	121 827	Provisjonsinntekter		121 827	107 755	
5 335	5 828	Provisjonskostnader		5 828	5 335	
4 332	3 348	Andre driftsinntekter		55 661	38 158	
106 753	119 348	Netto provisjons- og andre inntekter	20	171 661	140 579	
35 223	54 780	Utbytte		11 172	17 813	
0	0	Netto resultat fra eierinteresser	37	31 773	27 553	
22 413	17 854	Netto resultat fra andre finansielle investeringer	21	24 129	22 413	
57 636	72 634	Netto resultat fra finansielle eiendeler		67 074	67 779	
380 167	422 879	Sum netto inntekter		469 152	423 739	
99 070	98 525	Personalkostnader	22,24	127 583	120 861	
48 435	54 150	Administrasjonskostnader	23	55 837	48 435	
37 167	47 162	Andre driftskostnader	23	61 954	45 756	
184 671	199 837	Sum driftskostnader før nedskrivning på utlån og garantier		245 373	215 052	
13 193	15 697	Nedskrivning på utlån og garantier	12	15 697	13 193	
182 303	207 345	Driftsresultat før skatt		208 081	195 494	
35 580	26 778	Skattekostnad	25	29 059	37 604	
146 723	180 567	Resultat etter skatt		179 022	157 890	
		Majoritetens andel av periodens resultat		177 017	156 505	
		Minoritetens andel av periodens resultat		2 005	1 385	
13,79	15,60	Resultat per egenkapitalbevis	39	15,47	14,71	
13,79	15,60	Utvannet resultat per egenkapitalbevis	39	15,47	14,71	
		Utvidet resultatregnskap				
146 723	180 567	Resultat etter skatt		179 022	157 890	
7 912	-3 294	Estimatavvik pensjoner	24	-3 294	7 912	
-1 978	824	Skatteeffekt estimatavvik pensjoner	25	824	-1 978	
11 368	0	Verdiregulering virkelig verdi bygg	31	399	11 368	
-2 842	0	Skatteeffekt verdiregulering virkelig verdi bygg	25	-100	-2 842	
14 460	-2 471	Sum poster som ikke vil bli omklassifisert til resultat		-2 171	14 460	
-21 634	-44	Endring i virkelig verdi for investeringer tilgjengelig for salg	37	260	-21 634	
160	0	Skatteeffekt		-2	160	
-21 474	-43	Sum poster som kan bli omklassifisert til resultat		259	-21 474	
139 709	178 053	Totalresultat for regnskapsåret		177 109	150 876	
		Majoritetens andel av periodens totalresultat		175 104	149 491	
		Minoritetens andel av periodens totalresultat		2 005	1 385	

Morbank		(i hele tusen kroner)	Noter	Konsern	
31.12.2016	31.12.2017			31.12.2017	31.12.2016
EIENDELER					
123 758	81 494	Kontanter og fordringer på sentralbanker	15	81 494	123 758
380 461	444 144	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	8,15,28	444 144	380 461
10 335 712	11 055 215	Netto utlån til og fordringer på kunder	9,11,12,15,28	11 045 709	10 309 899
1 181 879	1 049 537	Sertifikater, obligasjoner og rentefond	15,26,28,29	1 049 537	1 181 879
1 872	452	Finansielle derivater	29	452	1 872
422 462	444 516	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	27,28,29	444 706	422 640
27 449	26 785	Investering i konsernselskaper	37	0	0
52 183	73 613	Investering i eierinteresser	37	177 307	169 698
5 149	3 751	Maskiner, inventar og transportmidler	31	4 005	5 348
156 612	158 931	Bygg og andre faste eiendommer	31	162 747	160 615
161 798	154 269	Andre eiendeler	25,32	192 706	205 265
12 849 335	13 492 708	Sum eiendeler		13 602 808	12 961 436
GJELD					
7 464 840	8 019 672	Innskudd fra og gjeld til kunder	17,28,33	8 003 491	7 450 259
3 470 275	3 253 508	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	17,28,34	3 253 508	3 470 275
2 092	2 459	Finansielle derivater	30	2 459	2 092
68 105	58 602	Annen gjeld og balanseført forpliktelse	17,24,25,35	68 272	74 304
34 249	32 356	Betalbar skatt	25	33 896	36 062
13 297	11 984	Utsatt skatt forpliktelse	25	11 740	13 010
60 629	60 627	Fondsobligasjoner	17,28,36	60 627	60 629
250 770	250 689	Ansvarlig lånekapital	17,28,36	250 689	250 770
11 364 257	11 689 896	Sum gjeld		11 684 682	11 357 401
EGENKAPITAL					
119 954	224 341	Eierandelskapital	39	224 341	119 954
	8 133	Overkursfond		8 133	
27 155	39 123	Utjevningsfond	39	39 123	27 155
1 147 326	1 289 991	Sparebankens fond		1 289 991	1 147 326
47 577	45 939	Verdireguleringsfond		45 939	47 577
5 687	7 949	Gavefond		7 949	5 687
135 000	185 000	Fondsobligasjon klassifisert som egenkapital		185 000	135 000
2 378	2 335	Annen egenkapital		6 563	-1 530
0		Fond for vurderingsforskjeller		103 694	117 516
0	0	Minoritetsinteresser		7 392	5 348
1 485 079	1 802 812	Sum egenkapital	6	1 918 126	1 604 034
12 849 335	13 492 708	Sum gjeld og egenkapital		13 602 808	12 961 436

Kristiansund N., 13.2.2018
I styret for SpareBank 1 Nordvest

 Lars Georg Backer (styreleder)
 Runar Wiik (nestleder)
 Gunnar A. Ervik (styremedlem)
 Gerd Marit Langøy (styremedlem)
 Vegard Nekstad (styremedlem)
 Catrine Bruvoll (styremedlem)
 Kelf Johan Hestvik (styremedlem)
 Heidi Blakstad Dahl (styremedlem)
 Bjørn Rød (styremedlem)
 Randi Karin Gaardn Lisberg (styremedlem)
 Odd Einar Folland (Administrerende Direktør)

Endring i egenkapital

Morbank (i hele tusen kroner)	Eierandels- kapital	Overkurs	Utjevnings- fond	Sparebankens fond	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	Fond for vurderings- forskjeller	Annen egenkapital + fondsobl.	Sum egen- kapital
Egenkapital pr 01.01.2016	118 800	0	16 279	1 019 153	5 460	41 679	0	73 852	1 275 224
Resultat for regnskapsåret			16 551	130 172					146 723
Fondsobligasjon nyttegnet i år								85 000	85 000
Utbetalt renter på fondsobl. Klass som EK				-5 738					-5 738
Estimatawik pensjoner				5 934					5 934
Verdiregulering eiendom virkelig verdi						8 526			8 526
Avskrivning på verdiregulering			322	2 306		-2 628			0
Utbetalt utbytte			-5 997						-5 997
Utdelt fra gavefond					-4 273				-4 273
Overføring til gavefond				-4 500	4 500				0
Kjøp og salg egne egenkapitalbevis	1 154								1 154
Endring i virkelig verdi for inv. tilgj. for salg								-21 474	-21 474
Egenkapital pr 31.12.2016	119 954	0	27 155	1 147 326	5 687	47 577	0	137 378	1 485 078
Resultat for regnskapsåret			22 297	158 270					180 567
Fondsobligasjon nyttegnet i år								50 000	50 000
Utbetalt renter på fondsobl. Klass som EK			-1 060	-7 445					-8 506
Emisjon	104 348	15 652							120 000
Emisjonskostnader		-7 519							-7 519
Avskrivning på verdiregulering			327	1 311		-1 638			0
Estimatawik pensjoner				-2 471					-2 471
Utbetalt utbytte			-9 596						-9 596
Overføring til gavefond				-7 000	7 000				0
Utdelt fra gavefond					-4 738				-4 738
Kjøp og salg egne egenkapitalbevis	39								39
Endring i virkelig verdi for inv. tilgj. for salg								-43	-43
Egenkapital pr 31.12.2017	224 341	8 133	39 123	1 289 991	7 949	45 939	0	187 335	1 802 812

Konsern (i hele tusen kroner)	Eierandels- kapital	Overkurs	Utjevning- fond	Sparebankens fond	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	Fond for vurderings- forskjeller	Annen egenkapital + fondsobl.	Minoritets- interesser	Sum egen- kapital
Egenkapital pr 01.01.2016	118 800	0	16 279	1 019 153	5 460	41 679	95 619	71 305	3 716	1 372 012
Resultat for regnskapsåret			16 551	113 462			27 553	-1 061	1 385	157 890
Fondsobligasjon nyttegnet i år								85 000		85 000
Utbetalt renter på fondsobl. Klass som EK				-5 738						-5 738
Estimatavvik pensjoner				5 934						5 934
Verdiregulering eiendom virkelig verdi						8 526				8 526
Avskrivning på verdiregulering			322	2 306		-2 628				0
Utbetalt utbytte			-5 997					-300		-6 297
Utdelt fra gavefond					-4 273					-4 273
Overføring til gavefond				-4 500	4 500					0
Utbytte fra felleskontrollert virksomhet				16 710			-16 710			0
Kjøp og salg egne egenkapitalbevis	1 154									1 154
Endring i virkelig verdi for inv. tilgj. for salg								-21 474		-21 474
Endring minoritetsinteresser									247	247
Endringer ført direkte mot egenkapitalen		0					11 054			11 054
Egenkapital pr 31.12.2016	119 954	0	27 155	1 147 327	5 687	47 577	117 516	133 470	5 348	1 604 035
Resultat for regnskapsåret			22 297	158 270			31 773	-35 362	2 044	179 022
Emisjon	104 348	15 652								120 000
Emisjonskostnader		-7 519								-7 519
Fondsobligasjon nyttegnet i år								50 000		50 000
Utbetalt renter på fondsobl. Klass som EK			-1 060	-7 445						-8 506
Avskrivning på verdiregulering			327	1 311		-1 638				0
Estimatavvik pensjoner				-2 471						-2 471
Utbetalt utbytte			-9 596							-9 596
Utdelt fra gavefond					-4 738					-4 738
Overføring til gavefond				-7 000	7 000					0
Utbytte fra felleskontrollert virksomhet							-42 908	42 910		0
Kjøp og salg egne egenkapitalbevis	39									39
Endring i virkelig verdi for inv. tilgj. for salg							601	-43		558
Endring minoritetsinteresser										0
Endringer ført direkte mot egenkapitalen							-3 286	588		-2 698
Egenkapital pr 31.12.2017	224 341	8 133	39 123	1 289 991	7 949	45 939	103 696	191 563	7 392	1 918 126

Kontantstrømoppstilling

Morbank		(i hele tusen kroner)	Note	Konsern	
2016	2017			2017	2016
-842 403	-719 503	Endring utlån kunder	9	-734 553	-829 135
355 203	374 687	Renteinnbetaling på utlån til kunder	19	374 161	354 692
545 869	554 832	Endring innskudd kunder	33	557 689	543 516
-73 097	-79 284	Renteutbetalinger på innskudd fra kunder		-79 329	-72 983
237 795	138 248	Endring sertifikater og obligasjoner	26	138 248	237 795
-66 328	-98 857	Renteutbetaling på sertifikater og obligasjoner		-98 857	-66 328
102 420	116 000	Provisjonsinnbetalinger		172 361	135 358
-167 242	-192 840	Utbetalinger til drift	22+23	-243 394	-197 360
-26 127	-32 591	Betalt skatt	25	-33 976	-27 931
60 535	42 526	Andre tidsavgrensninger		50 848	49 490
126 627	103 217	A Netto kontantstrøm fra virksomhet		103 197	127 116
-37 040	-8 942	Investering i varige driftsmidler	31	-8 529	-37 137
245	340	Innbetaling fra salg av varige driftsmidler		340	245
35 223	54 780	Utbytte og resultat fra investeringer		54 780	35 223
-82 445	-91 552	Kjøp av aksjer og fond		-91 644	-82 537
30 701	43 896	Salg av aksjer og fond		43 896	30 701
-53 316	-1 478	B Netto kontantstrøm fra investeringer		-1 158	-53 505
750 333	450 000	Opptak gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	34	450 000	750 333
-842 570	-670 000	Tilbakebetaling gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		-670 000	-842 570
100 000	0	Opptak ansvarlig lånekapital	26	0	100 000
-24 607	0	Tilbakebetaling ansvarlig lånekapital		0	-24 607
85 000	100 000	Låneopptak Obligasjon klassifisert som EK		100 000	85 000
0	-50 000	Tilbakebetaling Obligasjon klassifisert som EK		-50 000	0
-5 738	-8 506	Renter på fondsobligasjon klassifisert som egenkapital		-8 506	-5 738
-74	-1 449	Kjøp av egne aksjer		-1 449	-74
1 228	1 488	Salg av egne aksjer		1 488	1 228
0	112 481	Emisjon		112 481	0
-4 273	-4 738	Utbetalt fra gavefond		-4 738	-4 273
-5 997	-9 596	Utbetalt utbytte		-9 896	-6 297
53 303	-80 320	C Netto kontantstrøm fra finansiering		-80 620	53 003
126 613	21 419	A+B+C Netto endring likvider i året		21 420	126 613
377 605	504 219	Likviditetsbeholdning periodens start		504 219	377 605
504 219	525 638	Likviditetsbeholdning periodens slutt		525 638	504 219
		Likviditetsbeholdning spesifisert			
123 758	81 494	Kontanter og fordringer på sentralbanker		81 494	123 758
380 461	444 144	Fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid		444 144	380 461
504 219	525 638	Likviditetsbeholdning		525 638	504 219

Likviditetsbeholdningen inkluderer kontanter og fordringer på sentralbanken, samt den del av sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner som gjelder rene plasseringer i kredittinstitusjoner. Kontantstrømsoppstillingen viser hvordan morbanken og konsernet har fått tilført likvide midler og hvordan disse er brukt. Totalt ble likviditetsbeholdningen i konsernet økt med 21 millioner i 2017.

Noter

NOTER

SIDE

27	NOTE 1 GENERELL INFORMASJON
27	NOTE 2 REGNSKAPSPRINSIPPER
33	NOTE 3 KRITISKE ESTIMATER OG VURDERINGER VEDRØRENDE BRUK AV REGNSKAPSPRINSIPPER
33	NOTE 4 IFRS 9 FINANSIELLE INSTRUMENTER
38	NOTE 5 SEGMENTINFORMASJON
39	NOTE 6 KAPITALDEKNING
41	NOTE 7 FINANSIELL RISIKOSTYRING

KREDITTRISIKO

43	NOTE 8 KREDITTINSTITUSJONER - FORDRINGER OG GJELD
44	NOTE 9 UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER
47	NOTE 10 OVERFØRING AV UTLÅN TIL KREDITTFORETAK
48	NOTE 11 ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE, MEN IKKE NEDSKREVNE UTLÅN
49	NOTE 12 NEDSKRIVNING PÅ UTLÅN OG GARANTIER
50	NOTE 13 KREDITTEKSPONERING FOR HVER INTERNE RISIKORATING
51	NOTE 14 MAKSIMAL KREDITTRISIKOEKSPONERING, IKKE HENSYNTATT PANTSTILLELSER
52	NOTE 15 KREDITTKVALITET PR KLASSE AV FINANSIELLE EIENDELER

MARKEDSRISIKO

53	NOTE 16 MARKEDSRISIKO
----	-----------------------

LIKVIDITETSRISIKO

54	NOTE 17 LIKVIDITETSRISIKO/ GJENVÆRENDE KONTRAKTSMESSIG LØPETID PÅ FORPLIKTELSE
55	NOTE 18 FORFALLSANALYSE AV EIENDELER OG FORPLIKTELSE

RESULTATREGNSKAP

57	NOTE 19 NETTO RENTEINNTEKTER
58	NOTE 20 NETTO PROVISJONS- OG ANDRE INNTEKTER
58	NOTE 21 INNTEKTER FRA ANDRE FINANSIELLE INVESTERINGER
59	NOTE 22 PERSONALKOSTNADER OG YTTELSE TIL LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE
61	NOTE 23 ANDRE DRIFTSKOSTNADER
61	NOTE 24 PENSJONER
64	NOTE 25 SKATT

BALANSE

65	NOTE 26 SERTIFIKATER, OBLIGASJONER OG RENTE FOND
66	NOTE 27 AKSJER, ANDELER OG ANDRE EGENKAPITALINTERESSER
68	NOTE 28 VIRKELIG VERDI PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER VURDERT TIL AMORTISERT KOST
69	NOTE 29 VURDERING AV VIRKELIG VERDI PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER
71	NOTE 30 FINANSIELLE DERIVATER
72	NOTE 31 EIENDOM, ANLEGG OG UTSTYR
73	NOTE 32 ANDRE EIENDELER
74	NOTE 33 INNSKUDD FRA OG GJELD TIL KUNDER
75	NOTE 34 GJELD VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER
76	NOTE 35 ANNEN GJELD OG FORPLIKTELSE
77	NOTE 36 ANSVARLIG LÅNEKAPITAL OG FONDSOBLIGASJONSLÅN
78	NOTE 37 INVESTERINGER I EIERINTERESSER

ØVRIGE OPPLYSNINGER

80	NOTE 38 VESENTLIGE TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE SELSKAPER
81	NOTE 39 EIERANDELSKAPITAL OG EIERSTRUKTUR
83	NOTE 40 FINANSIELLE INSTRUMENTER OG MOTREGNING
83	NOTE 41 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Note 1 Generell informasjon

Konsernet SpareBank 1 Nordvest

Konsernet består av morbanken SpareBank 1 Nordvest og de tre heleide datterselskapene Knudtzonlunden AS, Midsund Hytteutvikling AS og Nordmøre Eiendom AS, samt 70 % av Bedriftspartner AS og 97 % av Tollbodenbygningen AS. Driften i disse selskapene påvirker regnskapene bare i ubetydelig grad. Ut over dette har banken eierandeler i felles kontrollerte virksomheter som påvirker konsernregnskapet for 2017. For fullstendig oversikt over konsernets struktur og detaljert informasjon se note 37.

SpareBank 1 Nordvest er en av 10 eierbanker i Samarbeidende Sparebanker AS, som sammen med SpareBank 1 SR-Bank ASA, SpareBank 1 Nord-Norge og SpareBank 1 SMN hver eier 19,5 % av finanskonsernet SpareBank 1 Gruppen AS. Sammen med SpareBank 1 Østlandet (12,4 % eierandel) utgjør disse eierne SpareBank 1-alliansen, som SpareBank 1 Nordvest er en aktiv deltager i. Alliansen er et bank- og forsikrings samarbeid og samlet sett en av de største tilbydere av finansielle produkter og tjenester i det norske markedet. Bankene i SpareBank 1-alliansen distribuerer SpareBank 1 Gruppens produkter og samarbeider på sentrale områder som merkevare, arbeidsprosesser, kompetansebygging, IT-drift, systemutvikling og innkjøp. Alliansen har inngått strategiske samarbeidsavtaler med LO og LOs fagforbund.

Via samarbeidet i Alliansen er SpareBank 1 Nordvest en totalleverandør av produkter og tjenester innen finansiering, sparing og plassering, forsikring og betalingsformidling. Banken er medeier i EiendomsMegler 1 som tilbyr eiendomsmegling i hele midt-Norge.

Beskrivelse av virksomheten

SpareBank 1 Nordvest har sitt primære markedsområde i Møre og Romsdal. Banken har et godt utbygd kontornett med kontorer i kommunene Smøla, Aure, Halså, Kristiansund, Averøy, Tingvoll, Eide, Gjemnes, Molde og Ålesund.

SpareBank 1 Nordvest har røtter tilbake til 5.4.1835 da Christiansunds Sparebank startet sin virksomhet. Banken føler et særskilt ansvar for å bidra til en positiv utvikling for næringsliv og privatpersoner i Møre og Romsdal. Banken har sin største markedsandel på Nordmøre. I Romsdal og på Sunnmøre er banken i en utfordrerposisjon. Årsregnskapet og konsernregnskapet for 2017 ble godkjent av styret i SpareBank 1 Nordvest den 13.2.2018.

SpareBank 1 Nordvest har sin egen hjemmeside på www.snv.no. Banken sine egenkapitalbevis ble 2. oktober børsnotert på Oslo Børs under tickeren SNOR og har også børsnoterte obligasjoner og er dermed underlagt børsregelverket.

Note 2 Regnskapsprinsipper

Grunnlaget for utarbeidelse av det konsoliderte årsregnskapet

Årsregnskapet for morbanken og konsernet er utarbeidet i samsvar med Internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) som er godkjent av EU. Dette omfatter også tolkninger fra IFRS fortolkingskomité (IFRIC) og dens forgjenger, Den faste tolkningskomité (SIC). Årsregnskapet behandles av generalforsamlingen 27.2.2018 for endelig godkjenning. Frem til endelig godkjenning har styret myndighet til å endre årsregnskapet.

Målegrunnlaget for konsernregnskapet er historisk kost med unntak for finansielle eiendeler og gjeld til virkelig verdi over resultat og bankbygg til virkelig verdi.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er bankens funksjonelle valuta. Alle beløp i notene er angitt i 1.000 kroner med mindre noe annet er angitt.

Konsolidering

Konsernregnskapet omfatter banken og alle dens datterforetak. Som datterforetak regnes alle foretak hvor banken har kontroll, dvs. makt til å styre et foretaks finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av foretakets aktiviteter.

Datterforetak er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt banken ikke lenger har kontroll. I morbanken er datterselskapene regnskapsført etter kostmetoden. Utbytte og konsernbidrag inntektsføres i morbanken i samme år som utbyttet eller konsernbidraget vedtas i datterselskapet.

Felleskontrollert virksomhet

Felleskontroll innebærer at SpareBank 1 Nordvest gjennom avtale utøver felles kontroll sammen med andre deltakere. Felleskontrollerte foretak regnskapsføres etter egenkapitalmetoden i bankens konsernregnskap og kostmetoden i selskapsregnskapet. Utbytte regnskapsføres samme år som utbyttet vedtas av det underliggende selskapet.

SpareBank 1 Nordvest har indirekte eierposter i SpareBank 1 Gruppen AS gjennom sin aksjepost i Samarbeidende Sparebanker AS og i BN Bank ASA gjennom sin aksjepost i Samarbeidende Sparebanker BankInvest AS. Begge disse investeringene klassifiseres som felles kontrollerte virksomheter på grunn av de avtalene eierne av disse selskapene har inngått.

Finansielle eiendeler

Utlån og tap på utlån

Utlån vurderes til virkelig verdi med tillegg av eventuelle direkte transaksjonsutgifter ved første gangs måling. Utlån måles etter etableringstidspunktet til amortisert

kost ved anvendelse av effektiv rente-metode. Amortisert kost er anskaffelseskost minus tilbakebetalinger på hovedstolen, pluss eller minus kumulativ amortisering som følge av en effektiv rente-metode, fratrukket eventuelle beløp for verdifall eller tapsutsatthet. Den effektive renten er den renten som nøyaktig diskontierer estimerte fremtidige kontante inn- eller utbetalinger over det finansielle instrumentets forventede levetid. Banken følger samme regnskapsprinsipp for utlån med flytende og fast rente. Også kontanter, fordringer på sentralbanker og andre fordringer med oppgjør i kontanter eller annen finansiell eiendel regnskapsføres på samme måte etter amortisert kost.

Individuelle og gruppenedskrivninger

Nedskrivninger for tap skal foretas når det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall. Som objektive bevis regnes blant annet vesentlige finansielle problemer hos debitor, betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd. Nedskrivningen beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med effektiv rente. Det foretas ikke nedskrivning basert på forventninger om tap. Hendelsene som resulterer i en nedskrivning, skal være inntrådt på balansedagen.

Individuell nedskrivning foretas på enkeltengasjementer med bakgrunn i tapshendelse som gir estimerte reduksjoner i utlånets fremtidige kontantstrømmer.

Gruppenedskrivninger foretas med tilsvarende bakgrunn, men hvor tapshendelsene ikke kan identifiseres på enkeltengasjementer. Analyseverktøy og statistisk metode med utgangspunkt i tapserfaring legges til grunn for beregningene.

Nedskrivning for tap innebærer bruk av skjønn, og det kan hefte usikkerhet rundt beregningene. Nedskrevne engasjementer har særskilt oppfølging. Reversering av tidligere nedskrivninger skjer i den utstrekning tap er redusert og objektivt kan knyttes til en hendelse inntruffet etter nedskrivningstidspunktet.

Tapsvurdering blir foretatt kontinuerlig gjennom året, og engasjementer hvor det tidligere er foretatt tapsnedskrivning, blir revurdert periodisk. Friskmelding av tidligere tapsnedskrevne engasjementer skjer når dette er brakt i orden ved at gjeldende betalingsplan er fulgt og engasjementet ikke lenger er tapsutsatt.

Verdipapirer

Verdipapirer består av aksjer og andeler, sertifikater og obligasjoner. Ved første gangs innregning er verdipapirer av ledelsen klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatregnskapet da disse forvaltes, og deres inntjening vurderes på grunnlag av virkelig verdi, i samsvar med dokumentert risikohåndterings- eller investeringsstrategi, og informasjonen om konsernet gis internt på dette grunnlag til foretakets nøkkelpersoner i ledelsen.

Etter førstegangs innregning av de nevnte eiendelene vurderes disse fortsatt til virkelig verdi. Realisert og

urealisert gevinst og tap som oppstår som følge av endringer i virkelig verdi på finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatregnskapet, er inkludert i resultatregnskapet i den perioden hvor de oppstår.

Kjøp og salg av verdipapirer bokføres på handelsdato, dvs. den dato da konsernet forplikter seg til at risikoen knyttet til eiendelene overføres fra selger til kjøper.

Virkelig verdi på noterte instrumenter tar utgangspunkt i gjeldende børskurs. Dersom det ikke finnes et aktivt marked for en finansiell eiendel (eller eiendelen er unotert), beregner konsernet virkelig verdi ved bruk av ulike verdsettelsesmodeller. Se nærmere om dette i note 29.

Utbytte fra investeringer inntektsføres i det år utbyttet formelt blir vedtatt.

Derivater

Et derivat er et finansielt instrument med alle følgende karakteristika:

- Verdien på instrumentet blir endret som et resultat av endringer i rente, kurs eller pris på et underliggende objekt
- Instrumentet krever ingen eller liten initial investering
- Instrumentet blir gjort opp på en fremtidig dato

Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunktet derivatkontrakten inngås, og deretter løpende til virkelig verdi. Bankens derivater i balansen omfatter rentebytteavtaler. Realiserte og urealiserte gevinster/tap og endringer i verdier på derivater resultatføres i den perioden disse oppstår.

Overføring av utlån

SpareBank 1 Nordvest ("Banken") har inngått avtale om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i fast eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt AS og Sparebank 1 Næringskreditt AS. I tråd med forvaltningsavtale mellom Banken og kredittforetakene forestår Banken forvaltning av utlånene og opprettholder kundekontakten. Banken mottar et vederlag i form av provisjon for de plikter som følger med forvaltning av utlånene. Det vises til beskrivelse i note 10 og 38.

Eiendom, anlegg og utstyr

Eiendom, anlegg og utstyr omfatter bygninger, tomter og driftsløsøre. Egne eide bygg verdireguleres periodisk til virkelig verdi, som danner basis for lineære avskrivninger over forventet levetid. Verddivurderingen utføres av uavhengige takstmenn hyppig nok til at den virkelige verdien av byggene ikke avviker vesentlig fra balanseført verdi. Øvrige bygninger og driftsløsøre førstegangsinnregnes til anskaffelseskost og avskrives deretter lineært over forventet levetid. Ved fastlegging av avskrivningsplan splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi. Eiendom, anlegg og utstyr som hver for seg er av liten betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke

individuelt for restverdier eller verdifall, men vurderes som grupper. Tomter er bokført til kostpris fratrukket nedskrivninger. Kostpris inkluderer alle direkte henførbare kostnader knyttet til kjøpet av eiendelen.

Levetid på ulike klasser av eiendom, anlegg og utstyr er:

- Råbygg 50 år
- Fasade 25 år
- Andre komponenter i eiendommen 20 år

Avskrivningssatsene for øvrige varige driftsmidler er:

- Innredning 10 år
- Inventar 5 år
- Transportmidler og maskiner 5 år
- IT-utstyr 3-5 år

Økninger i balanseført verdi som følge av verdiregulering av egne eide bygg føres over utvidet resultat til Fond for urealiserte gevinster i balansen. Hvert år overføres differansen mellom resultatførte avskrivninger, som er basert på driftsmidlenes verdiregulerte verdi, og de avskrivningene som ville blitt gjort basert på anskaffelseskost, fra Fond for urealiserte gevinster til Sparebankens fond. Nedreguleringer av tidligere verdiøkninger føres motsatt av verdiøkningene, inntil nedreguleringene eventuelt overstiger tidligere økninger. I så fall resultatføres ytterligere nedreguleringer.

Etterfølgende utgifter balanseføres som driftsmidler i den grad dette representerer påkostninger som kan måles pålitelig og øker driftsmidlenes fremtidige økonomiske fordeler som kommer banken til gode. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader resultatføres i den perioden disse pådras.

Nedskrivning av ikke finansielle anleggsmidler

Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives er gjenstand for nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det. Balanseført beløp av bankens anleggsmidler, med enkelte unntak, blir gjennomgått på balansedagen, for å vurdere om det foreligger indikasjoner på verdifall. Dersom det foreligger slike indikasjoner, estimeres eiendelens gjenvinnbare beløp.

Nedskrivninger foretas når balanseført verdi av en eiendel eller kontantstrømgenererende enhet er høyere enn gjenvinnbart beløp.

Nedskrivninger føres over resultatregnskapet og reverseres i senere perioder dersom estimerte gjenvinnbare beløp igjen overstiger bokførte beløp på tilhørende eiendeler.

Renteinntekter og -kostnader

Renteinntekter og -kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost, resultatføres løpende basert på en effektiv rente-metode. Alle gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres dermed over forventet løpetid. For rentebærende instrumenter som måles til virkelig verdi, vil amortiseringseffekten klassifiseres som renteinntekt eller -kostnad, mens

effekten av renteendringer klassifiseres som netto resultat fra andre finansielle investeringer.

Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Det samme gjelder for løpende forvaltningstjenester. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i bankens regnskap, resultatføres når transaksjonen slutføres.

Sikringsfondsavgiften

Finanstilsynet fastsatte 19.9.2016 ny forskrift som gir rett til fradrag ved utmelding fra sikringsfondet som betyr at avgiften kan periodiseres. SpareBank 1 Nordvest har som praksis at avgiften periodiseres månedlig.

Inntekter av regnskapsføring

Inntekt av regnskapsføring resultatføres løpende i takt med at tjenesten blir ytt.

Transaksjoner og beholdninger i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved transaksjonskursen. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner eller til omregning av beholdninger av pengeposter på balansedagen innregnes i resultatregnskapet.

Skatt

Resultatført skatt består av periodeskatt (betalbar skatt) og endring i utsatt skatt. Periodeskatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat.

Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes likevel ikke forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på goodwill som ikke gir skattemessige fradrag, og heller ikke på førstegangsinnregnede poster som verken påvirker regnskapsmessig eller skattepliktig resultat. Formuesskatt regnes ikke som skatt etter IAS 12 og er ført som driftskostnad.

Det beregnes en eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes fremtidige skattepliktige resultater som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen.

Skatteeffekten på poster som føres over utvidet resultat føres i samme oppstilling.

Renter på Fondsobligasjon klassifisert som egenkapital føres ikke som rentekostnad i resultatet, men som en reduksjon i egenkapitalen. Disse rentekostnadene behandles som skattemessig fradragsberettiget.

Finansielle forpliktelser

Innskudd

Innskudd førstegangs innregnes til opptakskost, som er virkelig verdi av det mottatte vederlaget etter fradrag av transaksjonsutgifter. Innskudd måles deretter til amortisert kost. Enhver forskjell mellom opptakskost og oppgjørsbeløpet ved forfall blir periodisert over lånetiden ved hjelp av lånets effektive rente. Banken følger samme regnskapsprinsipp for innskudd med flytende og fast rente. Også gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og annen gjeld med oppgjør i kontanter eller finansielle eiendeler, regnskapsføres på samme måte etter amortisert kost.

Gjeld ved utstedelse av verdipapirer

Lån innregnes første gang til opptakskost. Dette er virkelig verdi av det mottatte vederlaget etter fradrag av transaksjonsutgifter. Lån måles deretter til amortisert kost. Enhver forskjell mellom opptakskost og oppgjørsbeløpet ved forfall blir dermed periodisert over lånetiden ved hjelp av lånets effektive rente. Det benyttes ikke virkelig verdi opsjon for konsernets gjeld.

Ansvarlige lån og fondsobligasjoner

Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. Ansvarlige lån klassifiseres som ansvarlig lånekapital i balansen. Flytende ansvarlig lån måles etter amortisert kost slik som andre langsiktige lån med flytende rente.

En fondsobligasjon er en obligasjon med pålydende rente, men konsernet har ingen plikt til å betale ut renter i en periode hvor det ikke utbetales utbytte, og investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, det vil si rentene akkumuleres ikke.

Fondsobligasjonene klassifiseres som gjeld i balansen dersom de tilfredsstiller definisjonen av finansiell forpliktelse i henhold til IAS 32. Renter på fondsobligasjoner klassifisert som gjeld resultatføres. Fondsobligasjoner som ikke tilfredsstiller betingelsene klassifiseres som egenkapital (posten hybridkapital).

Renter på slike fondsobligasjoner presenteres ikke som rentekostnad i resultatet, men som en reduksjon i egenkapitalen.

Pensjoner

Banken dekker sine pensjonsforpliktelser overfor de ansatte gjennom kollektive pensjonsordninger og tilleggsavtaler for enkelte ansatte/grupper av ansatte. Regnskapsmessig forpliktelse for ytelsesordningene er nåverdien av forpliktelsen på balansedagen, med fradrag for virkelig verdi av pensjonsmidlene. Bruttoforpliktelsen er beregnet av uavhengige aktuarer som anvender lineærmetoden ("unit credit method") ved beregningen. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte fremtidige utbetalinger med renten på en foretaksobligasjon med fortrinnsrett (OMF), jfr. NRS V Pensjonsforutsetninger. Banken mener at renten for OMF kan benyttes da disse omsettes i et aktivt marked og verdipapirene er av høy kvalitet. Videre er løpetiden i tilfredsstillende samsvar med gjenværende opptjeningstid i pensjonsordningene.

Gevinster og tap som oppstår ved rekalkulering av forpliktelsen som følge av erfaringsavvik og endringer i aktuarmessige forutsetninger føres mot egenkapitalen via utvidet resultat i perioden de oppstår.

Virkingen av endringer i ordningenes ytelser resultatføres umiddelbart.

Ved verdsettelse av pensjonsmidlene (som inkluderer premiereserve, premiefond, tilleggsavsetninger og pensjonsreguleringsfond) benyttes estimert verdi på balansedagen. Den estimerte verdien korrigeres hvert år i samsvar med oppgave fra livsforsikrings-selskapet over pensjonsmidlenes flytteverdi. Avvik mellom estimert verdi og faktisk verdi inngår i estimatavvik og resultatføres som beskrevet i andre avsnitt.

Årets pensjonskostnad knyttet til ytelsesbaserte pensjoner består av årets pensjonsopptjening basert på lineær metode tillagt rentekostnad på forpliktelsen og

fratrukket avkastning på midlene.

Ved innskuddsplaner regnskapsfører selskapet pensjonskostnad i takt med at plikten til å betale innskudd påløper. Pensjonskostnader klassifiseres som lønnskostnad i resultatregnskapet.

Usikre forpliktelser

Banken utsteder finansielle garantier som ledd i den ordinære virksomheten. Tapsvurderinger skjer som ledd i vurderingen av tap på utlån og vurderes i henhold til IAS 37. Det foretas avsetninger for andre usikre forpliktelser dersom det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen materialiserer seg og de økonomiske konsekvensene kan beregnes pålitelig. Det gis opplysninger om usikre forpliktelser som ikke fyller kriteriene for balanseføring dersom de er vesentlige.

Avsetning for restruktureringsutgifter foretas når banken har en avtalemessig eller rettslig forpliktelse.

Egenkapital

Bankens egenkapital består av eierandelskapital, fondsobligasjon klassifisert som egenkapital, overkursfond, utjevningfond, grunnfond, verdireguleringsfond, gavefond, fond for vurderingsforskjeller og annen egenkapital som ikke er resultatført.

Fondsobligasjon klassifisert som egenkapital

Banken sine fondsobligasjoner som er evigvarende uten plikt til å betale renter under gitte omstendigheter tilfredsstiller ikke definisjonen av finansiell forpliktelse i henhold til IAS 32. De er evigvarende og SpareBank 1 Nordvest har rett til ikke å betale renter til investorene under gitte vilkår. Rentene presenteres ikke som rentekostnad i resultatet, men som en reduksjon i egenkapitalen. Rentene behandles som skattemessig fradragberettiget.

Utjevningfond

Utjevningfondet består av eierandelskapitaleierens andel av resultatet. Utbytte som deles ut til eierandelskapitaleierne belastes utjevningfondet.

Sparebankens fond

Sparebankens fond kan benyttes fritt innenfor de rammene finanslovgivningen og kravene til kapitaldekning gir. Bankens resultater fordeles mellom eierandelskapitaleierne og Sparebankens fond i den grad deler av resultatet etter lov eller vedtak ikke skal henføres andre fond. Sparebankens fond inngår fullt ut i bankens ansvarlige kapital.

Gavefond

Banken har anledning til å overføre en viss andel av årets resultat til et gavefond for allmenntilgode formål. Fondsmidlene representerer den ikke-benyttede delen av disse øremerkede midlene. Gavefondet inngår fullt ut i bankens ansvarlige kapital.

Verdireguleringsfond

Forskjeller mellom bokførte verdier på egne bygg vurdert til virkelig verdi og tilsvarende avskrevet verdi etter historisk kost skal tillegges verdireguleringsfondet.

Fond for vurderingsforskjeller

Forskjeller mellom bokførte verdier på investeringer i felleskontrollerte virksomheter vurdert etter egenkapitalmetoden og tilsvarende verdi etter historisk kost, tillegges fond for vurderingsforskjeller, som inngår fullt ut i bankens ansvarlige kapital.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen viser kontantstrømmene gruppert etter kilder og anvendelsesområder. Kontanter er definert som kontanter, fordringer på sentralbanker og fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsesfrist. Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter direktemetoden.

Segmentrapportering

Banken har forretningsområde som sitt primære rapporteringsformat. Selv om banken opererer i ulike byer, anser banken å operere innenfor ett og samme geografiske marked. Banken rapporterer derfor kun segmentinformasjon knyttet til forretningsområdene, som er definert å være personmarked og bedriftsmarked.

Hendelser etter balansedagen

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet regnskapet. Forstanderskap og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette. Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnet for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet.

Hendelser som vedrører forhold etter balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

PSD2

PSD2 er EU's direktiv som regulerer betalingstjenester i EU's indre marked. Siden Norge er medlem av EØS omfatter dette Norge. Landene i EU må ha tatt PSD2 inn i sine nasjonale lovverk innen 13. januar 2018. Betalingstjeneste som tilbys er bl.a å foreta betalingstransaksjoner og få oversikt over egen økonomi. Målet med PSD2 er å legge til rette for økt konkurranse i markedet for betalingstjenester, fremme innovasjon styrke sikkerheten for nettbetalinger og tilgang til konto samt bedre integrasjon mellom aktører og harmonisere regelverket i EU. Dette skal stimulere til økt handel på tvers av landegrensene i EU.

PSD2 regulerer ikke bare bankene og deres betalingstjenester men også andre tilbydere av betalingstjenester og de tjenester disse kan levere på grunnlag av informasjon om kundene i bankens kontosystemer.

Det er rimelig å forvente at dette vil stimulere utviklingen av nye forretningsmodeller og hvordan bankene tilbyr sine tjenester. På denne måten vil PSD2 kunne oppfattes både som en katalysator for «disruption» og for strategisk fornyelse. SpareBank1 Nordvest vil gjennom deltakelse av SpareBank 1 Alliansen kontinuerlig tilpasse seg de muligheter som byr seg og ta stilling til trusler på allianse arenaen.

Fortsatt drift

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse.

Endringer i regnskapsprinsipper og opplysninger

a) Nye og endrede standarder implementert i 2017

Det er ingen nye eller endrede standarder som er tatt i bruk for 2017.

Øvrige endringer som trådte i kraft for regnskapsåret 2017 var ikke vesentlige for konsernet.

b) Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor konsernet ikke har valgt tidlig anvendelse

Konsernet har ikke valgt tidlig anvendelse av noen nye eller endrede IFRS'er eller IFRIC-fortolkninger. Blant disse er de vesentligste opplyst om nedenfor.

IFRS 9 Finansielle instrumenter

IFRS 9 Finansielle instrumenter skal erstatte dagens IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling. IFRS 9 omhandler innregning, klassifisering, måling og fraregning av finansielle eiendeler og forpliktelser samt sikringsbokføring. IFRS 9 er gjeldende fra 1.1.2018 og er godkjent av EU. Det er adgang til tidlig anvendelse av standarden. Det vil ikke SpareBank 1 Nordvest benytte seg av. SpareBank 1 Nordvest vil heller ikke vise sammenlignbare tall for tidligere perioder ved implementering av standarden 1.1.2018. For nærmere informasjon om dette og SpareBank 1 Nordvest sin håndtering vises til note 4.

IFRS 15 Inntekter fra kundekontrakter

IASB og FASB har gitt ut en ny, felles standard for inntektsføring, IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers. Standarden erstatter alle eksisterende standarder og fortolkninger for inntektsføring. Kjerneprinsippet i IFRS 15 er at inntekter innregnes for å reflektere overføringen av avtalte varer eller tjenester til kunder, og da til et beløp som gjenspeiler vederlaget selskapet forventer å ha rett til i bytte for disse varene eller tjenestene. Konsernet arbeider med klargjøring til å ta i bruk standarden fra ikrafttredelses tidspunktet og har så langt ikke vist seg å påvirke regnskapstallene. Standarden har regnskapsmessig virkning fra 1.1.2018.

IFRS 16 Leiekontrakter

IASB har hatt et fellesprosjekt med FASB med det formål å utarbeide en ny leasingstandard. IFRS 16 Leases erstatter eksisterende IFRS-standard for leieavtaler, IAS 17 Leieavtaler. IFRS 16 angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om leieavtaler for begge parter i en leieavtale, dvs. kunden (leietager) og tilbyder (utleier). Den nye standarden krever at leietager innregner eiendeler og forpliktelser for de fleste leieavtaler, noe som er en vesentlig endring fra dagens prinsipper. Standarden forventes å ha regnskapsmessig virkning fra 1.1.2019 og skal implementeres enten ved bruk av full retrospektiv eller modifisert retrospektiv metode. Konsernets verdi av inngåtte leiekontrakter er ikke betydelige og virkningen av innføringen av denne regnskapsstandard vurderes som ikke vesentlig. For øvrig er det ingen andre IFRS'er eller IFRIC-fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å ha en vesentlig påvirkning på regnskapet.

Note 3 Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper

Nedskrivning på utlån og garantier

Banken reskårer sin utlånsportefølje månedlig. Kunder med svak risikoklasse, betalingsmislighold, negativ migrering eller andre objektive kriterier vurderes med tanke på behov for individuell nedskrivning. Individuell nedskrivning beregnes som forskjellen mellom lånets bokførte verdi og nåverdien av diskontert kontantstrøm basert på effektiv rente på tidspunktet for første gangs beregning av individuelle nedskrivninger.

Vurdering av behov for nedskrivning gjøres for eksponeringer større enn 250.000 kroner som er misligholdt, eller hvor banken har annen objektiv informasjon.

Gruppevise nedskrivninger beregnes for grupper av engasjement der det foreligger objektive bevis på at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs balanseføring av utlånene. Objektive bevis omfatter observerbare data som fører til en målbar reduksjon i estimerte fremtidige kontantstrømmer fra utlånsgruppen – eller nasjonale eller lokale økonomiske forhold som korrelerer med mislighold i utlånsgruppen. Dersom objektive bevis for verdiutfall finnes, beregnes tap på utlån som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av de estimerte fremtidige kontantstrømmene neddiskontert med effektiv rente.

Normalt er det forsinkelser i informasjon til banken om inntrådte hendelser. Dette gjør at bankens vurderinger og beregninger er til dels basert på usikker informasjon og følgelig er størrelsen på tapsavsetningene basert på bankens beste estimat.

Note 4 IFRS 9 Finansielle instrumenter

IFRS 9 Finansielle instrumenter skal erstatte dagens IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling. IFRS 9 omhandler innregning, klassifisering og måling, nedskrivning, fraregning og sikringsbokføring. IFRS 9 er gjeldende fra 01.01.2018 og er godkjent av EU. I 2015 satte SpareBank1 Gruppen sammen et tverrfaglig implementeringsteam med deltakere fra alle bankene som anvender IFRS, som vil forberede gjennomføring og implementering av IFRS 9. Prosjektet har hatt en styringsgruppe, og følgende undergrupper.

1. Modeller og metodikk
Utvikling av beregningsløsning og modeller for å etablere forventningsrette fremadskuende estimater for forventet tap.
2. Strategi, organisering og prosesser
Definere hvordan organiseringen av det løpende

arbeidet med regnskapsføring etter IFRS 9 skal organiseres mellom de samarbeidende bankene.

3. Regnskap og rapportering
Konkretisere selve regnskapsføringen og noter inkl. prinsippnote og notemaler.
4. Klassifisering og måling
Kartlegge gruppens finansielle instrumenter og klassifisere instrumenter i ulike kategorier.

Overgangsregler

IFRS 9 skal anvendes retrospektivt, med unntak for sikringsbokføring. Retrospektiv anvendelse innebærer at SpareBank 1 Nordvest skal lage åpningsbalansen 01.01.2018 som om de alltid har anvendt de nye prinsippene. Det betyr ikke at sammenligningstallene for 2017 må omarbeides etter de nye prinsippene, og standarden sier at det heller ikke er lov til å omarbeide sammenligningstallene med mindre dette kan gjøres uten bruk av etterpåklokskap. Effektene av nye prinsipper i åpningsbalansen for 2018 føres mot egenkapitalen.

Klassifisering og måling

Finansielle eiendeler

Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i tre målekategorier: virkelig verdi med verdiendring over resultatet, virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader (OCI) og amortisert kost. For finansielle eiendeler skiller det mellom gjeldsinstrumenter, derivater og egenkapitalinstrumenter, hvor gjeldsinstrumenter er alle finansielle eiendeler som ikke er derivater eller egenkapitalinstrumenter.

Finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter

Gjeldsinstrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer skal i utgangspunktet måles til amortisert kost. Instrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell både for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg, skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, med renteinntekt, valutaomregningseffekter og eventuelle nedskrivninger presentert i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over OCI skal reklassifiseres til resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene. Øvrige gjeldsinstrumenter skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Dette gjelder instrumenter med kontantstrømmer som ikke bare er betaling av normal rente og hovedstol, og instrumenter som holdes i en forretningsmodell hvor formålet i hovedsak ikke er mottak av kontraktsfestede kontantstrømmer. Instrumenter som i utgangspunktet skal måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med

verdiendringer over OCI kan utpekes til måling til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet dersom dette eliminerer eller vesentlig reduserer et regnskapsmessig misforhold.

Derivater og investeringer i egenkapitalinstrumenter

Alle derivater skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendring i resultatet, men derivater som er utpekt som sikringsinstrumenter skal regnskapsføres i tråd med prinsippene for sikringsbokføring. Investeringer i egenkapitalinstrumenter skal måles i balansen til virkelig verdi. Verdiendringer skal som hovedregel føres i det ordinære resultatet, men et egenkapitalinstrument, som ikke er holdt for handelsformål og som ikke er et betinget vederlag etter en virksomhetsoverdragelse, kan utpekes som målt til virkelig verdi med verdiendringer over OCI.

Finansielle forpliktelser

For finansielle forpliktelser er reglene i hovedsak de samme som i IAS 39. En endring fra IAS 39 er at for finansielle forpliktelser som er bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultatet skal endringer i verdien som skyldes selskapets egen kredittrisiko innregnes i OCI, og ikke i det ordinære resultatet som i dag, med mindre innregningen i OCI skaper eller forsterker et regnskapsmessig misforhold.

Tapsnedskrivning utlån (finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter)

Etter reglene i IAS 39 skal nedskrivninger for tap bare finne sted når det er objektive bevis for at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs balanseføring. Etter IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kreditttap (ECL). Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 vil gjelde for finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, og som ikke hadde inntrufne tap ved første gangs balanseføring. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og leieavtalefordringer omfattet.

Målingen av avsetningen for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved første gangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter første gangs balanseføring skal det avsettes for 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter første gangsinnregning skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Forventet kreditttap er beregnet basert på nåverdien av alle kontantstrømmer over gjenværende forventet levetid, dvs. forskjellen mellom de kontraktsmessige kontantstrømmer i henhold til kontrakten og den kontantstrømmen som banken forventer å motta, diskontert med effektiv rente på instrumentet. I tillegg til den generelle modellen er det egne

prinsipper for utstedte, herunder reforhandlede lån som behandles som nye, og kjøpte lån hvor det er påløpt kreditttap ved første gangs balanseføring. For disse skal det beregnes en effektiv rente som hensyntar forventet kreditttap, og ved endringer i forventede kontantstrømmer skal endringen diskonteres med den opprinnelig fastsatte effektive renten og resultatføres. For disse eiendelene er det derved ikke behov for å overvåke hvorvidt det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko etter første gangs balanseføring da forventet tap over hele levetiden uansett skal hensyntas.

For kundefordringer uten vesentlige finansieringskomponenter skal en forenklet modell benyttes, der det avsettes for forventet tap over hele levetiden fra første gangs balanseføring. Banken har valgt som regnskapsprinsipp å benytte den forenklete modellen også for kundefordringer med vesentlige finansieringselementer og leiefordringer.

Innregning og fraregning av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes på handledagen, det vil si tidspunktet banken blir part i instrumentenes kontraktsmessige betingelser.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen er utløpt, eller når rettighetene til kontantstrømmene fra eiendelen er overført på en slik måte at risiko og avkastning knyttet til eierskapet i det alt vesentlige er overført.

Finansielle forpliktelser fraregnes når de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

Modifiserte eiendeler og forpliktelser

Dersom det gjøres modifiseringer eller endringer i vilkårene til en eksisterende finansiell eiendel eller forpliktelse behandles instrumentet som en ny finansiell eiendel dersom de reforhandlede vilkårene er vesentlig forskjellig fra de gamle vilkårene. Dersom vilkårene er vesentlig forskjellig fraregnes den gamle finansielle eiendelen eller forpliktelsen, og en ny finansiell eiendel eller forpliktelse innregnes. Generelt vurderes et utlån til å være en ny finansiell eiendel dersom det utstedes ny lånedokumentasjon, samtidig som det foretas ny kredittprosess med fastsettelse av nye lånevilkår.

Dersom det modifiserte instrumentet ikke vurderes å være vesentlig forskjellig fra det eksisterende instrumentet, anses instrumentet regnskapsmessig å være en videreføring av det eksisterende instrumentet. Ved en modifisering som regnskapsføres som en videreføring av eksisterende instrument, diskonteres de nye kontantstrømmene med instrumentets opprinnelige effektive rente og eventuell forskjell mot eksisterende balanseført beløp resultatføres.

Innføringen av IFRS 9 har resultert i følgende

prinsippendringer og effekter

Det følger i det videre en beskrivelse av utvalgte finansielle instrumenter og hvordan de er klassifisert etter IAS 39 og IFRS 9 med tilhørende beskrivelse av hvilke vurderinger om er lagt til grunn i klassifiseringen. Finansielle instrumenter som ikke har fått endret måleprinsipp ved overgangen til IFRS 9 og hvor det ikke har vært problemstillinger ved vurderingen av SPPI-test og forretningsmodell, er ikke inkludert i denne noten. Dette gjelder også for finansielle forpliktelser. Detaljert beskrivelse av tapsmodellen etter IFRS 9 er også inkludert, i tillegg til effekten på tapsnedskrivningene per 01.01.18 som følge av overgangen til IFRS 9.

Instrument/post	Beskrivelse av instrumentet	IAS 39	IFRS 9
Eiendeler			Foreløpig konklusjon
Konter og fordringer på sentralbanker	Ordinære renteinstrumenter. Normalt påslag, ingen annen type risiko. Formålet er å holde for å motta kontraktmessige kontantstrømmer.	Amortisert kost	Amortisert kost
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	Innskudd SMN og andre banker, samt lån til SB1 Kredittkort 170 mill kr	Amortisert kost	Amortisert kost
Utlån til og fordringer på kunder med fastrente	I henhold til IFRS 9.B4.1.12(b) er betaling av en rimelig tilleggskompensasjon for tidlig innløsning av et finansielt instrument konsistent med at et instruments kontantstrømmer bare er betaling av rente og hovedstol. Underkurs er ikke en tilleggskompensasjon for tidlig innløsning, men et fradrag i kontantstrømmene som ellers skulle ha vært betalt. Det ble gjort en endring i standarden på dette området som medfører at gjeldsinstrumenter som inneholder vilkår om tidlig betaling, inkludert negativ kompensasjon, også kan bestå SPPI-testen. Måling til amortisert kost eller virkelig verdi over OCI vil altså kunne være alternativer for slike finansielle instrumenter, dersom man ikke velger FVO. Banken ønsker å opprettholde samme måling som etter IAS 39, og benytter seg derfor av virkelig verdi opsjonen (accounting mismatch) basert på at eksponeringen i fastrentelån er sikret med rentebytteavtaler.	Virkelig verdi over resultat (virkelig verdi opsjon)	Virkelig verdi over resultat (virkelig verdi opsjon)
Utlån til kunder med flytende rente	Pt. vilkår er normale vilkår i Norge for utlån til bolig med flytende rente og til deler av bedriftsmarkedet, og vilkårene er normalt standardiserte og gjelder likt for alle utlån av denne typen. Låntagers rett til tidlig innløsning og konkurransen mellom banker gjør at lånenes kontantstrømmer i liten grad vil kunne avvike fra hva som er definert som betaling av renter og hovedstol på gitte datoer i IFRS 9. Bankens vurdering er derfor at disse utlånenes betingelser er konsistent med måling til amortisert kost.	Amortisert kost -AC	Amortisert kost AC
Utlån til boligeiendom for salg til kredittforetak	Utlån som holdes for overførsel til boligkredittforetak skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, med renteinntekt, valutaomregningseffekter og eventuelle nedskrivninger presentert i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over OCI reklassifiseres til resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene.	Amortisert kost - AC	Virkelig verdi med verdiendring over OCI - FVOCI (TFS)
Rentebærende verdipapirer/ likviditetsportefølje	SPPI-test er vurdert å være bestått, da det bare er betaling av renter og hovedstol på gitte tidspunkt. Bankens vurdering er at forretningsmodellen innebærer både mottak av kontraktens kontantstrømmer og salg. Det er varierende grad av omsetning i bankens likviditetsporteføljer og innenfor ulike deler av likviditetsporteføljene. Porteføljene har som formål å bidra til at banken oppfyller det lovpålagte LCR kravet samt for å kunne stille sikkerhet for lån i Norges Bank. At porteføljene er en likviditetsportefølje medfører derfor ikke nødvendigvis at bankene har intensjon om å selge instrumentene som inngår i porteføljene, da likviditet sikres gjennom sikkerhetsstillelse og lån i forbindelse med lån i Norges Bank i stedet for salg av instrumenter som inngår i porteføljen. Det har ikke vært vesentlige endringer i forretningsmodellen. Virkelig verdi opsjonen etter IAS 39 er benyttet basert på at porteføljen følges opp på virkelig verdi basis. Da er det pliktig klassifisering til virkelig verdi over resultatet under IFRS 9 ettersom forretningsmodellen er opprettholdt.	Virkelig verdi opsjon over resultat (oppføging på virkelig verdi basis) -FVP&L (FVO)	Virkelig verdi over resultat- FVP&L
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser - ikke trading	Aksjporteføljen til banken består i all hovedsak av strategiske anleggsaksjer. Tilgjengelig for salg-kategorien som eksisterer i IAS 39 blir ikke videreført i IFRS 9. Aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg etter IAS 39 må derfor måles enten til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI uten reklassifisering etter IFRS 9. Banken har valgt å klassifisere aksjporteføljen til virkelig verdi over resultatet.	Virkelig verdi med verdiendring over OCI - FVOCI (TFS)	Virkelig verdi over resultat - FVP&L

AC	Amortisert kost
FVOCI	Virkelig verdi med verdiendring over OCI (med reklassifisering)
FVP&L	Virkelig verdi med verdiendring over resultatet (pliktig)
FVP&L (FVO)	Virkelig verdi med verdiendring over resultatet pga. fair value option
FVOCI (NOP&L)	Virkelig verdi med verdiendring over OCI uten reklassifisering
FVOCIP&L	Virkelig verdi med endringer fra egen kredittrisiko over OCI og andre virkelig verdi-endringer over resultat
HEDGE	Sikringsbokføring
SPPI	Kontantstrømkriteriet

Følgende tabell viser effekter ved implementering av IFRS 9

Konsern (effekt vil være lik for morbank)	Note	Balanseført beløp etter IAS 39 31.12.17	Endring som følge av reklassifisering	Balanseført beløp etter IFRS 9 01.01.18
Finansielle eiendeler				
Balanselementer som vil bli påvirket av innføring av IFRS 9 i SpareBank 1 Nordvest				
Utlån til kunder		11 044 453	3 620	11 048 073
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser		442 321	2 335	444 656
Sum effekt virkelig verdi over resultatet		11 486 774	5 955	11 492 729
Virkelig verdi over OCI- uten resirkulering (egenkapitalinstrumenter)				
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser		2 335	-2 335	0
Sum effekt virkelig verdi over OCI- uten resirkulering		2 335	-2 335	0
Sum finansielle eiendeler utsatt for endring		11 489 109	3 620	11 492 729
Finansielle forpliktelser				
Utsatt skatteforpliktelse		11 740	905	12 645
Sum finansielle forpliktelser utsatt for endring		11 740	905	12 645
Eierandelskapital		224 341	0	224 341
Overkursfond		8 133	0	8 133
Sparebankens Fond		1 291 048	0	1 291 048
Andre fond		197 508	0	197 508
Fondsobligasjon klassifisert som egenkapital		185 000	0	185 000
Annen egenkapital		12 620	2 715	15 335
Sum egenkapital		1 918 650	2 715	1 921 365
Sum gjeld utsatt for endring og egenkapital		1 930 390	3 620	1 934 010

Nedskrivningsmodellen

Tapsanslaget skal lages kvartalsvis, og vil bygge på data i datavarehuset som har historikk over konto- og kundedata for hele kredittporteføljen, utlån, kreditt og garantier. Tapsestimatene vil bli beregnet basert på 12 måneders og livslang sannsynlighet for kundens mislighold (probability of default – PD), lånets tap ved mislighold (loss given default – LGD) og lånets eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD). Datavarehuset inneholder historikk for observert misligholdsrate (PD) og observert tapsgrad (LGD). Dette vil danne grunnlag for å lage gode estimater på fremtidige verdier for PD og LGD. Banken vurderer fremtidsrettet informasjon som makroøkonomiske faktorer som for eksempel arbeidsledighet, BNP-vekst, renter, boligpriser og økonomiske prognoser for å kunne gi fremtidsrettet informasjon som er så korrekt som mulig.

Misligholdsdefinisjonen under IFRS 9 er sammenfallende med IAS 39, og her avsettes det for forventet tap over levetiden. Definisjonen av mislighold under trinn 3 er sammenfallende med intern risikostyring og kapitalkravsberegninger, her anvendes også 90 dagers overtrekk som et viktig kriterium for mislighold. Kriteriene for vesentlig økning i kredittrisiko beskrives i trinn 1 og 2 under. Vesentlig økning i kredittrisiko måles for det enkelte utlånet. Tapsavsetningen i trinn 2 og 3 beregnes og rapporteres i grupper av finansielle instrumenter. For utlånsporteføljen skiller det mellom PM og BM.

I tråd med IFRS 9 grupperer banken sine utlån i tre trinn basert på anvendt metodikk beskrevet under.

Trinn 1

Dette er startpunkt for alle finansielle eiendeler omfattet av den generelle tapsmodellen. Alle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko enn ved førstegangsinnregning får en avsetning til tap som tilsvarer 12 måneders forventet tap. I denne kategorien ligger alle eiendeler som ikke er overført til trinn 2 eller 3.

Følgende kriterier må være oppfylt for at det ikke har skjedd en vesentlig økning i kredittrisiko:

- PD er mindre enn doblet fra innvilgelse, og/eller
- PD < 1,25%

Trinn 2

I trinn 2 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning, men hvor det ikke er objektive bevis på tap. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden. I denne gruppen finner vi utlån med vesentlig grad av kredittforverring, men som på balansedato tilhører kunder som ikke er i mislighold (risikoklasse er ikke J eller K). Grensen mellom trinn 2 og 3 er derfor klar fra standarden. Når det gjelder avgrensning mot trinn 1 må banken selv definere hva som er vesentlig grad av kredittforverring. IFRS 9 beskriver imidlertid at det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko, med mindre dette kan tilbakevises, dersom betaling er forsinket med 30 dager eller mer.

Banken har videre definert at eiendeler knyttet til kunder som kommer på watchlist skal inngå i trinn 2 og at det som hovedregel har vært en vesentlig økning i kredittrisiko dersom PD er minst doblet siden innvilgelse, og PD er høyere enn 1,25 %. Videre vil en betaling som er minst 30 dager forsinket indikere vesentlig økning i kredittrisiko, uavhengighet av nivået på PD.

Følgende kriterier må derved være oppfylt for at det skal ha skjedd en vesentlig økning i kredittrisiko:

- PD er minst doblet siden innvilgelse, og
- PD > 1,25%
- eller, minst 30 dagers forsinket betaling

Trinn 3

I trinn 3 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse, og hvor det er objektive bevis på tap på balansedato. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden. Banken har definert at det er objektive bevis for tap når et utlån er i mislighold (risikoklasse J eller K). Denne definisjonen er i tråd med definisjonen som gjelder for intern risikostyring og for regulatorisk kapitalkravsberegning for IRB-bankene. Mislighold defineres som følgende:

- 90 dager overtrekk og beløp over 1.000 kroner.
- Tapsavsetning/konstatert
- Konkurs/gjeldsordning

Modifiserte finansielle eiendeler

For modifiserte finansielle eiendeler vurderer banken om det har vært vesentlig økning i kredittrisiko ved å sammenligne misligholdsrisikoen på rapporteringstidspunkt ut fra instrumentets modifiserte kontantstrømmer med misligholdsrisikoen ved førstegangsinnregning basert på instrumentets opprinnelige kontraktsmessige vilkår (før modifisering).

Effekt av fremtidsrettet informasjon

Det produseres månedsrapporter for validering og stresstesting, som inneholder historikk for observert PD og observert LGD. Dette er viktige analyser for å kunne lage gode estimater på PD og LGD fremover som ECL-formelen krever. Stresstestene inneholder ulike scenario for makroøkonomiske hovedstørrelser og hvordan dette kan påvirke estimatene for PD, LGD, EAD, EL og UL i både regulatoriske og økonomiske kredittmodeller. Basisscenarioet fra stresstestene er laget på bakgrunn av referansebanen i Pengepolitisk rapport fra Norges Bank. Dette gir et grunnlag for å lage et basisscenario for IFRS 9-beregningene.

Note 5 Segmentinformasjon

Segmentrapportering er knyttet til den måten konsernet styres og følges opp på internt i virksomheten gjennom resultat og kapitalrapportering, fullmakter og rutiner. Rapporteringen er inndelt etter personmarked og bedriftsmarked for hele banken. Konsernelimineringer fremkommer sammen med ufordelt virksomhet i egen kolonne (Øvrige). Datterselskaper har uvesentlig innvirkning på konserntall.

Konsern

2017 (i hele tusen kroner)	PM	BM	Øvrige	Totalt
Resultatregnskap				
Netto renteinntekter	137 174	128 846	-35 604	230 416
Netto provisjons- og andre inntekter	87 600	19 722	64 339	171 661
Netto avkastning på finansielle investeringer *)	193	0	66 881	67 074
Driftskostnader	45 522	18 049	181 802	245 373
Nedskrivning på utlån og garantier	-126	15 824	0	15 697
Resultat før skatt	179 571	114 695	-86 185	208 081
Balanse				
Brutto utlån til kunder	7 227 511	3 876 488	0	11 103 999
Individuell nedskrivning utlån	-531	-18 895	0	-19 427
Gruppenedskrivning utlån	-10 158	-28 705	0	-38 863
Andre eiendeler	0	0	2 557 099	2 557 099
Sum eiendeler pr segment	7 216 821	3 828 887	2 557 099	13 602 808
Innskudd fra og gjeld til kunder	5 170 559	2 573 977	258 954	8 003 491
Annen gjeld	0	0	3 681 191	3 681 191
Sum gjeld	5 170 559	2 573 977	3 940 146	11 684 682
Egenkapital	0	0	1 918 126	1 918 126
Sum egenkapital og gjeld pr segment	5 170 559	2 573 977	5 858 272	13 602 808

Konsern

2016 (i hele tusen kroner)	PM	BM	Øvrige	Totalt
Resultatregnskap				
Netto renteinntekter	85 459	105 051	24 871	215 382
Netto provisjons- og andre inntekter	52 309	64 301	23 969	140 579
Netto avkastning på finansielle investeringer *)	0	0	67 779	67 779
Driftskostnader	81 670	100 393	32 989	215 052
Nedskrivning på utlån og garantier	-970	14 163	0	13 193
Resultat før skatt	57 069	54 796	83 630	195 494
Balanse				
Brutto utlån til kunder	6 639 756	3 723 145	753	10 363 654
Individuell nedskrivning utlån	-1 193	-15 128	0	-16 320
Gruppenedskrivning utlån	-9 714	-27 720	0	-37 434
Andre eiendeler	0	0	2 651 537	2 651 537
Sum eiendeler pr segment	6 628 849	3 680 297	2 652 290	12 961 436
Innskudd fra og gjeld til kunder	4 875 500	2 403 876	170 883	7 450 259
Annen gjeld	0	0	3 907 412	3 907 412
Sum gjeld	4 875 500	2 403 876	4 078 295	11 357 671
Egenkapital	0	0	1 603 766	1 603 766
Sum egenkapital og gjeld pr segment	4 875 500	2 403 876	5 682 061	12 961 436

*)Spesifikasjon av netto avkastning på finansielle investeringer

	2017	2016
Resultatandel SpareBank 1 Gruppen	-11 835	10 143
Utbytte verdipapirer	54 780	35 223
Kursgevinst aksjer	11 797	11 391
Netto gevinster andre finansielle eiendeler	12 332	11 022
Netto avkastning på finansielle investeringer	67 074	67 779

Note 6 Kapitaldekning

Morbank		Ansvarlig kapital		Konsern	
2016	2017	(tall i 1000 kr)		2017	2016
119 954	224 341	Eierandelskapital		224 341	119 954
	8 133	Overkursfond		8 133	
27 155	38 066	Utjevningfond		38 066	27 155
1 147 326	1 291 048	Sparebankens fond		1 291 048	1 147 326
47 577	45 939	Verdireguleringsfond		45 939	47 577
5 687	7 949	Gavefond		7 949	5 687
135 000	185 000	Fondsobligasjon klassifisert som egenkapital		185 000	135 000
2 378	2 335	Annen egenkapital		110 257	115 986
0	0	Minoritetsinteresser		7 392	5 348
1 485 079	1 802 812	Sum balanseført egenkapital		1 918 125	1 604 034
-135 000	-185 000	Fondsobligasjon klassifisert som egenkapital		-185 000	-135 000
1 350 079	1 617 812	Sum balanseført egenkapital eksl. Fondsobligasjon klassifisert som EK		1 733 125	1 469 034
		Utsatt skattefordel, goodwill og andre immaterielle eiendeler		-16 817	-14 170
		Minoritetsinteresser bokført i egenkapital		-7 392	-5 348
-1 606	-1 497	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (AVA)		-1 497	-1 606
-166 138	-252 817	Fradrag for ikke vesentlige eierandeler i selskaper innen finansiell sektor		-328 063	-229 794
1 182 335	1 363 498	Sum ren kjernekapital		1 379 356	1 218 116
195 629	245 627	Fondsobligasjoner		245 627	195 629
-24 252	-30 313	Reduksjon for fondsobligasjoner tatt opp før 31.12.2011 som er omfattet av overgangsordning		-30 313	-24 252
-48 195	-29 530	Fradrag for ikke vesentlige eierandeler i selskaper innen finansiell sektor		-31 436	-51 589
123 182	185 784	Sum annen godkjent kjernekapital		183 878	119 788
1 305 517	1 549 282	Sum kjernekapital		1 563 234	1 337 904
250 770	250 689	Tidsbegrenset ansvarlig kapital		250 689	250 770
-69 187	-31 270	Fradrag for ikke vesentlige eierandeler i selskaper innen finansiell sektor		-33 288	-74 059
181 583	219 419	Netto tilleggskapital		217 401	176 711
1 487 100	1 768 701	Sum ansvarlig kapital		1 780 635	1 514 615
		Risikoveid beregningsgrunnlag			
7 338 499	7 680 444	Eiendeler som ikke inngår i handelsporteføljen		7 711 373	7 378 676
582 881	617 751	Operasjonell risiko		694 503	648 148
3 021	2 438	CVA-tillegg (motpartsrisiko derivater)		2 438	3 021
7 924 401	8 300 633	Samlet beregningsgrunnlag		8 408 314	8 029 844
18,77 %	21,31 %	Kapitaldekning		21,18 %	18,86 %
16,47 %	18,66 %	Kjernekapitaldekning		18,59 %	16,66 %
14,92 %	16,43 %	Ren kjernekapitaldekning		16,40 %	15,17 %
		Bufferkrav			
198 110	207 516	Bevaringsbuffer (2,5%)		210 208	200 746
118 866	166 013	Motsyklisk buffer (2 % fra 31.12.2017)		168 166	120 448
237 732	249 019	Systemrisikobuffer (3,0%)		252 249	240 895
554 708	622 547	Sum bufferkrav til ren kjernekapital		630 624	562 089
356 598	373 528	Minimumskrav til ren kjernekapital (4,5%)		378 374	361 343
271 028	367 422	Tilgjengelig ren kjernekapital utover bufferkrav		370 359	294 684

I henhold til Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak skal fradraget for ikke-vesentlige investeringer i selskaper i finansiell sektor fases inn med følgende prosentstas:

i 2014:	20 prosent
i 2015:	40 prosent
i 2016:	60 prosent
i 2017:	80 prosent

Morbank		Beregningsgrunnlag (tall i 1000 kr)	Konsern	
2016	2017		2017	2016
14 399	9 392	Lokale og regionale myndigheter	9 392	14 399
20	8 031	Offentlig eide foretak	8 031	20
98 482	117 549	Institusjoner	117 549	98 482
3 040 280	3 001 409	Foretak	3 001 409	3 040 280
396 117	379 290	Massemarkedsengasjement	379 290	396 117
3 082 943	3 471 383	Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	3 471 383	3 082 943
69 313	59 924	Forfalte engasjement	59 924	69 313
9 653	11 070	Høyrisikoengasjement	11 070	9 653
86 973	80 761	Obligasjoner med fortinnsrett	80 761	86 973
	11 949	Andeler i verdipapirfond	11 949	
495 659	211 969	Egenkapitalposisjoner	132 798	495 659
44 660	317 718	Øvrige engasjement	427 818	84 837
7 338 499	7 680 444	Sum kredittrisiko	7 711 373	7 378 676

Note 7 Finansiell risikostyring

Kjernevirksomheten til banknæringen er å skape verdier gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. Banken har høyt fokus på god risikostyring i tråd med ledende praksis.

SpareBank 1 Nordvest eksponeres for ulike typer risiko, nedenfor er de vesentligste listet opp:

- Kredittrisiko: risikoen for tap som følge kundens manglende evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser.
- Likviditetsrisiko: risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evne til å finansiere sine økninger i eiendeler uten vesentlige ekstrakostnader.
- Markedsrisikoen: risikoen for at tap som skyldes endringer i observerbare markedsvariabler som renter, valutakurser og verdipapirmarkeder.
- Operasjonell risiko: risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser.
- Eierrisiko: risikoen for at SpareBank 1 Nordvest blir påført negative resultat fra eierposter i strategiske eide selskap og/eller må tilføre ny egenkapital i disse selskapene.
- Compliance risiko: risikoen for at konsernet pådrar seg offentlige sanksjoner/bøter eller økonomisk tap som følge av manglende etterlevelse av lover og forskrifter.
- Forretningsrisiko: risikoen for uventede innteks- og kostnadssvingninger som følge av endringer i eksterne forhold som markedssituasjon eller myndighetsreguleringer.
- Omdømmerisiko: risikoen for svikt i inntjeningen og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, det vil si hos kunder, motparter, aksjemarked eller myndigheter.
- Strategisk risiko: risikoen for tap som følge av feilslåtte strategiske satsninger.
- Konsentrasjonsrisiko: risikoen for tap som følge at det oppstår en opphopning av eksponering mot en enkelt kunde, bransje eller geografisk område. Konsentrasjonsrisiko på tvers av eksponeringer som kan oppstå i ulike risikotyper og forretningsområder i konsernet, for eksempel på grunn av en felles underliggende risikodriver (f.eks. oljepris).

Risiko- og kapitalstyring i SpareBank 1 Nordvest støtter opp under bankens strategi og måloppnåelse og sikrer finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

Dette oppnås gjennom en sterk organisasjonskultur som kjennetegnes av:

- Høy bevissthet om risikostyring
- God forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen
- Å tilstrebe optimal kapitalanvendelse innenfor bankens forretningsstrategi
- Unngå at enkelthendelser skal skade konsernets stilling i alvorlig grad
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko og kapitalstyring er virksomhetsstyringen bygget inn i følgende rammeverk:

- Konsernets strategiske målbilde
- Organisasjons- og bedriftskulturen
- Risikokartlegging
- Risikoanalyse
- Finansiell framskrivning og stresstester
- Risikostrategier som fastsetter risikoevne og risikovilje
- Kapitalstyring inkludert risikojustert avkastning og kapitalbehovsvurderinger
- Rapportering og oppfølging
- Evaluering og tiltak
- Beredskapsplaner
- Vurdering av etterlevelse (compliance)
- Konsernets rammeverk for risiko og kapitalstyring skal være dokumentert og bygge på beste praksis
- Konsernet skal ha en kontroll og styringsstruktur som fremmer forsvarlig og uavhengig styring og kontroll
- Risiko- og kapitalstyring skal være en integrert del av styrings- og beslutningsprosessene i konsernet

Konsernet har mål om å ha lav til moderat risikoprofil samt å ha en god kvalitet i sin risikooppfølging slik at ingen enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad. Bankens risikoprofil er kvantifisert gjennom ulike mål for den enkelte risiko og nødvendig økonomisk kapital og regulatorisk kapitaldekning.

Nedenfor er de risikoene som i størst grad påvirker finansiell rapportering. For ytterligere beskrivelse av risikoforhold og risikohåndtering vises det til SpareBank 1 Nordvest sin Pilar III rapport og praksis knyttet til eierstyring og selskapsledelse. Rapportene ligger tilgjengelig på bankens hjemmeside www.snv.no under om oss og investor.

Kredittrisiko

Kredittrisikoen styres av kredittstrategi for person og bedriftsmarkedet med rammeverk for innvilgelse, engasjementsoppfølging og porteføljestyling som vedtas av styret minimum årlig.

Kredittstrategien består av rammer som skal sikre en diversifisert portefølje og en tilfredsstillende risikoprofil. Den gir blant annet rammer for forventet tap, forventet misligholds sannsynlighet og eksponering i ulike bransjediversifisering for bedriftsmarkedet.

Banken har i tillegg høyt fokus på konsentrasjonsrisikoen innenfor bankens kredittportefølje både i forhold til eksponering mot store enkeltkunder og mot enkeltbransjer. Banken har egne rammer for eksponering mot store enkeltkunder og eksponering i enkeltbransjer i tillegg til regulering gjennom «forskrift om store engasjement».

Bankens rammeverk for bedriftsmarkedet og personmarkedet angir bankens retningslinjer og vilkår for kredittinnvilgelse som skal sikre at bankens risikoprofil og eksponering er i tråd med bankens strategi. Retningslinjene angir vilkår for innvilgelse innenfor ulike bransjer og som skal bidra til at forskrift om «krav til nye utlån med pant i bolig» etterleves.

Styret er ansvarlig for bankens låne og kredittinnvilgelse, men delegerer innenfor visse rammer kredittfullmaktene til Administrerende Direktør som delegerer kredittfullmakter videre. Kredittfullmaktene er personlige og knyttet opp mot det enkelte engasjements risikoprofil.

Banken bruker kredittmodeller som er utviklet av SpareBank 1 Alliansen for risikoklassifisering, risikoprising og porteføljestyring. Modellen baserer seg på følgende hovedkomponenter:

1. Sannsynlighet for mislighold: Kundene klassifiseres i misligholdsklasser ut fra sannsynligheten for mislighold i løpet av en 12 måneders periode basert på langsiktig utfall. Misligholdssannsynligheten beregnes på grunnlag av historiske dataserier for finansielle nøkkeltall knyttet til inntjening og tæring, samt grunnlag av ikke finansielle kriterier som adferd og alder. For å gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet benyttes det misligholdsklasser (A – I). I tillegg har banken to misligholdsklasser (J og K) for kunder med misligholdte og /eller nedskrevne engasjement.
2. Eksponering ved mislighold: Dette er en beregnet størrelse som beregner bankens antatte eksponering mot kunden ved mislighold. Denne eksponeringen består av henholdsvis utlånsvolum, garantier og innvilgede ikke trukne rammer. Garantier og innvilgede ikke trukne rammer på kunder multipliseres med en konverteringsfaktor.
3. Tapsggrad ved mislighold. Dette er en beregnet størrelse av hvor mye det er antatt at konsernet potensielt kan tape dersom kunden misligholder sine forpliktelser. Vurderingen tar hensyn til verdien av underliggende sikkerheter og de kostnader banken har ved å inndrive misligholdte engasjement. Banken fastsetter realisasjonsverdien på stiltte sikkerheter på bakgrunn av erfaringer over tid, og slik at disse ut fra en konservativ vurdering reflekterer den antatte realisasjonsverdien i en lavkonjunktur. Det benyttes sju klasser (1 – 7) for klassifisering av engasjementer i henhold til tapsggrad ved mislighold.

Banken har en kontinuerlig oppfølging og etterprøving av risikostyringssystemet. Det gjennomføres løpende kvantitativ validering av modellen som skal sikre at bankens estimater for mislighold, eksponering ved mislighold og tapsggrad ved mislighold holder en tilstrekkelig kvalitet. Det analyseres om modellens evne til å rangere kundene etter risiko og evnen til å fastsette riktig nivå på risikoparameterne. I tillegg analyseres stabiliteten i modellens estimater og modellens konjunkturfølsomhet. Det er kompetansesenter for kreditt i SpareBank 1 Alliansen som videreutvikler de modeller banken legger til grunn i sin kredittgivning som sammen med kredittstrategien til banken skal sikre en god kvalitet i bankens kredittportefølje over tid.

Det vises til note 9 og 13 for nærmere beskrivelse av porteføljen ved utgangen av året.

Markedsrisiko

Markedsrisikoen styres gjennom bankens strategi for markedsrisiko med tilhørende rammer og fullmakter. Strategien revideres minimum årlig og vedtas av bankens styre. Størrelsene på rammene fastsettes ut fra stresstester og analyser for bankens beregning av kapitalbehov i tråd med «Finanstilsynets rundskriv 12/2016»

Renterisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Bankens renterisiko reguleres av rammer for maksimal verdiendring ved endring i rentenivået på to prosent.

Valutarisiko er risikoen for tap ved endringer i valutakursene. Banken har noe turistvaluta i Euro. Sett i forhold til bankens størrelse er denne eksponeringen ubetydelig. SpareBank 1 Nordvest er valutaagent og har inngått avtale med SpareBank 1 SMN knyttet til leveranse av valutatransaksjoner for bankens kunder.

Kursrisiko på verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på obligasjoner, sertifikater og egenkapitalpapirer som banken har investert i. Bankens risikoeksponering mot den formen for risiko er regulert gjennom rammer for maksimale investeringer i de ulike porteføljene.

Se note 16 for nærmere informasjon.

Likviditets- og oppgjørskrisiko

Styringen av bankens finansieringsstruktur tar utgangspunkt i bankens overordnede likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig.

Likviditetsstyringen bygger på rammer og gjenspeiler bankens vedtatte risikoprofil. Strategien setter rammer for størrelsen på likviditetsreserver, markedsfinansieringens løpetid og lengden på den tidsperioden banken skal tilstrebe å være uavhengig av ny markedsfinansiering.

Likviditetsreserven består av kontanter, deponerbare papirer i Norges Bank, lån som er klargjort for salg til SpareBank 1 Bolig- og Næringskreditt, samt børsnoteerte verdipapirer. Salg av godt sikrede lån til SpareBank 1 Bolig- og Næringskreditt bidrar til å dempe finansieringsbehovet og dermed likviditetsrisikoen til SpareBank 1 Nordvest.

Bankens utlån finansieres hovedsakelig med kundeinnskudd og langsiktig verdipapirgjeld. Likviditetsrisikoen begrenses ved at verdipapirgjelden fordeles på ulike innlånskilder, instrumenter og løpetider.

Det er etablert en egen beredskapsplan for likviditet.

Det er finans- og økonomiavdelingen som har ansvaret for den daglige risikostyringen, mens avdeling for risiko- og kapitalstyring overvåker og rapporterer utnyttelse av rammer i henhold til likviditetsstrategien til banken styre.

For ytterligere informasjon vises til note 17 og 18.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko omhandler risiko for tap som følge av:

Mennesker: Brudd på rutiner/retningslinjer, manglende kompetanse, uklar policy, strategi eller rutiner eller interne misligheter

Systemer: Svikt i IKT og andre systemer

Eksterne årsaker: Kriminalitet, naturkatastrofer eller andre eksterne årsaker

Operasjonell risiko er en risikokategori som fanger opp alt det vesentligste av kostnader forbundet med kvalitetsbrister i bankens løpende virksomhet. Banken har en egen database for registrering av hendelser. Operasjonelle hendelser som medfører eller kunne medført tap registreres slik at forbedringstiltak kan vurderes og igangsettes der det finnes hensiktsmessig.

Det holdes årlige risikoanalyser for bankens vesentlige forretningsområder hvor de mest sentrale risikoer identifiseres og vurderes. Der det finnes hensiktsmessig etableres det prosjekt eller tiltak for å redusere risikoen.

Banken har en egen kontrolldatabase hvor etterlevelsen av vesentlige kontrollpunkter sjekkes. Avhengig av kontrollpunkt gjennomføres dette enten månedlig, kvartalsvis, halvårlig eller årlig. Bankens ledere gjennomfører årlig en oppsummerende vurdering av om internkontrollen har vært gjennomført på en tilfredsstillende måte.

Avdeling for risiko- og kapitalstyring har ansvaret for den løpende uavhengige overvåkingen av den operasjonelle risikoen. Banken benytter basismetoden for beregning av kapitalbehov for operasjonell risiko.

Eierisiko

Dette er hovedsakelig risiko knyttet til strategiske eierposter i SpareBank 1 Alliansen som vurderes som felleskontrollerte og tilknyttede selskaper samt risikoen knyttet til bankens datterselskaper.

For ytterligere informasjon vises til note 37.

Note 8 Kredittinstitusjoner - fordringer og gjeld

Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner

(i hele tusen kroner)	Morbank/Konsern	
	2017	2016
Utlån og fordringer uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	444 144	380 461
Sum	444 144	380 461
Spesifikasjon av utlån og fordringer på de vesentligste valutasorter		
NOK	444 144	380 461
Sum	444 144	380 461

Gjeld til kredittinstitusjoner

(i hele tusen kroner)	2017	2016
Sum	-	-

Innskudd og utlån fra/til kredittinstitusjoner har i flytende rente. Fordringer og gjeld mot kredittinstitusjoner er klassifisert som utlån og fordringer iht. IAS 39 og er vurdert til amortisert kost.

Note 9 Utlån til og fordringer på kunder

Morbank		(i hele tusen kroner)	Konsern	
2016	2017		2017	2016
Utlån fordelt på fordringstype				
878 669	986 669	Kasse-/drifts- og brukskreditter	986 669	879 451
293 936	362 407	Byggelån	362 407	293 936
9 216 861	9 764 429	Nedbetalingslån	9 754 923	9 190 266
10 389 466	11 113 505	Brutto utlån og fordringer på kunder	11 103 999	10 363 654
Utlån fordelt på markeder				
6 594 516	7 126 229	Lønnstakere	7 126 229	6 594 516
3 764 048	3 973 860	Næring	3 964 354	3 738 236
17 490	147	Offentlig	147	17 490
13 411	13 269	Finansiell	13 269	13 411
10 389 465	11 113 505	Brutto utlån og fordringer på kunder	11 103 999	10 363 653
16 320	19 427	Individuelle nedskrivninger	19 427	16 320
37 434	38 863	Nedskrivninger på grupper av utlån	38 863	37 434
10 335 711	11 055 215	Utlån og fordringer på kunder	11 045 709	10 309 899
Herav ansvarlig lånekapital				
2 659	0	Øvrig ansvarlig kapital	0	2 659
2 659	0	Ansvarlig lånekapital bokført under utlån	0	2 659

Morbank		Totalt engasjement fordelt på risikogruppe	Konsern	
2016	2017		2017	2016
4 365 677	4 815 537	Laveste risiko	4 806 032	4 339 865
3 390 537	3 517 558	Lav risiko	3 517 558	3 390 537
2 937 367	3 375 777	Middels risiko	3 375 777	2 937 367
347 293	344 323	Høy risiko	344 323	347 293
423 400	384 911	Høyeste risiko	384 911	423 400
123 858	172 826	Mislighold	172 826	123 858
11 588 132	12 610 932	Sum totalt engasjement fordelt på risikogruppe	12 601 427	11 562 320

Morbank		Brutto utlån fordelt på risikogruppe	Konsern	
2016	2017		2017	2016
4 040 397	4 385 454	Laveste risiko	4 375 948	4 014 584
3 070 522	3 146 069	Lav risiko	3 146 069	3 070 522
2 515 048	2 826 091	Middels risiko	2 826 091	2 515 048
292 561	287 601	Høy risiko	287 601	292 561
362 867	323 710	Høyeste risiko	323 710	362 867
108 072	144 580	Mislighold	144 580	108 072
10 389 466	11 113 505	Sum brutto utlån fordelt på risikogruppe	11 103 999	10 363 654

Morbank		Individuelle nedskrivninger fordelt på risikogruppe	Konsern	
2016	2017		2017	2016
16 320	19 427	Misligholdt (intern definisjon)	19 427	16 320

I bankens interne risikoklassifiseringssystem klassifiseres alle engasjementer med individuelle nedskrivninger som misligholdt uavhengig av ekstern definisjon på mislighold (jfr. note 2). De fordeles ikke på ulike risikogrupper slik som øvrige engasjement. Fordeling på risikogrupper er basert på at banken beregner misligholdssannsynlighet for alle kunder i utlånsporteføljen basert på objektive historiske data. Misligholdssannsynligheten benyttes deretter sammen med sikkerhetsverdier til å klassifisere kundene i ulike risikogrupper. Kundene rescores månedlig i bankens porteføljesystem.

Morbank			Konsern	
2016	2017	Forventet årlig gjennomsnittlig tap fordelt på risikogruppe	2017	2016
-	-	Laveste risiko	-	-
-	-	Lav risiko	-	-
-	-	Middels risiko	-	-
8 376	8 157	Høy risiko	8 157	8 376
10 071	9 865	Høyeste risiko	9 865	10 071
8 153	9 578	Mislighold	9 578	8 153
26 600	27 600	Sum forventet årlig gj.snittlig netto tap fordelt på risikogrupper	27 600	26 600

Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap er det beløpet morbanken statistisk forventer å tape på utlånsporteføljen i løpet av en 12 måneders periode. Det beregnes med bakgrunn i historiske data. I en oppgangskonjunktur vil faktiske årlige tap være lavere enn det gjennomsnittlige forventede tap. I en nedgangskonjunktur vil de faktiske tapene på samme måte kunne bli høyere.

Risikoklassifisering

Risikogruppe	PD* (Misligholds- sannsynlighet)	Sikkerh.kl. 1	Sikkerh.kl. 2	Sikkerh.kl. 3	Sikkerh.kl. 4	Sikkerh.kl. 5	Sikkerh.kl. 6	Sikkerh.kl. 7
		Over 120%	100 - 120%	80 - 100%	60 - 80%	40 - 60%	20 - 40%	0 - 20%
A	0,00 - 0,10 %							
B	0,10 - 0,25 %							
C	0,25 - 0,50 %							
D	0,50 - 0,75 %							
E	0,75 - 1,25 %							
F	1,25 - 2,50 %							
G	2,50 - 5,00 %							
H	5,00 - 10,00 %							
I	10,00 - 99,99 %							
J	Mislighold							
K	Mislighold							

Laveste risiko
Lav risiko
Middels risiko
Høy risiko
Høyeste risiko
Mislighold

* Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap er det beløp som morbanken og konsernet statistisk forventer å tape på utlånsporteføljen i løpet av en 12-måneders periode.

Beregningene er basert på et langsiktig snitt gjennom en konjunktursyklus.

* Ved nedskrivning blir kapital på alle utlån uavhengig av tidligere risikoklassifisering flyttet til risikogruppe mislighold.

Morbank			Konsern	
2016	2017	Totalt engasjement fordelt på sektor og næring	2017	2016
6 200 826	7 807 006	Lønnstakere o.l	7 807 006	6 200 826
8 994	86 646	Offentlig forvaltning	86 646	8 994
10 313	13 268	Finansiell sektor	13 268	10 313
158 561	153 433	Jordbruk/skogbruk	153 433	158 561
540 169	593 589	Fiske og fangst	593 589	540 169
100 968	190 349	Havbruk	190 349	100 968
221 419	315 554	Industri og bergverk	315 554	221 419
182 795	294 782	Bygg og anlegg, Kraft- og vannforsyning	294 782	182 795
220 748	204 496	Varehandel	204 496	220 748
55 952	54 092	Transport og kommunikasjon	54 092	55 952
38 458	36 690	Hotell- og restaurantdrift	36 690	38 458
403 342	269 584	Borettslag	269 584	403 342
1 887 773	2 166 857	Eiendomsdrift	2 157 351	1 875 229
304 269	231 942	Forretningsmessig tjenesteyting	231 942	304 269
155 022	192 645	Øvrig næring	192 645	155 022
10 489 609	12 610 932	Sum totalt engasjement fordelt på sektor og næring	12 601 427	10 477 065

Det er i tillegg gitt lånetilsagn på 96 millioner kroner i Divisjon PM og 65 millioner kroner i Divisjon BM per. 31.12.2016. Disse er ikke utbetalt og er derfor ikke inkludert i totalt engasjement.

Morbank			Konsern	
2016	2017	Brutto utlån fordelt på sektor og næring	2017	2016
6 611 662	7 126 229	Lønnstakere o.l	7 126 229	6 611 662
344	147	Offentlig forvaltning	147	344
13411	13 269	Finansiell sektor	13 269	13411
95 459	142 295	Jordbruk/skogbruk	142 295	95 459
563 993	488 531	Fiske og fangst	488 531	563 993
112 976	171 463	Havbruk	171 463	112 976
215 687	255 271	Industri og bergverk	255 271	215 687
132 730	164 481	Bygg og anlegg, Kraft- og vannforsyning	164 481	132 730
119 414	169 265	Varehandel	169 265	119 414
43 159	44 506	Transport og kommunikasjon	44 506	43 159
37 751	33 384	Hotell- og restaurantdrift	33 384	37 751
267 710	266 927	Borettslag	266 927	267 710
1 827 516	1 950 382	Eiendomsdrift	1 940 876	1 814 972
218 245	195 092	Forretningsmessig tjenesteyting	195 092	218 245
129 408	92 264	Øvrig næring	92 264	129 408
10 389 465	11 113 505	Sum brutto utlån fordelt på sektor og næring	11 103 999	10 376 921

Morbank			Konsern	
2016	2017	Individuelle nedskrivninger fordelt på sektor og næring	2017	2016
1 193	531	Lønnstakere o.l	531	1 193
3 525	2 000	Industri og bergverk	2 000	3 525
546	2 383	Bygg og anlegg, Kraft- og vannforsyning	2 383	546
779	290	Varehandel	290	779
7 459	11 072	Eiendomsdrift	11 072	7 459
2 818	3 150	Forretningsmessig tjenesteyting	3 150	2 818
16 320	19 427	Sum individuelle nedskrivninger	19 427	16 320

Morbank			Konsern	
2016	2017	Forventet årlig gjennomsnittlig tap fordelt på sektor og næring	2017	2016
100	700	Lønnstakere o.l	700	100
0	100	Offentlig forvaltning	100	0
200	200	Jordbruk/skogbruk	200	200
1 900	200	Fiske og fangst	200	1 900
400	6 800	Havbruk	6 800	400
1 400	2 000	Industri og bergverk	2 000	1 400
1 600	3 300	Bygg og anlegg, Kraft- og vannforsyning	3 300	1 600
900	100	Varehandel	100	900
500	1 800	Transport og kommunikasjon	1 800	500
900	900	Hotell- og restaurantdrift	900	900
400	300	Borettslag	300	400
14 300	9 800	Eiendomsdrift	9 800	14 300
1 200	500	Forretningsmessig tjenesteyting	500	1 200
2 800	900	Øvrig næring	900	2 800
26 600	27 600	Totalt	27 600	26 600

Morbank			Konsern	
2016	2017	Brutto utlån fordelt på geografiske områder	2017	2016
4 356 166	4 882 317	Kristiansund	4 884 911	4 343 622
3 087 720	3 227 174	Øvrige kommuner på Nordmøre	3 227 174	3 087 720
583 781	558 978	Molde	546 878	583 781
222 270	249 548	Øvrige kommuner i Romsdal	249 548	222 270
712 808	786 615	Ålesund	786 615	712 808
445 096	450 267	Øvrige kommuner på Sunnmøre	450 267	445 096
981 624	958 606	Kommuner utenfor Møre og Romsdal	958 606	981 624
10 389 466	11 113 505	Totalt	11 103 999	10 376 921

Morbank			Konsern	
2016	2017	Utlån til ansatte	2017	2016
111 108	112 597	Utlån til ansatte	112 597	111 108
88 277	92 903	Ansattes lån overført til Boligkreditt	92 903	88 277
199 385	205 500	Sum lån til ansatte	205 500	199 385
1 512	1 040	Rentefordel ansatte	1 040	1 512

Nedbetalingslån til ansatte gis med inntil 25 års nedbetalingstid og månedlige terminer. Rentesatsen for nedbetalingslån og Flexilån til ansatte tilsvarer 70 % av laveste rentesats for privatmarkedslån og Flexilån, p.t. 1,85 %. Totalt lånebeløp innenfor disse betingelsene kan ikke overstige 3,0 millioner kroner for den enkelte ansatte.

Note 10 Overføring av utlån til kredittforetak

SpareBank 1 Nordvest har avtaler om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. I henhold til inngått forvaltningsavtale med disse to selskapene i alliansen forestår SpareBank 1 Nordvest forvaltning av utlånene og opprettholder kundekontakten. SpareBank 1 Nordvest mottar et vederlag i form av provisjoner for de plikter som følger med forvaltningen av lånene. SpareBank 1 Nordvest har vurdert de regnskapsmessige implikasjonene dit hen at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap knyttet til de solgte utlånene er overført. Det innebærer full fraregning. Mottatt vederlag for lån som er overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS tilsvarer bokført verdi og vurderes å samsvare med lånenes virkelige verdi på overføringstidspunktet. SpareBank 1 Nordvest innregner alle rettigheter og plikter som skapes eller beholdes ved overføringen separat som eiendeler eller forpliktelser. Hvis kredittforetakene får tap på overtatte lån har de en viss motregningsrett i provisjoner fra samtlige banker som har overført lån. Det foreligger dermed en begrenset gjenværende involvering knyttet til solgte utlån ved mulig begrenset avregning av tap mot provisjon. Denne motregningsadgangen anses imidlertid ikke å være av en slik karakter at den endrer på konklusjonen om at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap er overført. SpareBank 1 Nordvest sin maksimale eksponering for tap er representert ved det høyeste beløpet som vil kunne kreves dekket under avtalene. Kredittforetakene kan foreta videresalg av utlån som er kjøpt av SpareBank 1 Nordvest, samtidig som SpareBank 1 Nordvest sin rett til å forvalte kundene og motta provisjon følger med. Dersom SpareBank 1 Nordvest ikke er i stand til å betjene kundene kan retten til betjening og provisjon falle bort. Videre kan SpareBank 1 Nordvest ha opsjon til å kjøpe tilbake utlån under gitte betingelser. Eierandel i kredittforetak fremgår av note 27.

SpareBank 1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS erverver utlån med pant i boliger og utsteder OMF innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt AS er sikret med pant i bolig innenfor 70 prosent av takst. Solgte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Nordvest har, utover retten til å forestå forvaltning og motta provisjon, samt rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån, ingen rett til bruk av lånene. SpareBank 1 Nordvest forestår forvaltningen av de solgte utlånene og SpareBank 1 Nordvest mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene SpareBank 1 Nordvest har solgt og kostnadene i selskapet. Totalt er det fraregnet boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt for 3.946 millioner kroner ved utgangen av regnskapsåret mot 3.823 millioner kroner i 2016. SpareBank 1 Nordvest har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt inngått avtale om etablering av likviditetsfasilitet

for SpareBank 1 Boligkreditt. Dette innebærer at SpareBank 1 Nordvest kommitterer seg til å kjøpe boligkredittobligasjoner begrenset til en samlet verdi av 12 måneders forfall i SpareBank 1 Boligkreditt. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for SpareBank 1 Nordvest. SpareBank 1 Boligkreditt holder etter sine interne retningslinjer likviditet for de neste tolv måneders forfall. Denne trekkes fra ved vurderingen av SpareBank 1 Nordvest ansvar. Det er derved kun dersom foretaket ikke lenger har likviditet for de neste tolv måneders forfall at SpareBank 1 Nordvest vil rapportere noe engasjement knyttet til dette. Sammen med de øvrige eierne av SpareBank 1 Boligkreditt har SpareBank 1 Nordvest også inngått avtale om å sikre at SpareBank 1 Boligkreditt til enhver tid har en kjernekapital-dekning på minimum 9 %. Aksjonærene skal tilføre tilstrekkelig kjernekapital innen 3 måneder etter å ha mottatt skriftlig anmodning om dette. Aksjonærenes forpliktelse til å tilføre slik kjernekapital er proratarisk og ikke solidarisk, og skal være i henhold til hver aksjonærs pro rata andel av aksjene i SpareBank 1 Boligkreditt.

SpareBank 1 Næringskreditt AS

SpareBank 1 Næringskreditt AS ble etablert i 2009 og har konsesjon fra Finanstilsynet til å drive som kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). OMF utstedt av SpareBank 1 Næringskreditt AS har en Aa1 rating fra Moody's. Foretaket er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen og er samlokalisert med SpareBank 1 Boligkreditt AS i Stavanger. Hensikten med kredittforetaket er å sikre bankene i alliansen stabil og langsiktig finansiering av næringseiendom til konkurransedyktige priser. SpareBank 1 Næringskreditt AS erverver utlån med pant i næringseiendom og utsteder OMF innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Lån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt AS er sikret med pant i næringseiendom innenfor 60 prosent av takst. Solgte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Næringskreditt AS og SpareBank 1 Nordvest har, utover retten til å forestå forvaltning og motta provisjon, samt rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån, ingen rett til bruk av lånene. SpareBank 1 Nordvest forestår forvaltningen av de solgte utlånene og SpareBank 1 Nordvest mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene SpareBank 1 Nordvest har solgt og kostnadene i selskapet. Ved utgangen av desember 2017 er bokført verdi av solgte utlån til SpareBank 1 Næringskreditt AS 456 millioner kroner mot 293 millioner kroner i 2016.

Note 11 Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån

Tabellen viser forfalte beløp på utlån fordelt på antall dager etter forfall som ikke skyldes forsinkelse i betalingsformidlingen. Hele utlånsengasjementet er inkludert når deler av engasjementet er forfalt.

Morbank/ konsern

2017

(i hele tusen kroner)

	Under 30 dager	31-90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder				
- Personmarked	82 659	13 746	43 941	140 346
- Bedriftsmarked	17 096	4 721	23 117	44 934
Sum	99 755	18 467	67 058	185 280

Morbank/ konsern

2016

(i hele tusen kroner)

	Under 30 dager	31-90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder				
- Personmarked	214 224	19 911	49 968	284 103
- Bedriftsmarked	345 685	10	17 089	362 784
Sum	559 909	19 921	67 057	646 887

Note 12 Nedskrivning på utlån og garantier

Morbank/ konsern

(i hele tusen kroner)

	2017			2016		
	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
Nedskrivning i resultatregnskapet						
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-662	6 728	6 067	-110	-1 305	-1 415
+ Periodens endring i gruppenedskrivninger	444	985	1 429	-2 744	-513	-3 257
+ Amortiserte renter tapsutsatte engasjement	1	2 486	2 487	-	2 179	2 179
+ Konstaterte tap på engasjement som tidligere er nedskrevet	-301	5 269	4 968	-25	7 309	7 284
+ Konstaterte tap på engasjement som tidligere ikke er nedskrevet	1 257	400	1 658	1 753	7 285	9 038
- Inngang på tidligere nedskrevne utlån, garantier m.v.	-865	-45	-911	-176	-460	-636
Sum nedskrivning på utlån og garantier	-126	15 824	15 697	-1 302	14 495	13 193

	2017			2016		
	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
Nedskrivning fordelt på sektor og næring						
Lønnstakere o.l	-570	-	-570	1 442	-	1 442
Offentlig forvaltning	-	-	-	-	-	0
Jordbruk/skogbruk	-	-	-	-	-743	-743
Fiske og fangst	-	-	-	-	-	0
Havbruk	-	-1 333	-1 333	-	-	0
Industri og bergverk	-	1 744	1 744	-	1 140	1 140
Bygg og anlegg, Kraft- og vannforsyning	-	1 974	1 974	-	1 960	1 960
Varehandel	-	258	258	-	3 423	3 423
Transport og kommunikasjon	-	395	395	-	-34	-34
Hotell- og restaurantvirksomhet	-	-	-	-	925	925
Eiendomsdrift	-	10 395	10 395	-	4 786	4 786
Forretningsmessig tjenesteyting	-	622	622	-	3 219	3 219
Øvrig næring	-	785	785	-	332	332
Gruppenedskrivning næring	-	985	985	-	-513	-513
Gruppenedskrivning person	444	-	444	-2 744	-	-2 744
Nedskrivning på utlån til kunder	-126	15 824	15 697	-1 302	14 495	13 193

	2017			2016		
	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
Individuelle nedskrivninger						
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån, garantier, m.v. per 01.01.	1 193	15 128	16 320	1 316	12 547	13 863
- Konstaterte tap i perioden med tidligere nedskrivninger	-664	0	-664	247	7 816	8 063
- Tilbakeføring av tidligere års individuelle nedskrivninger	-661	-7 270	-7 932	-558	-16 960	-17 518
+ Økning i nedskrivninger i perioden på tidligere tapsført	664,32	12 788	13 452	188	11 724	11 912
+ Nye individuelle nedskrivninger i perioden	0	-	0	-	-	0
Individuelle nedskrivninger på utlån og garantier pr. 31.12.	531	20 645	21 177	1 193	15 128	16 321

	2017			2016		
	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
Gruppenedskrivninger						
Gruppenedskr. for dekning av tap på utlån og garantier pr. 01.01.	9 714	27 720	37 434	12 458	28 233	40 691
Periodens gruppenedskr. for dekning av tap på utlån og garantier.	444	985	1 429	-2 744	-513	-3 257
Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier pr.31.12.	10 158	28 705	38 863	9 714	27 720	37 434

Misligholdte (over 90 dager og over 1 000 NOK) og tapsutsatte engasjement	Morbank/konsern	
	2017	2016
Misligholdte engasjement	67 050	67 058
Øvrige tapsutsatte engasjement	77 916	45 545
Totalt misligholdte og tapsutsatte engasjement	144 966	112 603
Individuelle nedskrivninger	19 427	16 320
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	125 539	96 283
Avsetningsgrad	29 %	24 %

Note 13 Kredittespønning for hver interne risikoring

Banken benytter eget klassifiseringssystem for overvåking av kredittrisiko i porteføljen. Risikoklasseinndeling skjer ut fra hvert enkelt engasjements sannsynlighet for mislighold. I tabellen er denne inndelingen sammenholdt med tilsvarende ratingklasser hos Moody's.

Misligholdssannsynlighet grupperer deretter den enkelte kunde inn i risikogrupper som vist nedenfor.

Morbank			Konsern	
2016	2017	Totalt engasjement bedriftsmarked (i hele tusen kroner)	2017	2016
1 085 056	1 144 057	Laveste risiko	1 134 551	1 059 243
1 120 467	1 120 554	Lav risiko	1 120 554	1 120 467
1 899 441	2 308 131	Middels risiko	2 308 131	1 899 441
255 302	231 701	Høy risiko	231 701	255 302
271 608	245 784	Høyeste risiko	245 784	271 608
67 144	114 955	Misligholdt og nedskrevet	114 955	67 144
4 699 018	5 165 181	Totalt	5 155 675	4 673 205

Morbank			Konsern	
2016	2017	Totalt engasjement personmarked (i hele tusen kroner)	2017	2016
3 280 622	3 671 481	Laveste risiko	3 671 481	3 280 622
2 270 070	2 397 004	Lav risiko	2 397 004	2 270 070
1 037 926	1 142 646	Middels risiko	1 142 646	1 037 926
91 991	112 623	Høy risiko	112 623	91 991
151 792	139 126	Høyeste risiko	139 126	151 792
56 714	57 871	Misligholdt og nedskrevet	57 871	56 714
6 889 114	7 520 751	Totalt	7 520 751	6 889 114

Engasjement med offentlige og finansielle sektorer inngår ikke i tallene over, og kommer i tillegg.

Note 14 Maksimal kreditrisikoeksponering, ikke hensyntatt pantestillelser

Tabellen nedenfor viser maksimalt eksponering mot kredittrisiko for komponentene i balansen, inkludert derivater. Eksponeringen er vist brutto for eventuelle pantestillelser og tillatte motregninger.

Morbank			Konsern		
Brutto eksponering etter nedskrivning			Brutto eksponering etter nedskrivning		
2016	2017	(i hele tusen kroner)	2017	2016	
EIENDELER					
123 758	81 494	Kontanter og fordringer på sentralbanker	81 494	123 758	
380 461	444 144	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	444 144	380 461	
10 335 712	11 055 215	Netto utlån til og fordringer på kunder	11 045 709	10 309 899	
1 181 879	1 049 537	Sertifikater, obligasjoner og rentefond	1 049 537	1 181 879	
1 872	452	Finansielle derivater	452	1 872	
12 023 682	12 630 842	Sum eiendeler	12 621 336	11 997 869	
FORPLIKTELSER					
234 202	364 176	Betingede forpliktelser	364 176	234 202	
696 984	706 299	Ubenyttede kreditter	706 299	696 984	
175 488	246 392	Lånetilsagn	246 392	175 488	
959 984	666 266	Finansielle garantistillelser	666 266	959 984	
14 088 126	14 613 976	Total kredittrisikoeksponering	14 604 470	14 062 314	

Kredittrisikoeksponering knyttet til finansielle eiendeler fordelt på geografiske områder. Utlån er spesifisert i note 13.

Bankinnskudd			Bankinnskudd		
2016	2017	(i hele tusen kroner)	2017	2016	
360 367	418 413	Sør-Trøndelag	418 413	360 367	
20 094	25 731	Andre fylker	25 731	20 094	
380 461	444 144	Totalt	444 144	380 461	

Verdipapirer			Verdipapirer		
2016	2017	(i hele tusen kroner)	2017	2016	
175 488	106 323	Utlandet	106 323	175 488	
1 004 213	943 215	Norge	943 215	1 004 213	
1 179 701	1 049 537	Totalt	1 049 537	1 179 701	

Derivater			Derivater		
2016	2017	(i hele tusen kroner)	2017	2016	
1 837	452	Norge	452	1 837	
1 837	452	Totalt	452	1 837	

Note 15 Kredittkvalitet pr. klasse av finansielle eiendeler

Tallene er rapportert kun for morbank. Differanse mellom mor og konsern utgjør 10,8 mill på utlån til og fordringer på kunder. Kredittkvaliteten av finansielle eiendeler håndteres ved at SpareBank 1-alliansen benytter sine interne retningslinjer for kredittrateringer. Tabellen nedenfor viser kredittkvaliteten pr klasse av eiendeler for utlånsrelaterte eiendeler i balansen, basert på bankens eget kredittratingsystem.

Morbank		Hverken forfalt eller nedskrevet					Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
2017	Utlån	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
	Fordringer på sentralbanken	59		0	0	0	0	59
	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		444	0	0	0	0	444
	Utlån til og fordringer på kunder							
	Privatmarked	3 528	2 304	1 098	108	134	56	7 227
	Bedriftsmarked	861	843	1 737	174	185	86	3 886
	Sum	4 448	3 591	2 835	283	319	142	11 617
	Finansielle investeringer							
	Noterte statsobligasjoner	100		0	0	0	0	100
	Noterte andre obligasjoner	45	876	0	0	0	0	921
	Unoterte obligasjoner		29	0	0	0	0	29
	Sum	145	904	0	0	0	0	1 049
	Totalt	4 593	4 495	2 835	283	319	142	12 666

Morbank		Hverken forfalt eller nedskrevet					Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
2016	Utlån	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
	Fordringer på sentralbanken	100		0	0	0	0	100
	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		380	0	0	0	0	380
	Utlån til og fordringer på kunder							
	Privatmarked	3 162	2 188	1 000	89	146	55	6 640
	Bedriftsmarked	866	894	1 516	204	217	54	3 750
	Sum	4 128	3 462	2 516	292	363	108	10 870
	Finansielle investeringer							
	Noterte statsobligasjoner	100		0	0	0	0	100
	Noterte andre obligasjoner	95	963	0	0	0	0	1 058
	Unoterte obligasjoner		22	0	0	0	0	22
	Sum	195	985	0	0	0	0	1 180
	Totalt	4 323	4 447	2 516	292	363	108	12 050

Note 16 Markedsrisiko

Banken har som mål å begrense sin renterisiko og har derfor som policy å ikke binde renten på sin finansiering. Nedenfor er effekten av 1% økning i renten beregnet for bankens totale rentebærende finansielle instrumenter:

Finansielt instrument	(i hele tusen kroner)	Saldo	Resultateffekt (før skatt)	Egenkapitaleffekt (etter skatt)
Ansvarlig lån		250 689	3 704	2 778
Fondsobligasjon		60 627	3 566	2 675
Obligasjonsgjeld		3 253 508	44 006	33 005
Rentebytteavtaler			-59 881	-44 911
Statssertifikater		99 830	-4 632	-3 474
Sertifikater til kommune/fylkeskommune		58 145	-806	-604
OMF		807 605	-11 933	-8 950
Andre obligasjoner		83 803	-1 749	-1 312
Sum		4 614 206	-27 725	-20 793

Valutarisiko

Valutarisiko oppstår ved at konsernet har forskjeller mellom eiendeler og forpliktelser i den enkelte valuta. Handelsaktiviteten i SpareBank 1 Nordvest er kun knyttet til reisevaluta i Euro og USD hvor årlig totalvolum varierer i fra 0,9-1,5 mill.kr. Andre valutabehov dekkes gjennom samarbeidende bank innen Alliansen.

Prisrisiko aksjer og andre verdipapirer

Denne risikoen er begrenset til bokført beløp. Se note 26 og 27 for ytterligere informasjon om disse investeringene.

Note 17 Likviditetsrisiko/Gjenværende kontraktmessig løpetid på forpliktelser

For detaljert beskrivelse henvises til note 7 Finansiell risikostyring.

Morbank

Pr 31.12.2017	(i hele tusen kroner)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Gjeld							
Innskudd fra og gjeld til kunder		7 566 468		451 883			8 018 351
Renteutbetalinger				1 320			1 320
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			242 155	507 554	2 503 799		3 253 508
Renteutbetalinger			12 689	33 381	67 108		113 178
Finansielle derivater					700 000		700 000
Renteutbetalinger			329	986	4 491	499	6 305
Ansvarlig lånekapital				38 080	273 236		311 316
Renteutbetalinger			2 682	7 053	14 631		24 366
Sum kontantstrømforpliktelser		7 566 468	257 855	1 040 257	3 563 265	499	12 428 345

Konsern

Pr 31.12.2017	(i hele tusen kroner)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Gjeld							
Innskudd fra og gjeld til kunder		7 550 288		451 883			8 002 171
Renteutbetalinger		-		1 320			1 320
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		-	242 155	507 554	2 503 799	-	3 253 508
Renteutbetalinger		-	12 689	33 381	67 108	-	113 178
Finansielle derivater					700 000	-	700 000
Renteutbetalinger		-	329	986	4 491	499	6 305
Ansvarlig lånekapital		-	-	38 080	273 236	-	311 316
Renteutbetalinger		-	2 682	7 053	14 631	-	24 366
Sum kontantstrømforpliktelser		7 550 288	257 855	1 040 257	3 563 265	499	12 412 164

Morbank

Pr 31.12.2016	(i hele tusen kroner)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Gjeld							
Innskudd fra og gjeld til kunder		7 204 837		258 788			7 463 625
Renteutbetalinger				1 215			1 215
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			336 834	436 924	2 798 638		3 572 396
Renteutbetalinger			16 904	46 621	97 263		160 788
Finansielle derivater					650 000		650 000
Renteutbetalinger			445	1 042	1 774	594	3 855
Ansvarlig lånekapital				47 068	393 593		440 661
Renteutbetalinger			3 202	9 606	28 005		40 813
Sum kontantstrømforpliktelser		7 204 837	357 385	801 264	3 969 273	594	12 333 353

Konsern							
Pr 31.12.2016	(i hele tusen kroner)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Gjeld							
Innskudd fra og gjeld til kunder	7 204 837	-	-	258 788	-	-	7 463 625
Renteutbetalinger	-	-	-	1 215	-	-	1 215
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	336 834	436 924	2 798 638	-	-	3 572 396
Renteutbetalinger	-	16 904	46 621	97 263	-	-	160 788
Finansielle derivater	-	-	-	650 000	-	-	650 000
Renteutbetalinger	-	445	1 042	1 774	594	-	3 855
Ansvarlig lånekapital	-	-	47 068	393 593	-	-	440 661
Renteutbetalinger	-	3 202	9 606	28 005	-	-	40 813
Sum kontantstrømforspliktelser	7 204 837	357 385	801 264	3 969 273	594	12 333 353	

Derivater er lagt inn med brutto utbetalinger.

Note 18 Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser

Morbank							
Pr 31.12.2017	(i hele tusen kroner)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	81 494	-	-	-	-	-	81 494
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	444 144	-	-	-	-	-	444 144
<i>Brutto utlån til og fordringer på kunder</i>	<i>1 439 128</i>	<i>15 974</i>	<i>22 383</i>	<i>469 660</i>	<i>9 166 360</i>	<i>11 113 505</i>	
- Individuelle nedskrivninger	-19 427	-	-	-	-	-	-19 427
- Nedskrivninger på grupper av utlån	-38 863	-	-	-	-	-	-38 863
Netto utlån til og fordringer på kunder	1 380 839	15 974	22 383	469 660	9 166 360	11 055 215	
Sertifikater, obligasjoner og rentefond	-	15 030	140 037	698 292	196 178	-	1 049 537
Finansielle derivater	-	-	-	452	-	-	452
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	444 516	-	-	-	-	-	444 516
Investering i konsernselskaper	26 785	-	-	-	-	-	26 785
Investering i eierinteresser	73 613	-	-	-	-	-	73 613
Eiendom, anlegg og utstyr	162 682	-	-	-	-	-	162 682
Eiendel ved utsatt skatt	-	-	-	-	-	-	-
Andre eiendeler	327	4 898	110 300	10 267	28 477	-	154 269
Sum eiendeler	2 614 399	35 902	272 719	1 178 671	9 391 015	13 492 708	
Gjeld							
Innskudd fra og gjeld til kunder	7 566 468	-	453 203	-	-	-	8 019 672
Gjeld stiftet ved utstedelse av av verdipapirer	-	242 155	507 554	2 503 799	-	-	3 253 508
Betalbar skatt	-	-	32 356	-	-	-	32 356
Ansvarlig lånekapital	-	-	38 080	273 236	-	-	311 316
Annen gjeld	-	34 280	12 064	16 808	9 893	-	73 045
Sum gjeld	7 566 468	276 435	1 043 257	2 793 843	9 893	11 689 896	

Konsern

Pr 31.12.2017	(i hele tusen kroner)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	81 494	-	-	-	-	-	81 494
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	444 144	-	-	-	-	-	444 144
<i>Brutto utlån til og fordringer på kunder</i>	<i>1 439 128</i>	<i>15 974</i>	<i>22 383</i>	<i>460 154</i>	<i>9 166 360</i>		<i>11 103 999</i>
- Individuelle nedskrivninger	-19 427	-	-	-	-	-	-19 427
- Nedskrivninger på grupper av utlån	-38 863	-	-	-	-	-	-38 863
Netto utlån til og fordringer på kunder	1 380 839	15 974	22 383	460 154	9 166 360		11 045 709
Sertifikater, obligasjoner og rentefond	-	15 030	140 037	698 292	196 178		1 049 537
Finansielle derivater	-	-	-	452	-		452
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	444 516	-	-	-	190		444 706
Investering i konsernselskaper	26 785	-	-	-	-26 785		-
Investering i eierinteresser	73 613	-	-	-	103 694		177 307
Eiendom, anlegg og utstyr	162 682	-	-	-	4 071		166 753
Eiendel ved utsatt skatt	-	-	-	-	-		-
Andre eiendeler	327	11 893	110 300	19 161	51 025		192 706
Sum eiendeler	2 614 399	42 897	272 719	1 178 059	9 494 733		13 602 808
Gjeld							
Innskudd fra og gjeld til kunder	7 550 288	-	453 203	-	-		8 003 491
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	242 155	507 554	2 503 799	-		3 253 508
Betalbar skatt	-	-	32 356	-	-		32 356
Ansvarlig lånekapital	-	-	38 080	273 236	-		311 316
Annen gjeld	-	34 280	23 275	16 564	9 893		84 012
Sum gjeld	7 550 288	276 435	1 054 468	2 793 599	9 893		11 684 682

Note 19 Netto renteinntekter

Morbank		(i hele tusen kroner)	Konsern	
2016	2017		2017	2016
		Renteinntekter		
3 550	3 601	Renter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3 601	3 550
354 281	373 764	Renter av utlån til og fordringer på kunder	373 238	353 841
17 348	13 203	Renter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	13 203	17 348
922	922	Inntektsførte renter på nedskrevne utlån	922	922
0	0	Andre renteinntekter og lignende inntekter	0	0
376 101	391 491	Sum renteinntekter	390 965	375 661
		Rentekostnader		
73 097	79 284	Renter på innskudd fra og gjeld til kunder	79 239	73 054
69 771	63 860	Renter på utstedte verdipapirer	63 860	69 771
11 027	11 361	Renter på ansvarlig lånekapital	11 361	11 027
6 428	6 442	Avgift til Bankenes Sikringsfond	6 442	6 428
0	0	Andre rentekostnader og lignende kostnader	0	0
160 323	160 948	Sum rentekostnader	160 903	160 280
215 778	230 543	Sum netto renteinntekter	230 062	215 381
		Gjennomsnittrenter og gjennomsnittlig rentebærende eiendeler og gjeld		
2016	2017		2017	2016
		Eiendeler		
9 889 283	11 020 360	Gjennomsnittlig rentebærende saldo utlån til kunder	11 010 854	9 863 471
3,4 %	3,2 %	Gjennomsnittrente utlån til kunder	3,2 %	3,4 %
		Gjeld		
7 253 985	8 156 706	Gjennomsnittlig rentebærende saldo innskudd	8 140 525	7 239 405
1,0 %	1,0 %	Gjennomsnittrente innskudd	1,0 %	1,0 %

Note 20 Netto provisjons- og andre inntekter

Morbank		(i hele tusen kroner)	Konsern	
2016	2017		2017	2016
		Provisjonsinntekter		
2 125	4 300	Garantiprovisjon	4 300	2 125
1 606	2 320	Verdipapromsetning	2 320	1 606
32 920	32 709	Betalingsformidling	32 709	32 920
30 028	31 873	Forsikringstjenester	31 873	30 028
32 883	37 498	Provisjon Bolig og Næringskreditt	37 498	32 883
8 194	13 127	Andre provisjonsinntekter	13 127	8 194
107 755	121 827	Sum provisjonsinntekter	121 827	107 755
		Provisjonskostnader		
5 137	5 150	Betalingsformidling	5 150	5 137
198	677	Andre provisjonskostnader	677	198
5 335	5 828	Sum provisjonskostnader	5 828	5 335
		Andre driftsinntekter		
3 360	3 080	Inntekter fast eiendom	13 412	1 655
0	0	Honorar for regnskapføring	41 756	35 106
972	268	Andre driftsinntekter	493	1 397
4 332	3 348	Sum andre driftsinntekter	55 661	38 158
106 753	119 348	Sum netto provisjons- og andre driftsinntekter	171 661	140 579

Note 21 Inntekter fra andre finansielle investeringer

Morbank		(i hele tusen kroner)	Konsern	
2016	2017		2017	2016
		Netto inntekter fra finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat		
5 546	6 920	Verdiendring på renteinstrumenter	6 920	5 546
8 564	7 890	- Verdiøkning obligasjoner og sertifikater	7 890	8 564
3 018	970	- Verdireduksjon obligasjoner og sertifikater	970	3 018
11 391	11 797	Verdiendring på egenkapitalinstrumenter	18 072	11 391
18 241	30 121	- Verdiøkning egenkapitalinstrumenter	30 232	18 241
6 849	18 324	- Verdireduksjon egenkapitalinstrumenter	12 160	6 849
4 790	-1 789	Verdiendring på derivater	-1 789	4 790
5 330	0	- Verdiøkning på derivater	0	5 330
540	1 789	- Verdinedgang på derivater	1 789	540
21 728	16 929	Sum netto inntekter fra finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat	23 204	21 728
		Valutahandel		
717	927	- Omregningsgevinst valuta	927	717
32	2	- Omregningstap valuta	2	32
685	925	Sum netto inntekter fra valutahandel	925	685
22 413	17 854	Sum netto inntekter fra andre finansielle investeringer over resultat	24 129	22 413

Note 22 Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte

Banken har en godtgjørelsesmodell med fast lønn som vesentligste komponent. Bankens ledelse inngår i den ordinære bonusordningen som omfatter alle bankens fast ansatte. Ved maksimal oppnåelse utbetales inntil 10 % av årslønnen til den enkelte.

Bankens ledelse deltar i den generelle pensjonsordningen i selskapet som beskrevet i pensjonsnoten.

Morbank			Konsern	
2016	2017	(i hele tusen kroner)	2017	2016
73 557	71 213	Lønn	93 157	91 732
10 259	8 471	Pensjonskostnader	9 204	10 754
15 253	18 841	Sosiale kostnader	25 222	18 375
99 070	98 525	Sum personalkostnader	127 583	120 861
117	109	Gjennomsnittlig antall ansatte	148	147
110	103	Antall årsverk pr 31.12.	142	140
113	106	Antall ansatte pr 31.12.	145	143

Ytelser til konsernledelsen

2017 (i hele tusen kroner)

Navn	Tittel	Lønn og andre kortsiktige ytelser	Andre godtgjørelser	Lån per 31.12.	Antall egenkapitalbevis
Odd Folland	Admin. direktør	1 860	262	6 152	25 186
Olav Rugset	Juridisk direktør	1 203	175	3 039	1 196
Rune Solli	Banksjef bedriftsm.	1 200	44	5 895	1 380
Steinar Sogn	Finansdirektør	1 214	159	6 180	4 141
Kathrine Gjestad	HR-leder	1 011	39	3 572	710
Leif Joar Almvik	Banksjef privatm.	1 161	34	-	1 150
Turid Humlen	Regionbanksjef	1 100	51	3 754	629

2016 (i hele tusen kroner)

Navn	Tittel	Lønn og andre kortsiktige ytelser	Andre godtgjørelser	Lån per 31.12.	Antall egenkapitalbevis
Odd Folland	Admin. direktør	1 680	281	6 383	10 793
Olav Rugset	Juridisk direktør	1 111	179	2 982	373
Rune Solli	Banksjef bedriftsm.	1 100	57	6 029	668
Steinar Sogn	Finansdirektør	1 314	208	5 193	2 176
Kathrine Gjestad	HR-leder	916	50	3 514	431
Leif Joar Almvik	Regionbanksjef	1 066	44	-	655
Turid Humlen	Regionbanksjef	1 014	63	3 870	252

Ytelser til styret og generalforsamlingen**2017** (i hele tusen kroner)

Navn	Tittel	Honorar	Andre godtgjørelser	Lån per 31.12.	Antall egenkapitalbevis
Lars G Backer	Styreleder	199	-	2 867	-
Runar Wiik	Nestleder styret	91	-	-	574
Gerd Marit Langøy	Styremedlem	83	-	-	-
Heidi Blakstad Dahl	Styremedlem	69	-	-	6 726
Gunnar Arne Ervik	Styremedlem	83	-	-	-
Vegard Nekstad	Styremedlem	83	-	-	-
Catrine Bruvoll	Styremedlem	89	-	-	-
Randi Gaarden Lisberg	Styremedlem (ans.rep.)	83	31	2 377	671
Bjørn Rød	Styremedlem (ans.rep.)	76	30	1 327	384
Leif Johan Hestvik	Styremedlem (ans.rep.)	58	38	2 857	326
Roald Røsand	Generalforsamlingens leder	35	-		39 179
	Generalforsamlingen	75			

2016 (i hele tusen kroner)

Navn	Tittel	Honorar	Andre godtgjørelser	Lån per 31.12.	Antall egenkapitalbevis
Lars G Backer	Styreleder	179	-	3 503	-
Nanna Eriksen Røe	Nestleder styret	93	-	-	1 000
Gerd Marit Langøy	Styremedlem	83	-	-	-
Runar Wiik	Styremedlem	69	-	-	-
Gunnar Arne Ervik	Styremedlem	65	-	-	-
Vegard Nekstad	Styremedlem	83	-	-	-
Randi Gaarden Lisberg	Styremedlem (ans.rep.)	76	39	2 474	587
Roald Røsand	Generalforsamlingens leder	29	-	-	26 371
	Generalforsamlingen	89			

Antall egenkapitalbevis vedkommende eier i SpareBank 1 Nordvest pr 31.12. Det er også tatt med egenkapitalbevis tilhørende den nærmeste familie og kjente selskap der vedkommende har avgjørende innflytelse, jfr Aksjeloven § 1-2.

Note 23 Andre driftskostnader

Morbank		(i hele tusen kroner)	Konsern	
2016	2017		2017	2016
31 231	32 724	IKT-kostnader	33 588	31 231
9 653	11 577	Markedsføring	11 659	9 653
7 551	9 849	Øvrige administrasjonskostnader	10 590	7 551
48 435	54 150	Sum administrasjonskostnader	55 837	48 435
15 327	10 291	Av- og nedskrivninger (note 25)	10 834	15 589
3 834	4 571	Leiebetalinger	6 261	3 834
3 025	13 225	Driftskostnader faste eiendommer	13 868	3 025
4 286	1 763	Eksterne honorarer	1 912	4 286
10 694	17 311	Andre driftskostnader	29 079	19 022
37 167	47 162	Sum andre driftskostnader	61 954	45 756
		Godtgjørelse til revisor		
738	928	Lovpålagt revisjon	1 071	847
4		Andre attestasjonstjenester	0	4
4	19	Skatterådgivning	19	4
2 036	263	Andre tjenester	269	2 038
2 782	1 210	Sum inklusiv merverdiavgift	1 359	2 893

Note 24 Pensjoner

Selskapet har flere pensjonsordninger, både innskuddsordninger og ytelsesordninger.

Ytelsesbasert pensjonsordning etter lov om foretakspensjon. Ordningen omfatter ved årets slutt 0 aktive medlemmer og 78 pensjonister. Ordningen gir rett til fremtidige definerte ytelser, som i hovedsak bestemmes av antall opptjeningsår (tjenestetid), lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på antatt ytelse fra Folketrygden. Ordningen ble avsluttet for aktive medlemmer i 2016 og opptjening i ytelsesordningen er overført til fripolise for aktive medlemmer. Alle aktive og delvis uføre medlemmer av den lukkede ytelsesordningen er overført til kollektiv innskuddsordning. Det skal utbetales kompensasjon til de personene som som får en lavere samlet beregnet pensjonskapital med fripolise fra ytelsesordningen og ny kapital i innskuddsordningen ved fylte 67 år sammenlignet med tidligere ytelsesordning. Kompensasjonsbeløpet tas over drift. Denne kompensasjonen utbetales løpende til ansatte født etter 1962 mens banken setter av til utbetaling etter pensjonering for de øvrige.

En person opptjener pensjonsrettigheter for lønn som overstiger 12G. Pensjonsløftet er identisk med det som gjelder for lønn inntil 12G. Opptjente pensjonsrettigheter sikres gjennom innbetaling til forsikringselskap.

I tillegg til de sikrede ordningene har selskapet en tidlig-pensjonsordning som gir enkelte ansatte rett til å fratruke ved fylte 62 år eller senere og motta gavepensjon til fylte 67 år. Pensjonen som ytes skal, sammen med utbetaling fra folketrygden, ytelsesordning og AFP, utgjøre omlag 70 prosent av lønnen ved fylte 62 år. Ordningen finansieres over driften og omfatter 18 aktive medlemmer og 8 pensjonister ved utløpet av regnskapsåret.

Selskapet er omfattet av AFP-ordningen i privat sektor. AFP-ordningen er å anse som en ytelsesbasert flerforetaksordning, men regnskapsføres som en innskuddsordning frem til det foreligger pålitelig og tilstrekkelig informasjon slik at konsernet kan regnskapsføre sin proporsjonale andel av pensjonskostnad, pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler i ordningen. Selskapets forpliktelser er dermed ikke balanseført som gjeld.

Ansatte som ikke har ytelsesbasert tjenestepensjon er omfattet av innskuddsbasert tjenestepensjonsordning. Ordningen medfører at arbeidsgiver innbetaler en årlig premie som en fast andel av den ansattes lønn. Den fremtidige pensjonen er avhengig av avkastning og størrelsen på det årlige sparebeløpet. Innbetalingen skjer til et forsikringselskap. Selskapet har ingen forpliktelse utover å yte det årlige bidraget.

En person har en gavepensjon fra fylte 62 år til fylte 67 år. To personer har til utbetaling livsvarig gavepensjon. Denne ordningen er ikke forsikret. Gavepensjon tas over drift.

Pr. 31.12	2017	2016
Nåverdien av ytelsesbasert pensjonsforpliktelse	78 425	88 464
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	93 378	105 852
Overdekning	14 953	17 389

Morbank/Konsern

Netto pensjonsforpliktelse/midler i balansen	2017	2016
Nåverdi pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	78 425	88 464
Virkelig verdi av pensjonsmidler	93 378	105 852
Netto pensjonsmidler fondsbaserte ordninger	-14 953	-17 389
Netto pensjonsmidler i balansen sikrede ordninger	-14 953	-17 389

DBO ved periodens slutt usikret ordning	9 192	9 868
Netto pensjonsforpliktelse i balansen usikret ordning	9 192	9 868

Periodens pensjonskostnad

Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	2 788	6 028
Resultatført netto forpliktelse ved oppgjør	0	-2 133

Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	2 788	4 045
---	--------------	--------------

AFP-ordning	1 095	301
Gavepensjon/kompensasjoner	2 333	3 804
Innskuddsbasert pensjonskostnad	5 550	2 109

Periodens pensjonskostnad	11 765	10 259
----------------------------------	---------------	---------------

Bevegelse i netto pensjonsforpliktelse i balansen

Netto pensjonsforpliktelse i balansen 01.01.	9 868	10 895
Årets pensjonsopptjening inkl arb.g.avg.	85	211
Curtailment, settlement, betaling over drift	-675	-719
Aktuarielt tap (gevinst) ført mot utvidet resultat	-238	-682
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	247	264
Arb.g.avg. av innbetalte pensjonsmidler	-95	-101
Netto pensjonsforpliktelse i balansen 31.12 (Note 35)	9 192	9 868

Endring i ytelsesbasert pensjonsforpliktelse i løpet av året, sikret og usikrede ordninger

Saldo 01.01	98 332	183 303
Nåverdien av årets pensjonsopptjening	412	4 655
Rentekostnad på forpliktelsen	2 474	3 811
Estimatavvik - tap og (gevinst)	-7 571	-8 115
Utbetalte ytelser	-5 733	-7 941
Opgjør	0	-77 382
Saldo 31.12	87 914	98 332

Endringer i pensjonsmidler i løpet av året

Saldo 01.01	105 852	174 607
Forventet avkastning på pensjonsmidler	2 794	3 661
Estimatavvik - tap og (gevinst)	-10 865	-202
Innbetaling fra arbeidsgiver	1 191	10 262
Utbetalte ytelser	-5 594	-7 227
Opgjør	0	-75 248
Saldo 31.12	93 378	105 852

Pensjonsmidlene 31.12 består av

Aksjer	13 073	13 549
Obligasjoner	63 715	71 874
Eiendom	15 688	19 794
Annet	903	635
Sum	93 378	105 852

Faktisk avkastning på pensjonsmidlene	-8 071	3 458
---------------------------------------	--------	-------

Medlemmer ytelsesbasert pensjon

Antall personer som er med i pensjonsordningen	105	111
-herav aktive	19	21
-herav pensjonister og uføre	86	90

Økonomiske forutsetninger	2017		2016	
	Kostnader	Forpliktelses	Kostnader	Forpliktelses
Diskonteringsrente	2,60 %	2,30 %	2,50 %	2,60 %
Forventet avkastning på midlene	2,60 %	2,30 %	2,50 %	2,60 %
Forventet fremtidig lønnsutvikling	2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %
Forventet G-regulering	2,25 %	2,25 %	2,25 %	2,25 %
Forventet pensjonsregulering	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %	14,10 %	14,10 %
Forventet frivillig avgang (etter 50år)	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Dødelighetstabell	GAP		GAP	

GAP er en dødelighetstabell utviklet av Gabler i samarbeid med Universitetet i Oslo.

Pensjonsforpliktelses (brutto/PBO) utgjør nåverdien av opptjente pensjonsytelser når det i tillegg er tatt hensyn til forutsatt fremtidig lønns- og G-vekst. (PBO = Projected Benefit Obligation).

Note 25 Skatt

Morbank		(i hele tusen kroner)	Konsern	
2016	2017		2017	2016
182 303	207 345	Resultat før skattekostnad	208 081	195 494
-39 982	-83 175	+/-permanente forskjeller	-83 186	-39 993
		+/- resultat fra eierinteresser	11 835	-5 083
-1 667	5 252	+/- endring resultatførte midlertidige forskjeller	5 744	-1 179
140 654	129 423	Grunnlag betalbar skatt i resultatregnskapet	142 475	149 239
-3 660	0	+/-konsernbidrag	0	0
136 994	129 423	Årets skattegrunnlag/skattepliktig inntekt	142 475	149 239
			0	
35 164	32 356	Herav betalbar skatt	33 896	37 310
	-4 265	For (mye)/lite avsatt skatt foregående år	-4 377	0
		Endring i utsatt skatt/skattefordel som følge av endret skattesats	0	0
417	-1 313	+/- endring i utsatt skatt	-460	294
35 580	26 778	Årets skattekostnad	29 059	37 603
Avstemming av nominell og effektiv skattesats				
45 576	51 836	25% av resultat før skatt	53 763	48 874
-9 995	-20 794	25% av ikke skattepliktige resultatposter (permanente forskjeller)	-20 796	-9 998
0	0	25% av resultat fra eierinteresser	2 959	-1 272
0	-4 265	For mye/lite avsatt skatt tidligere år	-6 866	0
35 580	26 778	Årets skattekostnad	29 059	37 603
19,5 %	12,9 %	Effektiv skattesats i %	14,0 %	19,2 %
35 164	32 356	Betalbar skatt i skattekostnaden	33 896	36 062
-915	0	+/- skatt av konsernbidrag	0	0
0	0	Til gode betalbar skatt	0	0
34 249	32 356	Betalbar skatt i balansen	33 896	36 062

Morbank

Endring i netto forpliktelse ved utsatt skatt	Driftsmidler	Gevinst- og tapskonto	Pensjoner	Avsetning ventelønn	Andre forhold	Sum
Pr 31.12.2015	9 497	61	-2 322	0	1 444	8 681
Resultatført i perioden	-1 696	-12	2 125	0	0	417
Skatt av konsernbidrag	0	0	0	0	-460	-460
Endring som følge av endret skattesats	0	0	0	0	0	0
Ført over utvidet resultat	2 842	0	1 978	0	-160	4 660
Pr 31.12.2016	10 643	49	1 781	0	824	13 298
Resultatført i perioden	-915	-7	432	0	0	-489
Skatt av konsernbidrag	0	0	0	0	0	0
Endring som følge av endret skattesats	0	0	0	0	0	0
Ført over utvidet resultat	0	0	-824	0	0	-824
Pr 31.12.2017	9 728	42	1 390	0	824	11 985

Konsern						
Endring i netto forpliktelse ved utsatt skatt	Driftsmidler	Gevinst- og tapskonto	Pensjoner	Avsetning ventelønn	Andre forhold	Sum
Pr 31.12.2015	9 371	61	-2 321	0	1 444	8 555
Resultatført i perioden	-1 858	-12	2 125	0	0	255
Skatt av konsernbidrag	0	0	0	0	-460	-460
Endring som følge av endret skattesats	0	0	0	0	0	0
Ført over utvidet resultat	2 842	0	1 978	0	-160	4 660
Pr 31.12.2016	10 355	49	1 782	0	824	13 010
Resultatført i perioden	-915	-7	432	0	43	-445
Skatt av konsernbidrag	0	0	0	0	0	0
Endring som følge av endret skattesats	0	0	0	0	0	0
Ført over utvidet resultat	0	0	-824	0	0	-824
Pr 31.12.2017	9 441	42	1 390	0	867	11 740

Note 26 Sertifikater, obligasjoner og rentefond

Sertifikater, obligasjoner og rentefond fordelt på utstedersektor (i hele tusen kroner)	Morbank/Konsern	
	2017	2016
Stat		
- pålydende verdi	100 000	100 000
- virkelig verdi	99 830	99 747
Annen offentlig utsteder		
- pålydende verdi	133 000	148 000
- virkelig verdi	134 434	147 916
Finansielle foretak		
- pålydende verdi	767 105	890 353
- virkelig verdi	775 221	892 146
Ikke-finansielle foretak		
- pålydende verdi	40 000	40 000
- virkelig verdi	40 053	39 893
Sum rentepapirer, pålydende verdi	1 040 105	1 178 353
Sum rentepapirer, virkelig verdi over resultatet	1 049 537	1 179 701

For nærmere spesifikasjon av risiko knyttet til rentepapirer henvises til note 16.

Note 27 Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser

Generell beskrivelse

Banken klassifiserer disse investeringene til virkelig verdi med verdiendring over resultatet.

Morbank		Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser (i hele tusen kroner)	Konsern	
2016	2017		2017	2016
		Til virkelig verdi over resultatet		
		<i>Kortsiktige plasseringer</i>		
0	0	- Børsnoterte	0	0
10 089	11 949	- Unoterte	11 949	10 089
		<i>Langsiktige plasseringer</i>		
0	0	- Børsnoterte	0	0
412 373	432 567	- Unoterte	432 757	412 551
422 462	444 516	Sum aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	444 706	422 640

Banken har ikke kommittert seg for ytterligere kapitalinnskudd i noen av de underliggende investeringene.

Langsiktige plasseringer	Antall aksjer	Eierandel i %	Anskaffelses-kost	Bokført verdi
Atlantehavstunnelen AS	2 500	25,94 %	2 500	2 500
Averøy Næringsforum AS	5		5	5
Bølgen AS	25 000	10,00 %	25	25
Bølgen Invest AS	142 348	22,35 %	6 366	6 664
Bølgen Næringshage AS	50 000	14,28 %	100	100
Eiendom Nordvest AS	1 995	42,90 %	19 870	17 420
Eiendomsmegler 1 Midt-Norge AS	417	7,57 %	10 462	14 788
Gassvegen - Fylkesvegen 215/279 AS	100	11,61 %	100	100
Halsafjordsambandet AS	100	4,95 %	105	105
Heinsa Mekaniske AS	3 900	41,05 %	3 556	1 900
Inpower Invest AS	776 020	2,52 %	1 093	591
Knudtzon Senteret AS	1 000	9,10 %	600	600
Kredittforeningen for sparebanker	1 380		1 421	1 421
Kristiansund Fryseterminal AS	200	2,85 %	150	75
Kristivika Næringspark 2 AS	14 500	50,00 %	1 450	1 450
Kvernberget Vekst AS	30		150	150
Langfjordtunnelen AS	4	0,93 %	100	99
Nordic Light Events AS	1 850	15,20 %	950	445
Nordmøre Fiskebåt AS	1 950	39,33 %	975	250
Rullebaneutvidelse AS	800	11,11 %	4 000	4 000
Solid Offshore AS	1 900		1 900	500
Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA	1 192 719	2,09 %	1 193	1 193
Samspleis AS	3	0,85 %	30	30
Sentrumsbyen Molde AS	1 000	6,57 %	1 000	1 000
SpareBank 1 Boligkreditt AS	1 497 325	2,21 %	224 689	241 532
SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS	2 426	4,95 %	31 573	34 962

SpareBank 1 Nordvest

SpareBank 1 Kredittkort AS	67 666	2,40 %	20 957	27 273
SpareBank 1 Markets AS	23 406	0,74 %	4 672	4 915
SpareBank 1 Næringskreditt AS A aksjer	282 011	4,46 %	35 810	35 657
SpareBank 1 Næringskreditt AS B aksjer	103 752	1,25 %	14 659	18 422
SpareBank 1 Betaling AS	148	1,78 %	5 330	5 330
Sunndal Sparebank	33 428		3 510	3 510
Surnadal Sparebank	25 000		2 625	2 625
Sus i Gjemnes AS	30	12,00 %	30	30
Undine AS	49	32,89 %	220	220
Proaware AS	10 041		301	301
Visa Norge		3,00 %	0	2 378
Sum langsiktige plasseringer	3 810 544		339 993	432 567

Sum aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser**444 516**

Aksjepostene over er eid av morbanken. Utover disse har konsernet følgende aksjer:

Langsiktige plasseringer (i hele tusen kroner)	Antall aksjer	Eierandel i %	Anskaffelses-kost	Bokført verdi
Bølgen Invest AS	1 600	4,00 %	165 000	190
Bølgen AS	10 000	1,82 %	10 000	0
Sum langsiktige plasseringer	11 600		175 000	190
Sum aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser i konsernet				444 706

Note 28 Virkelig verdi av finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost

Morbank	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
(i hele tusen kroner)	31.12.17	31.12.17	31.12.16	31.12.16
EIENDELER				
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	444 144	444 144	380 461	380 461
Netto utlån til og fordringer på kunder:				
Utlån	11 055 215	11 061 770	10 335 712	10 344 027
Sum finansielle eiendeler	11 499 359	11 505 914	10 716 173	10 724 488
FORPLIKTELSE				
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	-	-
Innskudd fra og gjeld til kunder	8 019 672	8 019 672	7 464 840	7 464 840
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	3 253 508	3 253 361	3 470 275	3 470 087
Ansvarlig lånekapital	311 316	311 286	311 399	311 367
Sum finansielle forpliktelser	11 584 495	11 584 318	11 246 513	11 246 293
Konsern	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
(i hele tusen kroner)	31.12.17	31.12.17	31.12.16	31.12.16
EIENDELER				
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	444 144	444 144	380 461	380 461
Netto utlån til og fordringer på kunder:				
Utlån	11 045 709	11 052 264	10 309 899	10 318 215
Sum finansielle eiendeler	11 489 853	11 496 408	10 690 360	10 698 676
FORPLIKTELSE				
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	-	-
Innskudd fra og gjeld til kunder	8 003 491	8 003 491	7 450 259	7 450 259
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	3 253 508	3 253 214	3 470 275	3 469 899
Ansvarlig lånekapital	311 316	311 256	311 399	311 334
Sum finansielle forpliktelser	11 568 314	11 567 961	11 231 933	11 231 493

Eiendeler

Markedspriser benyttes ved prising av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og utlån til kunder. Prisene som fastsettes inkluderer påslag for aktuell kredittrisiko. Verdi av nedskrevne engasjementer fastsettes ved neddiskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer med internrente basert på markedsvilkår for tilsvarende ikke-nedskrevne utlån. Virkelig verdi estimeres til balanseverdi for utlån og fordringer med flytende rente som vurderes til amortisert kost.

Virkelig verdi for fastrente utlån som er vurdert til amortisert kost er beregnet ved neddiskontering av fremtidige kontantstrømmer.

Eventuell endring i kredittrisiko utover endring i estimerte fremtidige kontantstrømmer for nedskrevne utlån er det ikke tatt hensyn til i beregningen av virkelig verdi for utlån som i regnskapet måles til amortisert kost.

Forpliktelser

For innskudd til kunder og gjeld til kredittinstitusjoner estimeres virkelig verdi lik bokført verdi siden disse i all hovedsak har flytende rente. Virkelig verdi på fastrenteinnskudd er sammenlignet med markedsrente som er tilbudt ved lignende finansielle instrumenter ved balansedagens slutt. Bokført verdi og virkelig verdi er tilnærmet lik på fastrente innskudd.

Virkelig verdi er tilnærmet lik balanseført verdi for gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital. Disse postene er derfor ikke tatt med i virkelig verdi hierarkiet.

Note 29 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi inndeles i følgende nivåer:

Nivå 1 - verdsettelsen basert på notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige fra en børs, handler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand. Markedsprisen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs; for finansielle forpliktelser benyttes gjeldende salgskurs. Disse instrumentene er inkludert i nivå 1.

Nivå 2 - verdsettelsen basert på andre observerbare faktorer, enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser), enn notert pris

(brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC-derivater) bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på bankens egne estimer. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2. Virkelig verdi av rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbar rentekurve. For disse instrumentene innhenter banken markedsverdier fra en ekstern aktør.

Nivå 3

Dersom en eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3.

Verdsettelsesmetoder som brukes til å fastsette virkelig verdi for nivå 2 og 3:

* Rentebytteavtaler: Virkelig verdi er beregnet som nåverdien av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbar rentekurve.

* Aksjer: Eierandelene i Nets Holding og Nordito Property verdivurderes hvert kvartal av SpareBank 1 Gruppen AS og distribueres til alle alliansebankene. Denne verdivurderingen er basert på et gjennomsnitt av fem ulike metoder hvor siste kjente transaksjonskurs, resultat per aksje, utbytte per aksje og EBITDA er input i vurderingene. Verdsettelsen av øvrige aksjeposter til virkelig verdi er tilnærmet lik kapitalen som er skutt inn i selskapene.

* Bygg og andre faste eiendommer: Bankens egne eide bygg verdiruleres til virkelig verdi, der verdien fastsettes av uavhengige takstmenn. Banken innhenter takster innenfor et intervall på 3-5 år ihht IAS 16.31 og 16.34.

Sensitivitetsanalyse, nivå 3:

Investeringene i SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS utgjør størsteparten av aksjeholdningen. Det er et samspill mellom overføring av utlån til disse selskapene, stille nødvendig kapital og nivået på provisjonen som mottas. Effekten på konsernets resultat av alternative verdier vurderes å være begrenset.

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi pr. 31.12.2017:

Eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet:				
- Derivater (rentebytteavtaler)		452		452
- Obligasjoner, sertifikater og rentefond		1 049 537		1 049 537
- Egenkapitalinstrumenter	11 949		432 757	444 706
- Bygg og andre faste eiendommer			102 575	102 575
Sum eiendeler	11 949	1 049 990	535 332	1 597 271
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet:				
- Derivater (rentebytteavtaler)	0	2 459	0	2 459
Sum forpliktelser	0	2 459	0	2 459

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi per 31.12.2016:

Eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet:				
- Derivater (rentebytteavtaler)		1 872		1 872
- Obligasjoner, sertifikater og rentefond		1 181 879		1 181 879
- Egenkapitalinstrumenter	10 595		411 867	422 462
- Bygg og andre faste eiendommer			105 544	105 544
Sum eiendeler	10 595	1 183 752	517 411	1 711 758

Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet:				
- Derivater (rentebytteavtaler)	0	2 092	0	2 092
Sum forpliktelser	0	2 092	0	2 092

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 for de siste årene:

	Egenkapitalinstrumenter		Bygg og andre faste eiendommer	
Egenkapitalinstrumenter	2017	2016	2017	2016
Bokført verdi 01.01.	411 867	368 010	105 544	83 641
Investeringer i perioden	39 096	86 538	2 947	19 005
Salg i perioden (til bokført verdi)	-41 990	-37 977	0	0
Gevinst eller tap ført i resultatet	9 937	13 870	0	0
Gevinst eller tap ført direkte mot totalresultatet	-43	-21 472	0	0
Avskrivninger i perioden			-5 916	-8 470
Verdiregulering til virkelig verdi	13 889	2 898	0	11 368
Bokført verdi 31.12.	432 756	411 867	102 575	105 544
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen	-13 121	50		

Effekt i resultat av finansielle instrumenter tilhørende nivå 3:

	2017	2016
Realisert gevinst/tap	23 058	13 819
Endring i urealisert gevinst/tap	-13 121	50
Sum effekt i resultat	9 937	13 869

Note 30 Finansielle derivater

Generell beskrivelse

Oppstillingen nedenfor viser virkelig verdi av bankens finansielle derivater bokført som eiendeler og gjeld samt nominelle verdier av kontraktene. Positiv markedsverdi av kontrakter blir bokført som eiendel, mens negativ markedsverdi blir bokført som gjeld. Kontraktvolumet, oppført brutto, viser størrelsen av derivatenes underliggende eiendeler, og er grunnlaget for måling av endringer i virkelig verdi av bankens derivater. Det oppgitte volumet viser utestående volum av transaksjoner ved årets slutt og gir ingen indikasjon på markedsrisiko eller kredittrisiko. Banken benytter seg kun av rentesikring.

Morbank og konsern

Alle beløp er like for morbank og konsern

Til virkelig verdi over resultatet	2017			2016		
	Kontraktssum	Virkelig verdi		Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser
(i hele tusen kroner)						
Renteinstrumenter						
Renteswapper fastrente utlån	700 000	452	2 459	650 000	1 872	2 092
Sum renteinstrumenter	700 000	452	2 459	650 000	1 872	2 092
Sum finansielle derivater	700 000	452	2 459	650 000	1 872	2 092

Bokført verdi av finansielle derivater er lik virkelig verdi av finansielle derivater.

Note 31 Eiendom, anlegg og utstyr

Morbank				Konsern				
Tomter og bygninger til virkelig verdi	Tomter og bygninger	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt	(i hele tusen kroner)	Tomter og bygninger til virkelig verdi	Tomter og bygninger	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt
Pr 01.01.16								
106 562	65 835	85 880	258 277	Anskaffelseskost eller verdiregulert verdi	106 562	70 413	86 191	263 166
0	9 245	0	9 245	Akkumulerte nedskrivninger	0	9 245	0	9 245
22 921	20 063	80 949	123 933	Akkumulerte avskrivninger	22 921	20 524	80 817	124 262
83 641	36 527	4 931	125 100	Balanseført verdi 01.01.15	83 641	40 644	5 374	129 659
Regnskapsåret 2016								
11 368	0	0	11 368	Verdiregulering	11 368	0	0	11 368
19 005	18 947	2 763	40 716	Tilgang	19 005	18 947	2 763	40 715
0	3 197	1 096	4 293	Avgang til anskaffelseskost	0	3 393	1 371	4 764
0	3 157	1 042	4 199	Avgang avskrivninger	0	3 157	1 304	4 461
			0	Årets nedskrivninger	0	0	0	0
8 470	4 365	2 492	15 327	Årets avskrivninger	8 470	4 415	2 592	15 477
105 544	51 068	5 149	161 761	Balanseført verdi 31.12.16	105 544	54 939	5 479	165 962
Pr 31. desember 2016								
136 935	81 585	87 548	306 068	Anskaffelseskost eller verdiregulert verdi	136 935	85 967	87 584	310 486
0	9 245	0	9 245	Akkumulerte nedskrivninger	0	9 245	0	9 245
31 391	21 271	82 399	135 061	Akkumulerte avskrivninger	31 391	21 782	82 105	135 278
105 544	51 068	5 149	161 761	Balanseført verdi 31.12.16	105 544	54 939	5 479	165 962
Regnskapsåret 2017								
0	0	0	0	Verdiregulering	0	0	0	0
2 947	8 696	760	12 402	Tilgang	2 947	8 696	760	12 402
0	0	0	0	Avgang til anskaffelseskost	0	0	0	0
0	0	0	0	Avgang avskrivninger	0	0	0	0
0	0	0	0	Årets nedskrivninger	0	0	0	0
5 152	2 594	2 546	10 291	Årets avskrivninger	5 152	2 744	2 938	10 833
102 575	56 356	3 751	162 681	Balanseført verdi 31.12.17	102 575	60 171	4 005	166 752
Pr 31.12.17								
178 442	75 411	8 105	261 957	Anskaffelseskost eller verdiregulert verdi	139 882	94 611	88 344	322 837
75 866	19 055	4 354	99 275	Akkumulerte av/nedskrivninger	37 307	34 440	84 338	156 085
102 575	56 356	3 751	162 682	Balanseført verdi 31.12.17	102 575	60 172	4 005	166 752

Investerings eiendommer

Banken besitter 1 eiendom som klassifiseres som investerings eiendom. Eiendommen er verdsatt etter anskaffelseskostmetoden. Denne inngår i tomter og bygninger.

2017	Verdi 01.01	Tilgang/ avgang	Avskrivning	Verdi 31.12.	Leie- inntekt	Drifts- kostnader	Virkelig verdi
Knudtzonlunden	28 023		542	27 481	1 200	3 510	29 190
	28 023		542	27 481	1 200	3 510	29 190

Virkelig verdi ville ha vært klassifisert i nivå 3. Verdivurderingen er gjort ved bruk av SpareBank 1 sin eiendomsmodell.

Eiendeler holdt for salg

Banken har ingen boliger eller driftsbygninger holdt for salg.

Tomter og bygninger til virkelig verdi

Bankens egne eide bygg verdireguleres nå regelmessig til virkelig verdi, der verdien fastsettes av uavhengige takstmenn. Banken innhenter takster innenfor et intervall på 3-5 år ihht IAS 16.31 og 16.34. Det ble innhentet takst i 2016.

Dersom egne eide bygg hadde blitt regnskapsført til historisk kost, ville balanseført verdi vært:

	2017	2016
Anskaffelseskost	63 325	60 378
Akkumulerte avskrivninger	25 591	20 439
Balanseført verdi 31.12.	37 734	39 939

Note 32 Andre eiendeler

Morbank		(i hele tusen kroner)	Konsern	
2016	2017		2017	2016
2 258	3 540	Opptjente provisjoner	3 540	2 258
23 113	25 490	Forskuddsbetalte kostnader og andre opptjente inntekter	27 738	23 113
0	0	Fordringer verdipapirer	0	0
135 193	126 909	Fordringer på allianse-selskap	126 909	135 193
4 099	4 075	Fordring på datterselskap	0	0
0		Goodwill	16 817	14 170
-650	-5 745	Øvrige eiendeler	17 702	32 746
164 013	154 269	Andre eiendeler	192 706	207 480

Note 33 Innskudd fra og gjeld til kunder

Morbank			Konsern	
2016	2017	Innskudd fordelt på løpetid (i hele tusen kroner)	2017	2016
6 792 113	7 187 188	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	7 171 007	6 777 532
672 727	832 484	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	832 484	672 727
7 464 840	8 019 672	Sum innskudd fra kunder	8 003 491	7 450 259
258 788	451 883	Fastrenteinnskudd	451 883	258 788
3,5 %	5,6 %	Andel av totale innskudd	5,6 %	3,5 %
2016	2017	Innskudd fordelt på sektor og næring	2017	2016
4 803 891	5 088 367	Lønnstakere o.l	5 088 367	4 803 891
574 774	640 376	Offentlig forvaltning	640 376	574 774
7 885	108 656	Jordbruk/skogbruk	108 656	7 885
248 696	294 686	Fiske/fangst	294 686	248 696
10 360	8 746	Havbruk	8 746	10 360
148 743	157 377	Industri og bergverk	157 377	148 743
112 255	189 415	Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	189 415	112 255
153 169	198 429	Varehandel	198 429	153 169
64 444	71 245	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	71 245	64 444
24 737	26 581	Hotell og annen overnattingsvirksomhet	26 581	24 737
82 926	111 289	Borettslag	111 289	82 926
313 700	377 514	Eiendomsdrift	377 514	313 700
161 634	219 341	Forretningsmessig tjenesteyting	203 161	147 054
348 778	56 498	Tjenesteytende næringer ellers	56 498	348 778
408 848	471 151	Øvrige sektorer	471 151	408 848
7 464 840	8 019 672	Sum innskudd fordelt på sektor og næring	8 003 491	7 450 259
2016	2017	Innskudd fordelt på geografiske områder	2017	2016
2 821 756	2 977 561	Kristiansund	2 967 229	2 814 322
3 014 813	3 152 297	Øvrige kommuner på Nordmøre	3 147 673	3 010 380
256 246	301 558	Molde	301 558	256 246
315 887	389 420	Øvrige kommuner i Romsdal	388 195	313 174
134 353	166 145	Ålesund	166 145	134 353
646 480	746 574	Øvrige kommuner på Sunnmøre	746 574	646 480
234 698	236 930	Norge for øvrig	236 930	234 698
40 608	49 187	Utlandet	49 187	40 608
7 464 840	8 019 672	Totalt	8 003 491	7 450 259

Note 34 Gjeld ved utstedelse av verdipapirer

(i hele tusen kroner)	Morbank/ konsern				
	2017	2016			
Obligasjonsgjeld	3 249 000	3 469 000			
Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, pålydende verdi	3 249 000	3 469 000			
Virkelig verdi justering	-1 469	-5 323			
Påløpte renter	5 977	6 598			
Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, virkelig verdi inkludert påløpte renter verdi	3 253 508	3 470 275			
Gjennomsnittlig rente obligasjonsgjeld	1,84 %	1,92 %			
Obligasjonsgjeld fordelt på forfallstidspunkt	2017	2016			
Forfall i løpet av 2017		519 000			
Forfall i løpet av 2018	749 000	900 000			
Forfall i løpet av 2019	1 000 000	1 000 000			
Forfall i løpet av 2020	600 000	600 000			
Forfall i løpet av 2021	600 000	450 000			
Forfall i løpet av 2022	300 000				
Sum obligasjonsgjeld	3 249 000	3 469 000			
Morbank og konsern	31.12.2017	Utstedt	Forfalt/ Innløst	Øvrige endringer	31.12.2016
Endring i verdipapirgjeld					
Obligasjonsgjeld, pålydende verdi	3 249 000	450 000	-670 000		3 469 000
Verdijusteringer	-1 469			3854	-5 323
Opptjente renter	5 977			-621	6 598
Sum obligasjonsgjeld	3 253 508	0	0	-621	3 470 275

Note 35 Annen gjeld og forpliktelser

Morbank		(i hele tusen kroner)	Konsern	
2016	2017	Andre forpliktelser	2017	2016
9 868	9 192	Pensjonsforpliktelser (note 24)	9 192	9 868
19 386	22 785	Annen gjeld	31 416	24 758
8 732	3 497	Leverandørgjeld	4 536	9 559
1 746	0	Gjeld verdipapirer	0	1 746
28 373	23 128	Påløpne kostnader	23 128	28 373
68 105	58 602	Annen gjeld og balanseført forpliktelse	68 272	74 304
		Stilte garantier mv. (avtalte garantibeløp)		
55 505	159 417	Betalingsgarantier	159 417	55 505
77 498	82 677	Kontraktsgarantier	82 677	77 498
30 365	30 274	Lånegarantier	30 274	30 365
23 885	21 240	Garantier for skattetrekk	21 240	23 885
46 949	70 569	Andre garantier	70 569	46 949
234 202	364 176	Sum stilte garantier	364 176	234 202
		Andre forpliktelser		
696 984	706 299	Ubenyttede kreditter	706 299	696 984
161 211	246 392	Innvilgede lånetilsagn	246 392	161 211
858 195	952 691	Sum andre forpliktelser	952 691	858 195
1 162 161	1 375 469	Sum annen bokført gjeld og balanseført forpliktelse samt ikke balanseførte forpliktelser	1 385 139	1 170 173
Sum	Sum	Pantstillelser	Sum	Sum
959 984	665 340	Deponert i Norges Bank	665 340	959 984

Pågående rettstvister

Verken banken eller konsernet er deltaker i vesentlige rettstvister.

Note 36 Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån

Morbank/ konsern

(i hele tusen kroner)

	2017	2016
Fondsobligasjoner:		
Evigvarende 3 mnd Nibor + 2,80% (Call opsjon 2018)	38 000	38 000
Evigvarende 3 mnd Nibor + 4,50% (Call opsjon 2020)	22 500	22 500
Påløpte renter	127	129
Over/underkurs/markedsverdi		
Sum fondsobligasjon (Kjernekapital)	60 627	60 629
Tidsbegrenset ansvarlig lån:		
FRN ansvarlig obligasjonslån, 3 mnd Nibor + 1,750% (Call opsjon 2019)	150 000	150 000
FRN ansvarlig obligasjonslån, 3 mnd Nibor + 3,500% (Call opsjon 2021)	100 000	100 000
Påløpte renter	689	770
Over/underkurs/markedsverdi		
Sum tidsbegrenset	250 689	250 770
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	311 316	311 399

Gjennomsnittlig rente fondsobligasjonslån

4,58 %

4,07 %

Gjennomsnittlig rente ansvarlige lån

3,44 %

4,03 %

Morbank/ konsern

Endring i verdipapirgjeld

	31.12.2017	Utstedt	Forfalt/ Innløst	Øvrige endringer	31.12.2016
Fondsobligasjonslån, nominell verdi	60 500				60 500
Ordinær ansvarlig lånekapital, nominell verdi	250 000				250 000
Opptjente renter	816			-83	899
Sum obligasjonsgjeld	311 316	0	0	-83	311 399

Morbank/konsern

(i hele tusen kroner)

	2017	2016
Fondsobligasjoner klassifisert som EK:		
Evigvarende 3 mnd Nibor + 4,70% (Call opsjon 2017)	-	50 000
Evigvarende 3 mnd Nibor + 5,50% (Call opsjon 2021)	85 000	85 000
Evigvarende 3 mnd Nibor + 3,60% (Call opsjon 2022)	100 000	
Sum fondsobligasjon klassifisert som EK	185 000	135 000

Note 37 Investeringer i eierinteresser

Konsoliderte selskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter.

Firma	Type	Anskaffelses- tidspunkt	Forretnings- kontor	Eierandel i prosent	Stemmeandel i prosent
Investering i datterselskaper					
Midsund Hytteutvikling AS	Datter	15.04.1998	Kristiansund	100 %	100 %
Nordmøre Eiendom AS	Datter	04.11.1987	Kristiansund	100 %	100 %
Knudtzonlunden AS	Datter	01.06.1985	Kristiansund	100 %	100 %
Bedriftspartner AS	Datter	27.02.2013	Kristiansund	70 %	70 %
- Centrum Økonomiservice AS	Datter-datter	27.02.2013	Kristiansund	100 %	100 %
- Kroknes Økonomi AS	Datter-datter	04.04.2014	Vågland	100 %	100 %
- Atlanticon Eide AS	Datter-datter	01.03.2017	Eide	100 %	100 %
- Regnskapstjenester AS	Datter-datter	01.06.2015	Øydegard	100 %	100 %
- Aktiv Regnskap Aure AS	Datter-datter	01.03.2016	Aure	100 %	100 %
Tollbodenbygningen AS	Datter	18.12.2013	Kristiansund	98 %	98 %
Investeringer i felleskontrollert virksomhet					
Samarbeidende Sparebanker AS	FKV	19.10.1999	Oslo	7,82 %	9,1 %
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS	FKV	2008	Oslo	6,39 %	9,1 %

Konsoliderte selskaper

(i hele tusen kroner)

2017	Selskapets aksje- kapital	Antall aksjer	Pålydende verdi	Eiendeler	Gjeld	Sum inntekter	Sum kostnader	Selskapets årsresultat	Bokført verdi
Midsund Hytteutvikling AS	2 500	100	2 500	14 093	12 132	300	730	-430	2 500
Nordmøre Eiendom AS	675	4 500	675	2 984	212	8 992	8 343	649	2 625
Knudtzonlunden AS	350	350	350	667	1 388	1 266	2 102	-836	1 500
Bedriftspartner AS	200	140	140	27 290	6 310	27 699	22 110	5 589	16 660
Centrum Økonomiservice AS	120	120	120	2 554	508	2 494	2 469	25	0
Kroknes Økonomi AS	100	100	100	4 590	1 422	5 634	5 100	534	0
Atlanticon Eide AS	350	350	350	2 118	1 089	5 819	5 379	440	0
Regnskapstjenester AS	120	1 200	100	1 427	638	2 894	2 824	70	0
Aktiv Regnskap Aure AS	100	100	100	2 197	810	3 396	3 067	328	0
Tollbodenbygningen AS	2 366	2 146	2 146	2 792	1 711	-77	628	-705	3 500
Sum investeringer i konsernselskap morbank			6 581	60 713	26 221	58 416	52 752	5 664	26 785

2016	Selskapets aksje- kapital	Antall aksjer	Pålydende verdi	Eiendeler	Gjeld	Sum inntekter	Sum kostnader	Selskapets årsresultat	Bokført verdi
Midsund Hytteutvikling AS	2 500	100	2 500	14 513	12 121	0	21	-21	2 500
Nordmøre Eiendom AS	675	4 500	675	9 074	6 950	170	153	17	2 625
Knudtzonlunden AS	350	350	350	4 070	3 955	425	2 603	-2 178	5 664
Bedriftspartner AS	200	140	140	22 528	6 138	20 470	16 820	3 650	16 660
Centrum Økonomiservice AS	120	120	120	2 698	677	2 300	2 244	56	0
Kroknes Økonomi AS	100	100	100	5 533	1 399	5 602	4 611	991	0
Hoel Regnskap AS	100	100	100	1 439	619	2 797	2 545	252	0
Regnskapstjenester AS	120	1 200	100	1 266	547	2 490	2 357	133	0
Aktiv Regnskap Aure AS	100	100	100	1 835	776	3 174	2 911	263	0
Tollbodenbygningen AS	2 366	2 146	2 146	2 902	6 915	150	1 993	-1 843	0
Sum investeringer i konsernselskap morbank			6 331	65 858	40 097	37 578	36 258	1 320	27 449

Investeringer i felleskontrollerte virksomheter (FKV)

(i hele tusen kroner)		Bokførte verdier i FKV						Bokført verdi i	
31.12.2017	Eierandel	Eiendeler	Gjeld	Sum inntekter	Sum kostnader	Årsresultat	Egenkapital	Morbank	Konsern
Samarbeidende Sparebanker AS	7,82 %	1 715 485	31 010	384 647	26 485	358 162	1 684 475	68 989	136 783
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS	6,39 %	697 200	85 902	61 853	3 022	58 831	611 298	4 624	40 524
Sum felleskontrollerte virksomheter		2 412 685	116 912	446 500	29 507	416 993	2 295 773	73 613	177 307

		Bokførte verdier i FKV						Bokført verdi i	
31.12.2016	Eierandel	Eiendeler	Gjeld	Sum inntekter	Sum kostnader	Årsresultat	Egenkapital	Morbank	Konsern
Samarbeidende Sparebanker AS	7,82 %	1 585 592	58 383	346 317	36 633	309 684	1 527 209	51 046	128 965
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS	6,39 %	719 314	104 755	54 970	2 851	52 119	614 559	1 136	40 733
Sum felleskontrollerte virksomheter		2 304 906	163 138	401 287	39 484	361 803	2 141 768	52 183	169 698

Endringer i bokført verdi 2017 - konsern

	Bokført verdi 01.01.	Emisjon	Andel årets resultat	Føring direkte i FKVs egenkapital	Utbetalt utbytte	Bokført verdi 31.12.
Samarbeidende Sparebanker AS	128 965	22 490	28 008	-7 074	-35 606	136 783
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS	40 733	3 488	3 765	-153	-7 309	40 524
Sum felleskontrollerte virksomheter	169 698	25 978	31 773	-7 227	-42 915	177 307

Endringer i bokført verdi 2016 - konsern

	Bokført verdi 31.12.15	Korrigerende verdi FKV	Bokført verdi 01.01.	Kjøp/emisjon/ tilbakebetalt	Andel årets resultat	Føring direkte i FKVs egenkapital	Utbetalt utbytte	Bokført verdi 31.12.
Samarbeidende Sparebanker AS	156 163	-49 176	106 988	0	24 217	11 080	-13 320	128 965
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS	40 806	6	40 813	0	3 336	-26	-3 390	40 733
Sum felleskontrollerte virksomheter	196 970	-49 169	147 801	0	27 553	11 054	-16 710	169 698

Utbytte resultatføres i morbanken samme år som utbyttet vedtas av den felleskontrollerte virksomheten.

Oppkjøp av virksomheter i 2017

Bankens datterselskap Bedriftspartner AS kjøpte 100 % av regnskapsbyrået Atlanticon Eide AS i 1. kvartal.

Atlanticon Eide AS

Kostpris	3 595 371
Bokført egenkapital	350 000
Merverdi	3 245 371

Merverdi ved oppkjøpet er klassifisert som goodwill og knytter seg til fremtidig inntjening. Mindreverdi er resultatført. Resultat er konsolidert fra 1.3.2017.

Hoel Regnskap AS ble i 2017 innfusjonert i Bedriftspartner AS.

Note 38 Vesentlige transaksjoner med nærstående selskaper

Transaksjoner mellom nærstående parter. Med nærstående parter menes her tilknyttede selskaper, felleskontrollerte virksomheter, datterselskaper. SpareBank 1 Boligkreditt er en viktig fundingkilde for banken og behandles derfor som nærstående part i denne noten. Bankens mellomværende med ansatte og medlemmer av styret vises i note 9 og 22. Det har vært noen fusjoner og emisjoner innen nærstående parter, men disse har minimal betydning på virksomhetens stilling eller resultat i løpet av perioden.

Lån (i hele tusen kroner)	Datterselskaper		Felleskontrollerte virksomheter	
	2017	2016	2017	2016
Lån utestående pr 01.01	29 308	13 998	35 193	81 943
Lån innvilget i perioden	0	15 310	0	0
- Tilbakebetaling	-15 777	0	-18 284	-46 750
Utestående lån per 31.12.	13 530	29 308	16 909	35 193
Renteinntekter	600	542	444	1 432
Nedskrivning ved utlån	0	0	0	0
Innskudd (i hele tusen kroner)				
Innskudd per 01.01	14 588	12 227	0	0
Nye innskudd i perioden	5 464	3 896	0	0
- Uttak	-2 616	-1 534	0	0
Innskudd per 31.12.	17 437	14 588	0	0
Rentekostnader	59	133	0	0
Valutahandel	0	0	0	0
Provisjonsinntekt	0	0	0	0
Utstedte garantier og kausjonsansvar	0	0	0	0

Knudtzonlunden AS sitt formål er utleie av Konsernets eiendom «Knudtzonlunden» på Frei som består av møte- og konferanselokaler. I forbindelse med bokettersyn i Knudtzonlunden AS er det varslet at det vil bli vurdert endring av merverdiavgift og inntekt, slik at selskapet kan bli pålagt å tilbakeføre fradragført merverdiavgift for 2012-2016. Selskapet er uenig i skatteetaten sitt syn, og har oversendt tilsvarende merknader.

(i hele tusen kroner)	SpareBank 1 Boligkreditt	
	2017	2016
Provisjoninntekter	35 985	32 374
Godkjent volum ikke overført	2 205 614	1 799 535
Godkjent volum overførte utlån	3 945 937	3 822 648

(i hele tusen kroner)	SpareBank 1 Næringskreditt	
	2017	2016
Provisjoninntekter	1 514	509
Overførte utlån	456 184	293 342

For nærmere informasjon om SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt se note 10

Note 39 Eierandelskapital og eierstruktur

Bankens egenkapitalbeviskapital utgjør 224.347.800 kroner fordelt på 2.243.478 egenkapitalbevis, hvert pålydende 100 kroner. Pr 31.12.2017 var det 758 egenkapitalbevisiere. Eierandelskapitalen er tatt opp på følgende måte:

År	Endring	Eierandels- kapital	Antall egenkapitalbevis
2013	Offentlig emisjon	120 000 000	1 200 000
2017	Offentlig emisjon	104 347 800	1 043 478
Total eierandelskapital		224 347 800	2 243 478

Beregning av egenkapitalbevisbrøk

Morbank	(etter emisjon)		
(i hele tusen kroner)	01.10.2017	01.01.2017	01.01.2016
Egenkapitalbeviskapital	224 348	120 000	120 000
Overkursfond	8 133	0	0
Utjevningsfond eks utbytte og fond for urealiserte gevinster	17 559	17 559	10 282
A. Sum egenkapitalbevisierens kapital	250 040	137 559	130 282
Sparebankens fond	1 147 326	1 147 326	1 019 153
Gavefond	5 687	5 687	5 460
B. Sum samfunnseid kapital	1 153 014	1 153 014	1 024 613
Egenkapital eks utbytte og fond for urealiserte gevinster	1 403 053	1 290 573	1 154 895
Egenkapitalbevisbrøk (A/(A+B))	17,82 %	10,66 %	11,28 %

Resultat pr egenkapitalbevis

(i hele tusen kroner)	2017	2017 - Q4	2017 - Q1-3	2016
Årsresultat i henhold til årsregnskapet	180 567	42 581	137 986	146 233
Egenkapitaleiernes andel av resultatet for hele regnskapsåret	22 297	7 588	14 709	16 552
Resultat pr egenkapitalbevis for hele regnskapsåret	15,60			13,79

Utvannet resultat pr egenkapitalbevis er lik resultat pr egenkapitalbevis.

Banken gjennomførte i 2017 en offentlig emisjon og hentet inn eierandelskapital gjennom denne. Kapitalutvidelsen fant sted i Q3 og ble registrert i Foretaksregistret den 29. september 2017.

Ved beregning av egenkapitalbevisbrøken er Sparebankens fond og gavefond pr 01.01 lagt til grunn.

De største egenkapitalbeviserne	Antall egenkapitalbevis	Andel
Erik Ohr Eiendom AS	174 549	7,78 %
Togro Holding AS	135 556	6,04 %
Bentneset Invest AS	95 437	4,25 %
LL Holding AS	82 930	3,70 %
SpareBank 1 SMN	69 423	3,09 %
Mase Invest AS	66 371	2,96 %
JBT AS	64 092	2,86 %
Nistuå 3 AS	61 279	2,73 %
VPF Eika Egenkapitalbevis	52 963	2,36 %
Pikhaugen AS	50 731	2,26 %
Oskar Sylte Invest AS	50 000	2,23 %
Bergen Kommunale Pensjonskasse	49 979	2,23 %
Norsaga AS	43 448	1,94 %
SpareBank 1 BV	41 729	1,86 %
Roald Røsand	39 179	1,75 %
Sparebanken Møre	37 756	1,68 %
Løvold Finans AS	34 909	1,56 %
Sunnal Sparebank	30 000	1,34 %
Endre Røsjø	28 728	1,28 %
Odd Einar Folland / Offensive AS	25 186	1,12 %
Sum 20 største eiere	1 234 245	55,01 %
Øvrige eiere	1 009 233	44,99 %
Utstedte egenkapitalbevis	2 243 478	100,00 %

Totalt 758 eiere.

Note 40 Finansielle instrumenter og motregning

Fra og med 2013 skal banken opplyse om hvilke finansielle instrumenter banken anser å oppfylle kravene til nettoføring ihht. IAS 32.42, samt hvilke finansielle instrumenter man har inngått motregningsavtaler på. Begge ihht. IFRS 7.13 A-F. I den finansielle oppstillingen har banken ingen finansielle instrumenter som bokføres netto. SpareBank 1 Nordvest har ikke inngått ISDA-avtaler som tillater motregning på finansielle instrumenter. Kunder som driver tradingvirksomhet henvises til SpareBank 1 SMN for utøvelse av virksomheten.

Note 41 Hendelser etter balansedagen

Det er ikke registrert vesentlige hendelser etter balansedagen som påvirker bankens regnskap.

Til generalforsamlingen i SpareBank 1 Nordvest

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert SpareBank 1 Nordvests årsregnskap som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til SpareBank 1 Nordvest per 31. desember 2017 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet SpareBank 1 Nordvest per 31. desember 2017 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2017. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Virksomheten i banken har i hovedsak vært uendret sammenlignet med fjoråret. Det har ikke vært regulatoriske endringer, transaksjoner eller hendelser av vesentlig betydning for årsregnskapet 2017. I lys av dette har fokusområdene i revisjonen vært de samme i 2017 som i fjoråret.

Sentrale forhold ved revisjonen

Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Verdien av utlån til kunder

Vi har fokusert på verdien av utlån til kunder fordi ledelsen benytter skjønn i vurderingen av nedskrivningsbehov. I tillegg utgjør utlån en betydelig andel av verdien av eiendeler i balansen.

Ledelsens strategi har blant annet omfattet en ambisjon om vekst i utlån. Strategien kan påvirke konsernets kapitaldekning og risikoklassifisering av utlån og verdien av utlånene. Bankens rutiner for utlån og identifisering av utlån med nedskrivningsbehov samt vurderingen av disse utlånene er sentrale og medfører bruk av skjønn. Bruken av skjønn kan både påvirke årets regnskapsmessige resultat og ha betydning for overholdelse av kapitaldekningsregelverket.

Etter regnskapsreglene skal banken på slutten av hver rapporteringsperiode vurdere om det finnes objektive indikasjoner på at et utlån har falt i verdi. Dersom det foreligger objektive indikasjoner på at et tap ved verdifall på utlån har inntruffet, skal nedskrivningsbeløpet beregnes som forskjellen mellom utlånets balanseførte verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer. Begge vurderingene involverer bruk av skjønn.

Vi har i revisjonen særlig fokusert på:

- Ledelsens prosess for identifikasjon av utlån med objektive indikasjoner på verdifall
- De forutsetninger ledelsen legger til grunn ved beregning av nedskrivningsbeløp for utlån som har objektive indikasjoner på verdifall

Vi har satt oss inn i og forstått konsernets prosesser knyttet til klassifisering av og nedskrivning av utlån til kunder. Vi undersøkte at lån var riktig klassifisert ved å lese et utvalg lånekontrakter og vurdere bankens klassifisering mot vår egen forståelse av reglene.

Vi har testet et utvalg av utlån til kunder som ikke var identifisert av ledelsen som utlån med objektive indikasjoner på verdifall. For disse utlånene gjorde vi oss opp vår egen oppfatning av hvorvidt disse utlånene hadde objektive indikasjoner på verdifall og sammenlignet med ledelsens konklusjon. Vi fant ingen ytterligere objektive indikasjoner på vesentlig verdifall i utvalget i denne testen.

For utlån der nedskrivningsbeløp var individuelt beregnet testet vi et utvalg ved å vurdere realisasjonsverdien som ledelsen hadde lagt til grunn for å underbygge beregningen av nedskrivningsbeløpet. Vi utfordret de vurderinger ledelsen hadde gjort ved å intervju kredittmedarbeidere og ledelsen. Vi sammenlignet realisasjonsverdien med ekstern dokumentasjon der dette var tilgjengelig. Resultatet av denne testingen av individuelle nedskrivninger viste at ledelsen hadde benyttet rimelige forutsetninger i beregningen av nedskrivningsbeløpene.

Der nedskrivningsbeløp var beregnet kollektivt for grupper av utlån testet vi de data og forutsetninger som ble benyttet for et utvalg grupper, samt kontrollerte at modellen beregnet nedskrivningsbeløp matematisk korrekt. Vi har sammenlignet de vesentligste forutsetningene i modellen mot vår erfaring om bransjepraksis samt vår kjennskap til de bransjene banken er eksponert mot. Resultatet av denne testingen viste at forutsetninger benyttet ved beregningen av nedskrivningsbeløpene var rimelige.

Banken har gjennom 2017 jobbet med modellverk og tilpasninger til det nye regelverket IFRS 9. Arbeidet, som vil bli ferdigstilt i 2018, har foreløpig ledet til en konklusjon om at det ikke forventes vesentlige effekter knyttet til overgangen til IFRS 9. Vi har gjennomført vurderinger av informasjonen som gis om

Se note 9, note 11 og note 12 til regnskapet for en beskrivelse av bankens kredittrisiko og nedskrivning av utlån til kunder.

implementeringen. De foreløpige konklusjonene ledelsen har trukket virker rimelige.

Systemer for IT- og betalingsformidling

Vi har vektlagt dette området fordi bankens finansielle rapporteringssystemer og virksomhet er avhengig av komplekse IT-systemer. Eventuelle svakheter i automatiserte prosesser og tilhørende IT avhengige manuelle kontroller kan medføre risiko knyttet til den løpende driften av IT-systemene og risiko for feil.

Banken benytter eksterne serviceleverandører for å drifte sentrale IT-systemer. Revisor hos de relevante serviceorganisasjonene er benyttet til å evaluere design og effektivitet av og teste etablerte kontroller som skal sikre integriteten av IT- og betalingsformidlings systemene som er relevante for finansiell rapportering. Vi har gjennomgått tilsendte rapporter og vurderte mulige avvik og tiltak. I tillegg har vi gjennomført testing av tilgangskontroller til IT-systemer og arbeidsdeling der det var nødvendig av hensyn til vår revisjon.

Våre vurderinger og kontroller viser at vi kan bygge på bankens systemer for IT og betalingsformidling i vår revisjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen

enten har til hensikt å avvikle konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets og konsernets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Ålesund 14. februar 2018
PricewaterhouseCoopers AS

Oddvar Sandnes
Statsautorisert revisor

TILLITSVALGTE

Generalforsamling

Kundevalgte:

Medlemmer:

1. Kari Ansnes
2. Edith Bjerkan
3. Jan Erik Hoem
4. Lars Liabø
5. Lars Erik Hopmark
6. Liv Berit Bach
7. Gunn Anne Vinje Lyngstad
8. Tove Rokstad
9. Nina Mack Korsfur
10. Jan Steinar Engeli Johansen
11. Knut Garshol

Varamedlemmer:

1. Sverre Jansen
2. Bjørn Michelsen
3. Liv Oddstøl
4. Inger Strømsvåg
5. Mette Belden
6. Line Hoem
7. Steve Runar Kalvøy

Egenkapitalbeveiseierne:

Medlemmer:

1. Lars Løseth
2. Erik Ohr
3. Roald Røsand
4. Inger Nisja Sylte

Varamedlemmer:

1. Trond Aasgård
2. Ole Morten Sørvik
3. Tore Dyrnes

Ansatte

Medlemmer:

1. Lillian Bråten
2. Jan Arild Grødal
3. Hilde Sofie Hvitsand
4. Håvard Knutsen
5. Øyvind Solhaug

Varamedlemmer:

1. Heidi Jacobsen
2. Øyvind Osvold
3. Sissel Røsand
4. Linda Nordahl Sandvik

Styret

Lars Georg Backer - leder
Runar Wiik - nestleder
Gerd Marit Langøy - styremedlem
Vegard Nekstad - styremedlem
Heidi Blakstad Dahl - styremedlem
Gunnar Ervik - styremedlem
Catrine Bruvoll - styremedlem
Randi Gaarden Lisberg - styremedlem fra ansatte
Bjørn Rød - styremedlem fra ansatte
Leif Johan Hestvik - styremedlem fra ansatte

Varamedlemmer:

1. Ranveig Eikrem Jensen
2. Ole Kristian Pettersen
3. Cecilie Hoseth Holsen
4. Øystein Aandal (ansatte)

Verdiskaperprisen ble delt ut for første gang i 2006. Årlig total premiepott har vært kr. 300.000 hvorav kr. 250.000 har blitt tildelt vinneren og resterende på fordeling blant øvrige finalister.

I 2009/2010 ble prisen slått sammen og delt ut i forbindelse med bankens 175 års-jubileum.

Fra 2016 ble Verdiskaperprisen delt i to - en vinner innen kultur og en innen næringslivet. I tillegg deles det ut en Knudtzons Ærespris. Se mer på verdiskaperen.no.

Følgende har mottatt Verdiskaperprisen:

2006	NORDIC LIGHT FOTOFESTIVAL
2007	GLASSFORUM AS
2008	NORWAY EVENTS
2010	GUDMUND KÅRVATN
2011	RINDALSLIST AS
2012	KRISTANSUND BALLKLUBB- KBK
2013	TINGVOLLOST AS
2014	LANULLVA AS
2015	STORVIK AQUA AS
2016	OPERAEN I KRISTIANSUND - KULTURPRISEN VESTBASE AS - NÆRINGSLIVSPRISEN LARS LØSETH - KNUDTZONS ÆRESPRIS
2017	KKKK-FESTIVALEN - KULTURPRISEN TALGØ MØRETRE AS - NÆRINGSLIVSPRISEN PEDER RENSVIK - KNUDTZONS ÆRESPRIS

Prisvinnere fra 2017: Fra venstre: Elmer Talgø (Talgø Møretre AS), Hallvard Brusethaug (Talgø Møretre AS) Margaret Rensvik (KKKK-festivalen), Peder Rensvik (KKKK-festivalen og Knudtzons ærespris).

Den lokale forskjellen

Kundesenter

915 03900

Hovedkontor

Langveien 21

6509 Kristiansund

E-post privatkunder: nordvest@snv.no

E-post bedriftskunder: bedrift@snv.no

For åpningstider og fullstendige adresser til
våre kontorer se snv.no